

Bosna i Hercegovina

Ekonomski trendovi

Godišnji izvještaj 2022. godina

Sadržaj:

I.	REALNI SEKTOR	7
	Ekonomski rast u Bosni i Hercegovini u 2020. godini	7
	Industrijska proizvodnja	9
	Prerađivačka industrija	11
	Energetski sektor	13
	Maloprodaja	14
	Građevinarstvo	15
	Transport	16
	Tržište rada	17
	Zaposlenost	17
	Nezaposlenost	19
	Plate	21
	Penzije	23
II.	JAVNE FINANSIJE	25
	Indirektni porezi	25
	Direktni porezi, doprinosi i neporeski prihodi	28
	Javni dug	30
III.	CIJENE, MONETARNI I FINANSIJSKI SEKTOR	34
	Cijene	34
	Monetarni sektor	36
	Bankarski sektor	39
	Tržište kapitala	44
	Ukupni promet i kapitalizacija	46
IV.	VANJSKI SEKTOR	49
	Platni bilans	49
	Vanjskotrgovinska robna razmjena	51
	Izvoz roba	52
	Uvoz roba	53
	Vanjskotrgovinski bilans	54
V.	STRANA DIREKTNJA ULAGANJA	57
VI.	POSLOVNO OKRUŽENJE	60
	DODATAK	69

PRILOZI:

Tabela 1: Industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini
Tabela 2: Industrijska proizvodnja u Federaciji Bosne i Hercegovine
Tabela 3: Industrijska proizvodnja u Republici Srpskoj
Tabela 4: Realni sektor- industrija i usluge
Tabela 5: Realni sektor po entitetima
Tabela 6: Tržište rada
Tabela 7: Pregled emitovanih obveznica Vlade Republike Srpske
Tabela 8: Pregled emitovanih obveznica Vlade Federacije Bosne i Hercegovine
Tabela 9: Pregled emitovanih trezorskih zapisa Vlade Republike Srpske
Tabela 10: Pregled emitovanih trezorskih zapisa Vlade Federacije Bosne i Hercegovine
Tabela 11: Rast i struktura monetarnih agregata
Tabela 12: Indeks potrošačkih cijena (CPI)
Tabela 13: Rast i sektorska struktura kredita
Tabela 14: Rast i sektorska struktura depozita
Tabela 15: Kamatne stope na kredite stanovništvu u KM s valutnom klauzulom
Tabela 16: Kamatne stope na kredite nefinansijskim preduzećima u KM s valutnom klauzulom
Tabela 17: Kamatne stope na depozite stanovništva
Tabela 18: Uvoz i izvoz roba prema HS klasifikaciji za K1 2021. godine
Tabela 19: Vanjskotrgovinska razmjena u BiH po glavnim trgovinskim partnerima za K1 2021. godine
Tabela 20: Platni bilans Bosne i Hercegovine

SPISAK GRAFIKONA:

Grafikon 1: Pregled kretanja privredne aktivnosti (realni rast BDP-a) po kvartalima u 2022. godini
Grafikon 2: Komparativni prikaz ekonomskog rasta u 2022. godini po zemljama (stope rasta g/g)
Grafikon 3: Struktura ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u 2022. godini (stope rasta u % i
Grafikon 4: Kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u periodu 2022. godine po sektorima
Grafikon 5: Prerađivačka industrija po zemljama u periodu 2022. godine (stope rasta g/g)
Grafikon 6: Prerađivačka industrija po granama u 2022. godini (stope rasta g/g u %)
Grafikon 7: Pregled kretanja u sektoru za proizvodnju električne energije u 2022. godini
Grafikon 8: Ukupna trgovina na malo u Bosni i Hercegovini – po godinama (rast g/g u %)
Grafikon 9: Promet u pojedinim kategorijama trgovine na malo ostalom robom u s.p. u 2022. godini
Grafikon 10: Građevinski radovi u Bosni i Hercegovini po godinama (rast g/g u %)
Grafikon 11: Prevoz robe i putnika u Bosni i Hercegovini – po godinama (rast g/g u %)
Grafikon 12: Stope rasta i doprinosi rastu ukupnom broju zaposlenih lica u Bosni Hercegovini
Grafikon 13: Stope rasta broja zaposlenih lica i registrovanih nezaposlenih lica u 2022. godini
Grafikon 14: Anketna stopa nezaposlenosti u 2022. godini (u %) – poređenje
Grafikon 15: Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini i stope rasta g/g
Grafikon 16: Najniže plate u 2022. godini (u EUR)
Grafikon 17: Prosječne neto plate u Bosni i Hercegovini prema područjima djelatnosti i stope rasta
Grafikon 18: Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini i stope rasta g/g
Grafikon 19: Rast neto prihoda u % i doprinosi rastu neto prihoda od indirektnih poreza (u p.p.)
Grafikon 20: Udio raspoređenih prihoda u bruto prihodima u 2022. godini (u %)
Grafikon 21: Rast prihoda poreskih uprava u % i doprinosi rastu istih (u p.p.)
Grafikon 22: Javni dug u regionu na kraju 2022. godine u % BDP-a
Grafikon 23: Dinamika javnog duga
Grafikon 24: Zaduženost sektora opšte vlade kroz komercijalno zaduživanje (u %)
Grafikon 25: Inflacija u Bosni i Hercegovini po mjesecima u 2022. godini i doprinosi rastu
Grafikon 26: Kretanje cijena sirove nafte i indeksa hrane na svjetskom tržištu
Grafikon 27: Indeks potrošačkih cijena I-XII 2022/I-XII 2021
Grafikon 28: Kretanje godišnje inflacije, poređenje g/g (u %)

Grafikon 29: Stope rasta monetarnih agregata M2
 Grafikon 30: Pričuvni novac (M0) - stope rasta
 Grafikon 31: Prosječan saldo računa obveznih pričuvi kod CBBiH
 Grafikon 32: Ukupne bruto devizne pričuve i stope rasta
 Grafikon 33: Sektorska struktura kredita i godišnja stopa rasta
 Grafikon 34: Doprinosi rastu ukupnih kredita (u p.p.)
 Grafikon 35: Kretanje prosječne EKS na kredite u Bosni i Hercegovini
 Grafikon 36: Sektorska struktura depozita i godišnje stope rasta
 Grafikon 37: Kretanje prosječne EKS na depozite u Bosni i Hercegovini
 Grafikon 38: Neto štednja po sektorima (u mil. KM stanje na kraju razdoblja)
 Grafikon 39: Kretanje ekonomske aktivnosti u SAD (WEI Indeks)
 Grafikon 40: Kretanje vrijednosti indeksa u svijetu
 Grafikon 41: Kretanje vrijednosti indeksa na Bečkoj berzi
 Grafikon 42: Kretanje vrijednosti indeksa na SASE i BLSE
 Grafikon 43: Promet na SASE po mjesecima u 2021. i 2022. godini (u mil. KM)
 Grafikon 44: Promet na BLSE po mjesecima u 2021. i 2022. godini (u mil. KM)
 Grafikon 45: Kapitalizacija u mlrd. KM i stopa rasta (u %) na SASE i BLSE
 Grafikon 46: Kapitalizacija u regionu u mil. EUR
 Grafikon 47: Deficit tekućeg računa Bosne i Hercegovine – po godinama
 Grafikon 48: Domaćinstva - prilivi novca iz inostranstva po godinama
 Grafikon 49: Pregled vanjskotrgovinske robne razmjene u 2022. godini
 Grafikon 50: Struktura robnog izvoza po glavnim trgovinskim partnerima u 2022. godini
 Grafikon 51: Struktura robnog uvoza po glavnim trgovinskim partnerima u 2022. godini
 Grafikon 52: Struktura vanjskotrgovinskog robnog deficita po trgovinskim partnerima u 2022. godini
 Grafikon 53: Ukupno SDU u svijetu u milijardama USD
 Grafikon 54: Ulaganja u Bosni i Hercegovini od 2019. do 2022. god. (u mil. KM)
 Grafikon 55: Najznačajnija ulaganja u Bosni i Hercegovini po djelatnostima, K1-K3 2022.god.
 Grafikon 56: Najznačajnija ulaganja u Bosnu i Hercegovinu po zemljama, K1-K3 2022.god.
 Grafikon 57: EBRD ocjena tranzicije u 2022. godini
 Grafikon 58: Indeks Ekonomske slobode Bosna i Hercegovina

SPISAK TABELA:

Tabela 1: Anketa o radnoj snazi u Bosni i Hercegovini (u 000)
 Tabela 2: Prosječne neto plate u 2022. godini, poređenje (g/g)
 Tabela 3: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza
 Tabela 4: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i kazni u periodu januar-decembar
 Tabela 5: Stanje vanjskog javnog duga prema nosiocima u milionima KM
 Tabela 6: Stanje unutrašnjeg duga prema nosiocima u milionima KM
 Tabela 7: Financijski rezultat bankarskog sektora u Bosni i Hercegovini na kraju razdoblja u 000 KM
 Tabela 8: Nekvalitetni krediti prema ukupnim kreditima
 Tabela 9: Promjena vrijednosti vodećih berzanskih indeksa u svijetu
 Tabela 10: Promjena vrijednosti (u % g/g) indeksa na SASE i BLSE
 Tabela 11: Ukupana kapitalizacija (u KM) na SASE i BLSE
 Tabela 12: Vanjskotrgovinska robna razmjena u 2022. godini po HS klasifikaciji
 Tabela 13: Strana direktna ulaganja po kvartalima i ukupno u milionima KM
 Tabela 14: Rangiranje Bosna i Hercegovina u svijetu prema međunarodnim organizacijama
 Tabela 15: Kreditni rejting Bosne i Hercegovine i zemalja u okruženju na kraju 2022. god.

LISTA SKRAĆENICA:

ARS	– Anketa o radnoj snazi	OR	– Obavezne rezerve
BATX	– Bosnian Traded Index	PB	– Platni bilans
BD	– Brčko Distrikt	PDV	– Porez na dodanu vrijednost
BDP	– Bruto domaći proizvod	PIF	– Privatizacijski investicijski fond
BDV	– Bruto dodana vrijednost	PJI	– Program javnih investicija
BHAS	– Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine	SASE	– Sarajevska berza
BIFX	– Indeks bosanskih investicijskih fondova	SASX-10	– Indeks rezultata 10 najboljih kompanija listiranih na Sarajevskoj berzi
BiH	– Bosna i Hercegovina	SB	– Svjetska banka
BLSE	– Banjalučka berza	SEE	– Jugoistočna Evropa
CBBiH	– Centralna banka Bosne i Hercegovine	SIPA	– Državna agencija za istrage i zaštitu
CEFTA	– Srednjoevropski sporazum o slobodnoj trgovini	SMTK	– Standardna međunarodna trgovinska klasifikacija
CPI	– Indeks potrošačkih cijena	SOR	– Srednjoročni okvir rashoda
DOB	– Dokument okvirnog budžeta	SRS	– Srednjoročna razvojna strategija
DSU	– Direktna strana ulaganja	SSP	– Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
EBRD	– Evropska banka za obnovu i razvoj	SST	– Sporazum o slobodnoj trgovini
EC	– Evropska komisija	SVF	– Statistika vladinih finansija
EKS	– Efektivna kamatna stopa	UIO	– Uprava za indirektno oporezivanje BiH
ERS-10	– Indeks dizajniran za prikaz rezultata 10 kompanija iz sistema Elektroprivrede RS	USAID	– Agencija Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvoj
EU	– Evropska unija	P1	– Prva polovina godine
FBiH	– Federacija Bosne i Hercegovine	P2	– Druga polovina godine
FIRS	– Indeks investicijskih fondova RS	K1	– Prvi kvartal godine
FISIM	– Usluge finansijskog posredovanja indirektno mjerene	K2	– Drugi kvartal godine
JR UIO	– Jedinstveni račun Uprave za indirektno oporezivanje	K3	– Treći kvartal godine
KM	– Konvertibilna marka (međunarodni standard ISO 4217)	K4	– Četvrti kvartal godine
MMF	– Međunarodni monetarni fond	M0	– Rezervni novac
MVTEO	– Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa	M1	– Transakcijski novac
OMA	– Odjel za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje	M2	– Novac u širem smislu
		QM	– Kvazi novac
		mil. KM	– Milioni KM
		g/g	– Stopa rasta koja podrazumijeva promjenu u odnosu na isti period prethodne godine
		m/m	– stopa rasta koja podrazumijeva promjenu u odnosu na prethodni mjesec tekuće godine

EKONOMSKI POKAZATELJI U BOSNI I HERCEGOVINI godišnji pokazatelji					
	2018.	2019.	2020.	2021.	2022. (p)
Nominalni BDP (u milionima KM)	34.921	36.525	35.447	39.921	44.590*
Nominalna stopa rasta (u %)	5,5%	4,6%	-3,0%	12,6%	11,7%*
Realna stopa rasta (u %)	3,3%	2,8%	-3,2%	7,6%	3,7%*
Stanovništvo (hiljade) - prema popisu iz 2013. godine	3.496	3.491	3.475	3.453	3.453
BDP per capita (u KM)	9.989	10.463	10.201	11.561	12.913*
Broj registrovanih nezaposlenih lica - prosjek (u hiljadama)	452	411	415	394	394
Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini (u KM)	879	921	956	998	1.122
Inflacija (indeks potrošačkih cijena)	1,4%	0,6%	-1,0%	2,0%	14,0%
Konsolidirani budžet Bosne i Hercegovine (u % BDP-a)					
Tekući prihodi	41,2%	41,1%	40,7%	40,2%	-
Tekući rashodi	36,5%	36,5%	40,8%	37,1%	-
Štednja (Bruto operativni bilans)	4,7%	4,6%	-0,1%	3,2%	-
Javne investicije (Transakcije u nefinansijskim sredstvima)	2,6%	2,8%	5,0%	3,4%	-
Suficit/Deficit (Neto pozajmljivanje+)/zaduživanje(-))	2,1%	1,9%	-5,1%	-0,3%	-
Vanjski javni dug	23,5%	22,3%	24,5%	24,3%	-
Novac i krediti (u % BDP-a)					
Novac u širem smislu (M2)	69,3%	72,1%	79,7%	78,9%	74,5%
Kreditiranje privatnog sektora ⁽¹⁾	51,6%	52,5%	52,6%	48,6%	45,6%
Platni bilans					
Saldo tekućeg računa u milionima KM	-1.094	-927	-1.125	-923	-2.045
U % BDP-a	-3,1%	-2,5%	-3,2%	-2,3%	-4,6%
Trgovinski bilans	-4.909	-5.166	-4.774	-4.599	-6.470
Izvoz roba i usluga (u milionima KM)	14.250	14.328	11.870	16.485	21.451
(stopa rasta u %)	11,1%	0,5%	-17,2%	38,9%	30,1%
Uvoz roba i usluga (u milionima KM)	19.159	19.494	16.645	21.084	27.921
(stopa rasta u %)	7,0%	1,7%	-14,6%	26,7%	32,4%
Bilans roba i usluga (u % BDP-a)	-14,1%	-14,1%	-13,5%	-11,5%	-14,5%
Bruto devizne rezerve					
U milionima KM	11.623,2	12.597,1	13.868,0	16.348,1	16.065,9
U mjesecima uvoza roba i usluga	7,3	7,8	10,0	9,3	6,9
Servisiranje vanjskog javnog duga					
U milionima KM	976,4	821,6	771,3	805,3	864,6
U % izvoza roba i usluga	6,9%	5,7%	6,5%	4,9%	4,0%

- Izvor Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine (BHAS): BDP, stanovništvo, zaposlenost, plate i cijene

- Izvor Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine: vanjski javni dug i njegovo servisiranje

- Izvor Centralna banka Bosne i Hercegovine: konsolidovani budžet opšte vlade; platni bilans; novac i krediti; devizne rezerve

(1) Pod kreditima privatnog sektora obuhvaćeni su krediti svih sektora osim sektora vlade i javnih kompanija.

* Procjena/pretpostavka DEP-a

(p) Projekcija DEP-a

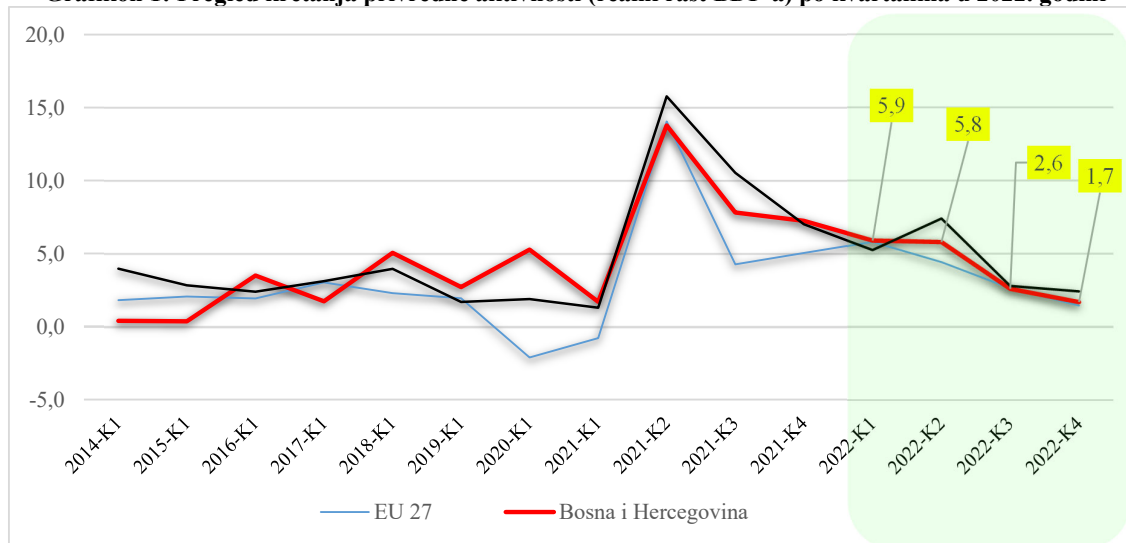
I REALNI SEKTOR

Ekonomski rast u 2022. godini

- *Trend ekonomskog rasta iz prethodne godine nastavljen*
- *Domaća tražnja (potrošnja i investicije-zalihe) nosioci ekonomskog rasta*
- *Dvocifren rast izvoza i uvoza, ali i povećanje trgovinskog deficita*
- *Inflacija obilježila 2022. godinu u ekonomskom smislu*
- *Evidentno usporavanje privredne aktivnosti u drugoj polovini godine*

Statistički podaci za 2022. godinu ukazuju na to da je Bosna i Hercegovina unatoč domaćim i eksternim izazovima (sukob u Ukrajini, povećani inflatorni pritisci i slabljenje globalnog ekonomskog rasta) zabilježila relativno snažan ekonomski rast. Naime, prema podacima BHAS-a za 2022. godinu (kvartalne serije nacionalnih računa, rashodovni pristup), procjenjuje se da je u Bosni i Hercegovini zabilježen realni rast BDP-a od 4% u odnosu na prethodnu godinu.¹ Međutim, ono što vrijedi istaći jeste da je u drugoj polovini 2022. godine trend rasta značajno usporen u odnosu na početak godine, što potvrđuju registrirane stope ekonomskog rasta po kvartalima K1 5,0%, K2 5,8%, K3 2,6% i K4 1,7%. Ove stope rasta su u skladu sa trendom kretanja ekonomske aktivnosti u zemljama EU i na nivou rasta koji je ostvaren u zemljama Zapadnog balkana. Trend kretanja ekonomske aktivnosti u Bosni i Hercegovini i glavnim trgovinskim partnerima (po kvartalima) prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 1: Pregled kretanja privredne aktivnosti (realni rast BDP-a) po kvartalima u 2022. godini

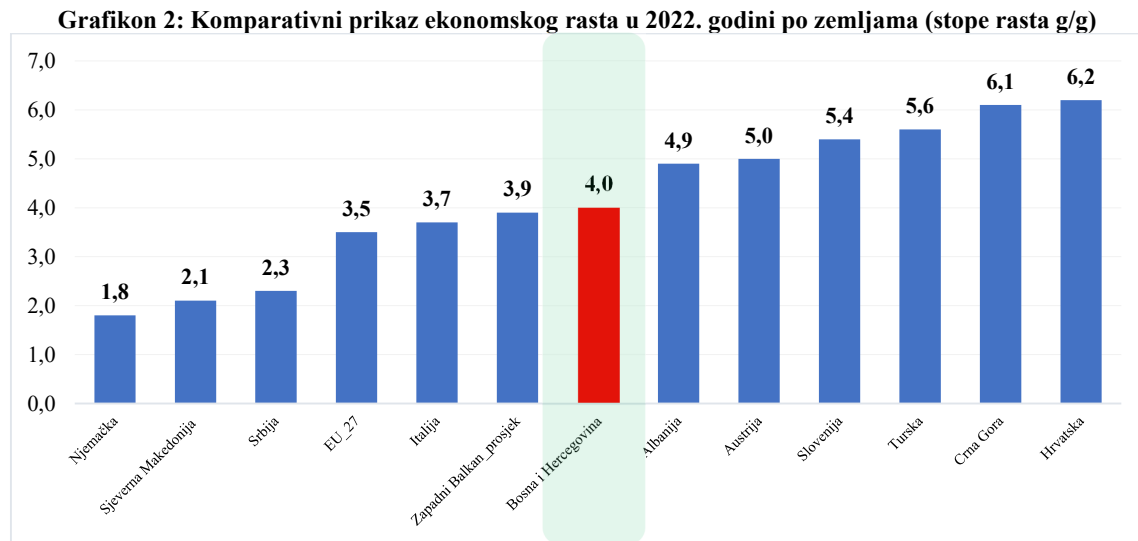
Izvor: BHAS i EUROSTAT

Ako se ima u vidu da eksterno okruženje predstavlja veoma važnu strukturnu odrednicu ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini može se zaključiti da je visok nivo privredne aktivnosti u zemljama EU znatno doprinio povećanju BDP-a u Bosni i Hercegovini u 2022. godini.² Naime, prema podacima Eurostat-a za 2022. godine unatoč velikim izazovima kao što su sukob u Ukrajini i pojačani inflatorni pritisci, u zemljama EU je nastavljen trend rasta

¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Bruto domaći proizvod, rashodni pristup tromjesečni podaci za K4 2022. godine“, 26.03.2023. godine.

² EU Candidate Countries & Potential Candidates Quarterly, (CCEQ), 4rd Quarter 2022.

ekonomske aktivnosti što je rezultiralo realnim rastom BDP-a od oko 3,5%.³ Komparativni prikaz kretanja ekonomskog rasta po zemljama za 2022. godinu prikazan je na grafikonu ispod.

Izvor: BHAS i EUROSTAT

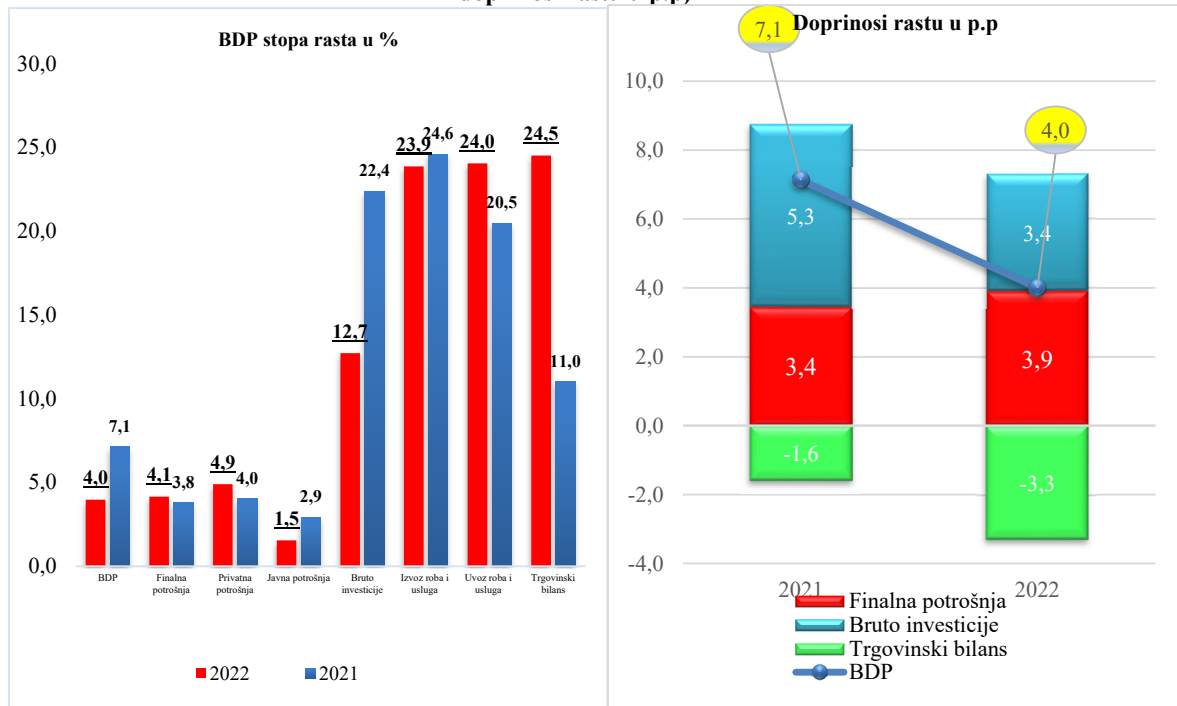
Visok nivo ekonomske aktivnosti u zemljama EU nesumnjivo je imao pozitivne implikacije na ekonomska kretanja kako u regionu tako i u Bosni i Hercegovini u 2022. godini. Ako se pažljivije posmatra struktura ostvarenog ekonomskog rasta u 2022. godini može se zaključiti da je domaća tražnja kroz povećanje finalne potrošnje predstavljala ključno uporište rasta u tokom 2022. godine. Prema podacima BHAS-a za 2022. godinu (kvartalne serije nacionalni računa za 2022. godinu) realni rast finalne potrošnje u Bosni i Hercegovini iznosio je 4,1% (privatna potrošnja 4,9%, javna potrošnja 1,5%), tako da je ukupan doprinos iste ekonomskom rastu iznosio oko 4 p.p. Povećanje broja zaposlenih od oko 2%, dvocifren rast novčanih priliva iz inostranstva uz kreditni rast sektora stanovništva od oko 5% uprkos jačanju inflatornih pritisaka omogućili su ovaj rast privatne potrošnje u Bosni i Hercegovini. Vrijedi također istaći da su određene mjere fiskalne politike kao što su povećanja plata, penzija i socijalnih davanja doprinijeli povećanju privatne potrošnje u Bosni i Hercegovini u 2022. godini. Ako se ima u vidu da privatna potrošnja čini 75% BDP-a, može se zaključiti da je rast privatne potrošnje od oko 5% bio najzaslužniji za ostvareni ekonomski rast u 2022. godini. Određeni kratkoročni statistički pokazatelji kao što su porast prometa u maloprodaji od oko 15%, rast robnog uvoza od oko 30%, kao i povećanje prihoda od PDV-a od oko 16% na implicitan način potvrđuju rast privatne potrošnje u Bosni i Hercegovini. S druge strane, obzirom na povećanje javnih rashoda usljed preduzetih mjera u borbi protiv inflacije i izborne godine javna potrošnja je očekivano porasla za 1,5%. Međutim, ono što je obilježilo 2022. godinu u ekonomskom smislu kako u Bosni i Hercegovini tako i u svijetu jesu svakako pojačani inflatorni pritisci i izrazito visoke stope rasta cijena roba i usluga. Naime, post-pandemijski ekonomski oporavak, pokidani lanci snadbijevanja i u konačnici kriza u Ukrajini doveli su naglog skoka svjetskih cijena prije svega energenata i hrane, što se odrazilo na cijene ostalih roba i usluga u svijetu. Tako je rast svjetskih cijena u 2022. godini prema podacima IMF-a iznosio skoro 50%, pri čemu su najznačajnija povećanja ostvarena u okviru kategorija energenti 97% (sirova nafta 66,5%, prirodni gas 213%) i hrane od oko 20,5%. Ova globalna cjenovna kretanja rezultirala su naglim povećanjem cijena roba i usluga u Bosni i Hercegovini u 2022. godini.⁴ Tako je u Bosni i Hercegovini u

³ EUROSTAT, Euroindicators, „Preliminary flash estimate for the third quarter of 2022 „, 52/2022 - 15 Novembar 2022

⁴ <https://data.imf.org/?sk=471DDDF8-D8A7-499A-81BA-5B332C01F8B9&sId=1547558078595>

2022. godini registriran rast indeksa potrošačkih cijena CPI od oko 14% u odnosu na isti period prethodne godine. Ovaj rast kako svjetskih tako i potrošačkih cijena predstavlja ključni razlog usporavanja ekonomskog rasta u drugoj polovini 2022. godine, a projekcije međunarodnih institucija ukazuju na dodatno usporavanje tokom sljedeće godine. Pored povećanja potrošnje, prema podacima statistike nacionalnih računa (kvartalni) u Bosni Hercegovini registriran je i relativno snažan rast bruto investicija od 12,7% u odnosu na isti period prethodne godine, dok je doprinos istih u ekonomskom rastu iznosio skoro 3,5 p.p. Međutim, prilikom interpretacije ovog relativno snažnog rasta investicija potrebno je imati u vidu da se u okviru kategorije nalaze i zalihe koje su vrlo vjerovatno imale utjecaj na rast investicija u ovom periodu. Istovremeno jačanje kako izvozne tako i domaće tražnje uz značajan rast svjetski cijena rezultirao je snažnim rastom ukupne vanjskotrgovinske razmjene u Bosni i Hercegovini. Naime, prema podacima BHAS-a za 2022. godinu ukupna vanjskotrgovinska razmjena (roba + usluge) uvećana je za oko 1/4, što je posljedica istovremenog rasta izvoza i uvoza. Međutim, prilično ujednačene stope rasta uvoza 25,5% i izvoza 25,4% rezultirali su povećanjem vanjskotrgovinskog deficita od oko 25% u odnosu na isti period prethodne godine, tako da je doprinos vanjskog sektora u ekonomskom rastu bio negativan i iznosio je preko 3 p.p. Detaljan prikaz strukture ekonomskog rasta po komponentama u Bosni i Hercegovini u 2022. godini prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 3: Struktura ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u 2022. godini (stope rasta u % i doprinosi rastu u p.p)

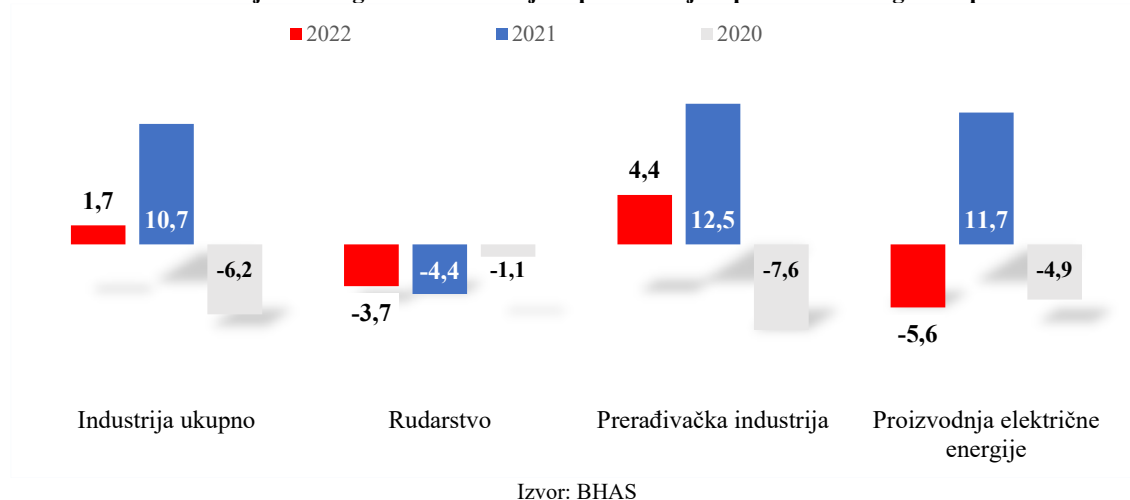
Izvor: BHAS

Industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini u 2022. godini

- *Usporen rast fizičkog obima industrijske proizvodnje u 2022.godini u odnosu na prethodnu.*
- *Rast ostvaren isključivo zahvaljujući povećanju proizvodnje u prerađivačkoj industriji*
- *Pad proizvodnje u sektoru za proizvodnju električne energije i rudarstva*

Tokom prethodne godine došlo je do osjetnijeg ekonomskog oporavka kako u eksternom okruženju tako i u Bosni i Hercegovini. Jačanje ekonomskog rasta u glavnim trgovinskim partnerima pozitivno se odrazilo na izvoznu tražnju a samim tim i na proizvodne procese u zemlji. Tako je Bosna i Hercegovina prema podacima BHAS-a za 2021. godinu zabilježila povećanje fizičkog obima industrijske proizvodnje od preko 10%. Trenutno raspoloživi statistički podaci (međunarodni i domaći) ukazuju na to da je trend rasta privredne aktivnosti iz prethodne godine nastavljen i tokom 2022. godine. Naime, prema podacima Eurostat-a za period 2022. godine u zemljama EU zabilježen je ekonomski rast od preko oko 3,5%, dok je rast fizičkog obima industrijske proizvodnje iznosio oko 2% u odnosu na prethodnu godinu.⁵ Sličan trend rasta kako ukupne ekonomske aktivnosti tako fizičkog obima industrijske proizvodnje prisutan je i u Bosni i Hercegovini. Naime, prema trenutno raspoloživim preliminarnim podacima BHAS-a za 2022. godinu u Bosni i Hercegovini je registriran rast fizičkog obima industrijske proizvodnje od 1,7% u odnosu na isti period prethodne godine.⁶ Međutim, vrijedi istaći da je ovo znatno niža stopa rasta u odnosu na prethodnu godinu. Ako se kretanje fizičkog obima industrijske proizvodnje posmatra po kvartalima može se zaključiti da je isti znatno usporen u drugoj polovini godine. Naime, prema podacima BHAS-a za 2022. godinu registrirane stope rasta fizičkog obima industrijske proizvodnje su iznosile K1 3,9%, K2 5,3%, K3 -0,3% i K4 -2,0%. Ovakav trend kretanja industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini na implicitan način ukazuje znatno na usporavanje ekonomske aktivnosti u odnosu na početak godine. Pregled kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini po sektorima u 2022. godini prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 4: Kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u periodu 2022. godine po sektorima

Ako se detaljnije posmatra struktura fizičkog obima proizvodnje može se zaključiti da je rast fizičkog obima industrijske proizvodnje u 2022. godine ostvaren isključivo zahvaljujući povećanju proizvodnje u okviru prerađivačke industrije od 4,4%. S druge strane, u okviru sektora rudarstvo zabilježeno je smanjenje od 3,4%, dok je proizvodnja električne energije smanjena za preko 5% u odnosu na prethodnu godinu.⁷

⁵ EUROSTAT, Euroindicators, „Industrial Production“, 43/2022, 20 Dec 2022.

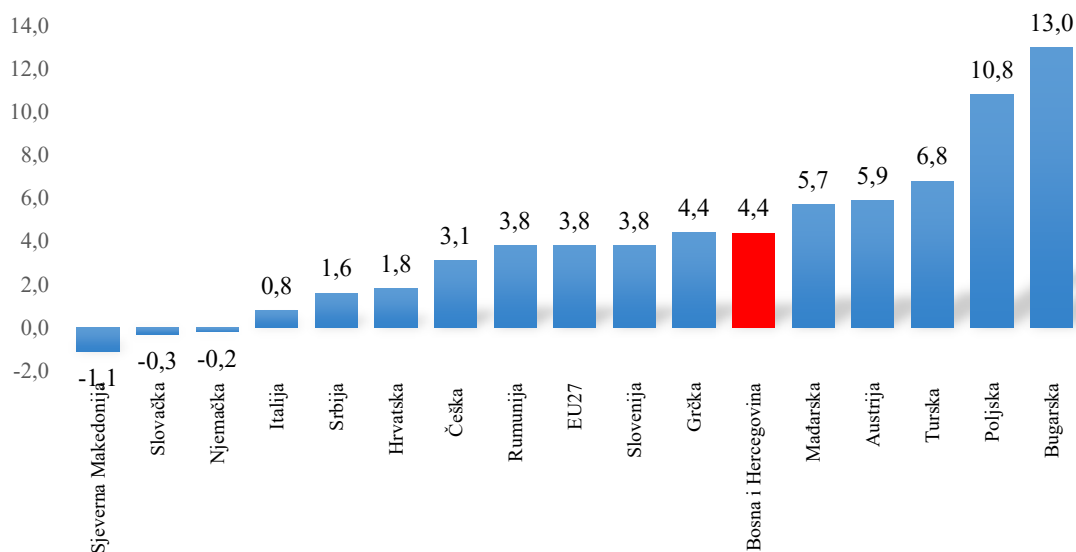
⁶ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za decembar 2022. godine-prethodni podaci“, 26.01.2023. godine.

⁷ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za decembar 2022. godine-prethodni podaci“, 26.01.2023

Prerađivačka industrija

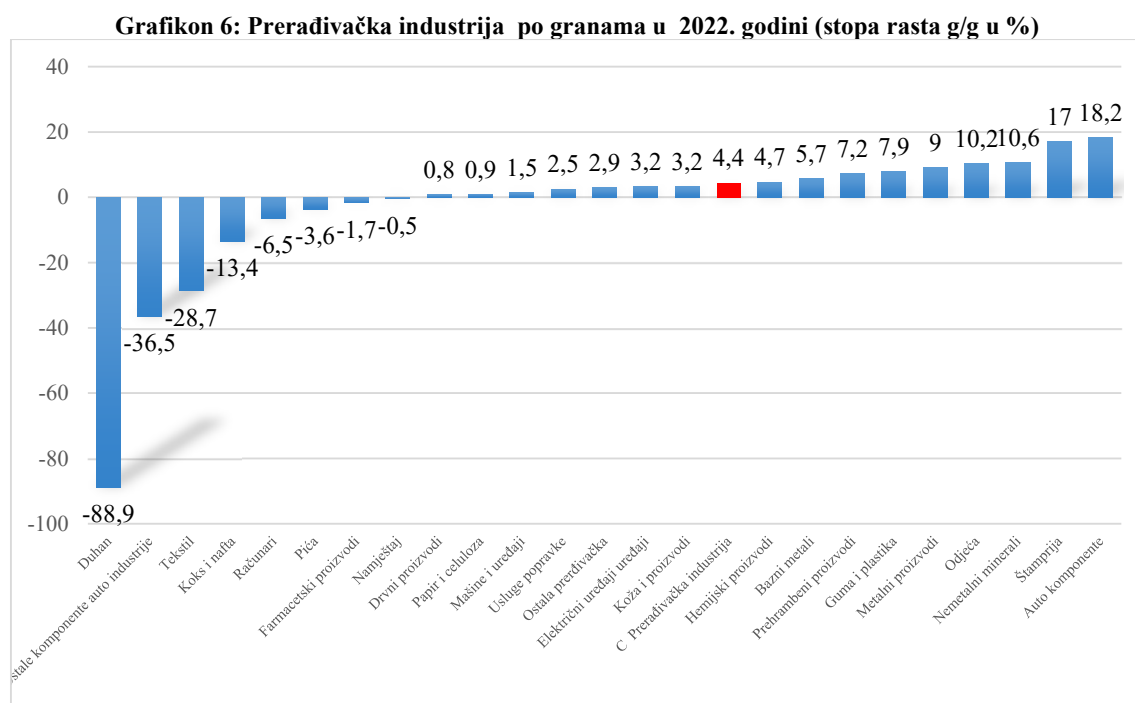
Imajući u vidu strukturu proizvodnje u okviru prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini može se konstatovati da kretanja u okviru iste skoro u potpunosti zavise od privrednih kretanja u vanjskom okruženju prije svega zemalja EU27 i zemljama regiona. U skladu s tim, visok nivo privredne aktivnosti i relativno snažan ekonomski rast u glavnim trgovinskim partnerima, kao i post-pandemijski način poslovanja rezultirali su povećanjem obima proizvodnje u okviru prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini. Trenutno raspoloživi podaci BHAS-a za 2022. godinu ukazuju na to da je trend rasta fizičkog obima industrijske proizvodnje nastavljen. Naime, prema podacima BHAS-a za 2022. godinu Bosna i Hercegovina je zabilježila povećanja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije od 4,4% u odnosu na isti period prethodne godine. Tako se može konstatovati da je prerađivačka industrija ostvarila najznačajniji doprinos u okviru povećanja ukupnog obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini. Posmatrano po kvartalima, registrirane stope rasta su iznosile K1 10,3%, K2 5,8%, K3 1,0% i K4 1,2% u odnosu na isti period prethodne godine. S druge strane, ako se prerađivačka industrija posmatra po zemljama, evidentno je da je u okviru pojedinih evropskih zemalja već došlo do usporavanja trenda rasta. Naime, negativni efekti ukrajinske krize, rast proizvodnih i potrošačkih cijena, kao i destabilizacija lanaca snabdijevanja već su primjetni u okviru industrija pojedinih evropskih zemalja. Tako su stope rasta proizvodnje ključnih industrijskih zemalja (Njemačka, Italija, Češka, Slovačka) dosta niže kako u odnosu na prethodnu godinu. S toga, je ovaj rast proizvodnje u okviru bh. prerađivačke industrije od 4,4 % veoma važan obzirom na centralnu ulogu iste u strukturi bosanskohercegovačke ekonomije. Osim toga, iako je ukupni obim proizvodnje u okviru prerađivačke industrije neuporedivo manji u poređenju sa vodećim evropskim zemljama, u pogledu kratkoročnih kretanja stopa rasta u navedenom periodu Bosna i Hercegovina prati trend. Međutim, potrebno je također istaći da u drugoj polovini godine došlo do slabljenja trenda rasta proizvodnje u okviru prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini usljed slabljenja privredne aktivnosti u vanjskom okruženju. Komparativni prikaz kretanja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije po zemljama u 2022. godini prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 5: Prerađivačka industrija po zemljama u periodu 2022. godine (stope rasta g/g)

Izvor: EUROSTAT i BHAS

Ako se kretanje prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini posmatra detaljnije po proizvodima vidljivo je da su najznačajnija povećanja proizvodnje registrirana u okviru izvozno orijentiranih grana prerađivačke industrije. Tako su u 2022. godini najznačajnija povećanja proizvodnje ostvarena u okviru izvozno orijentiranih grana kao što su autokomponente 18,2%, proizvodi od metala 10,6%, proizvodnja odjeće 10,6%, bazni metali 7,2%, hemijski proizvodi 4,7% i dr. Detaljan grafički prikaz kretanja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije po granama u Bosni i Hercegovini u 2022. godine prikazan je na grafikonu ispod.

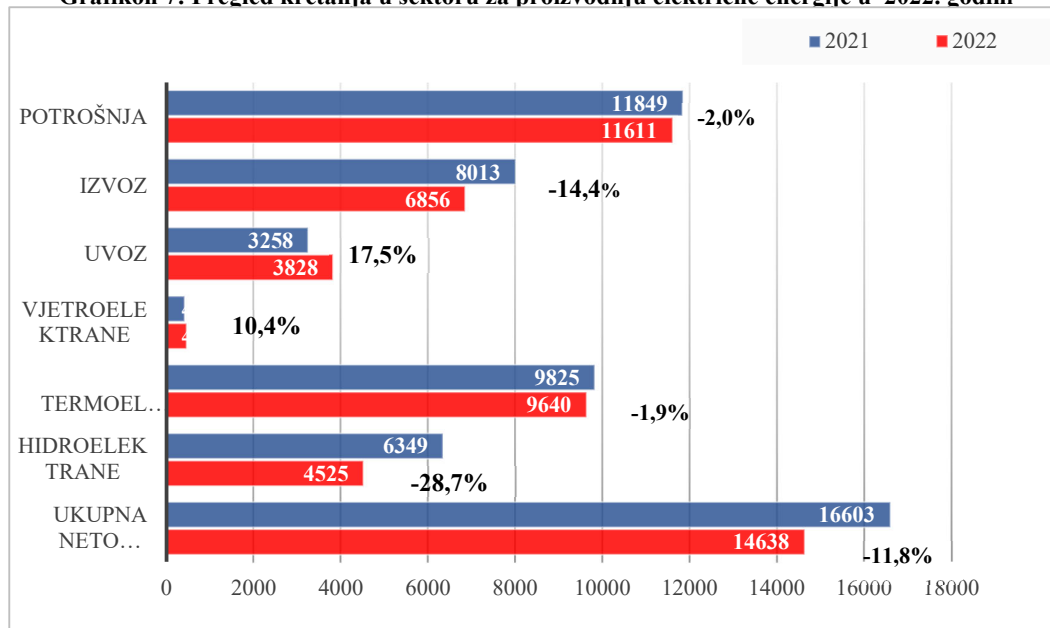
Izvor: BHAS

Energetski sektor

Za razliku od prerađivačke industrije, kretanja u okviru energetskeg sektora koji uključuje proizvodnju električne energije i rudnike u većoj mjeri su determinisana kretanjima internih dinamika. Tako su proizvodnja, potrošnja kao i cjenovna kretanja električne energije skoro u potpunosti određena dešavanjima u Bosni i Hercegovini. Tokom prethodnih godina sektor za proizvodnju električne energije je predstavljao važan oslonac stabilnosti ukupne industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini. Ova konstatacija dodatno je potvrđena u 2022. godini ako se imaju novonastale okolnosti i globalna energetska kriza koja je zahvatila svijet usljed sukoba u Ukrajini. Naime, rast svjetskih cijena svih energenata veoma negativno se odrazio na ekonomsku aktivnost, doveo do jačanja inflatornih pritisaka i značajno usporio ekonomski rast širom svijeta. U kontekstu energetske stabilnosti Bosne i Hercegovine, barem kada je u pitanju snabdijevanje električnom energijom nije došlo do poremećaja na tržištu, a cijene ovog energenta nisu rasle kao što je to bilo slučaj u većini evropskih zemalja. Prema trenutno raspoloživim podaci BHAS-a za 2022. godinu ukupna neto proizvodnja električne energije u Bosni i Hercegovini iznosila je 14638 GWh što predstavlja smanjenje od 11,8% u odnosu na

prethodnu godinu.⁸ Ovo smanjenje proizvodnje električne energije u Bosni i Hercegovini posljedica je pada proizvodnje u okviru hidroelektrana od skoro 30% u odnosu na isti period prethodne godine, dok je u okviru termoelektrana pad proizvodnje bio nešto niži i iznosio je oko 2%.⁹ S druge strane, ukupna potrošnja električne energije u Bosni i Hercegovini u 2022. godine smanjena je za oko 2% u odnosu na isti period prethodne godine. Pad u okviru ukupne proizvodnje električne energije u 2022. godini rezultirao je i smanjenjem izvoza električne energije iz Bosne i Hercegovine za 15% posmatrano u fizičkim jedinicama u GWh. Međutim vrijednosno posmatrano (u KM), vrijednost izvoza električne energije iz Bosne i Hercegovine u 2022. godini je iznosila 1,1 milijardu KM što predstavlja povećanje od oko 30% u odnosu na prethodnu godinu kada je izvezeno 830 miliona KM. Ovakva kretanja na tržištu električne energije su posljedica eskalacije energetske krize usljed dešavanja u Ukrajini. Prema podacima sa europske energetske berze (EEX -European Energy Exchange) u Leipzigu cijena električne energije u 2022. godine uvećana je za 260% u odnosu na isti period prethodne godine.¹⁰ S druge strane, prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za 2022. godinu u okviru sektora rudarstvo u Bosni i Hercegovini zabilježen je pad proizvodnje od 3,7% u odnosu na prethodnu godinu. Pregled kretanja u okviru sektora za proizvodnju električne energije u Bosni i Hercegovini u 2022. godini prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 7: Pregled kretanja u sektoru za proizvodnju električne energije u 2022. godini

Izvor: BHAS

⁸ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „ Statistika Energije- kratkoročni pokazatelji energetske statistike za decembar 2022. godine“ 25.01. 2023. godine

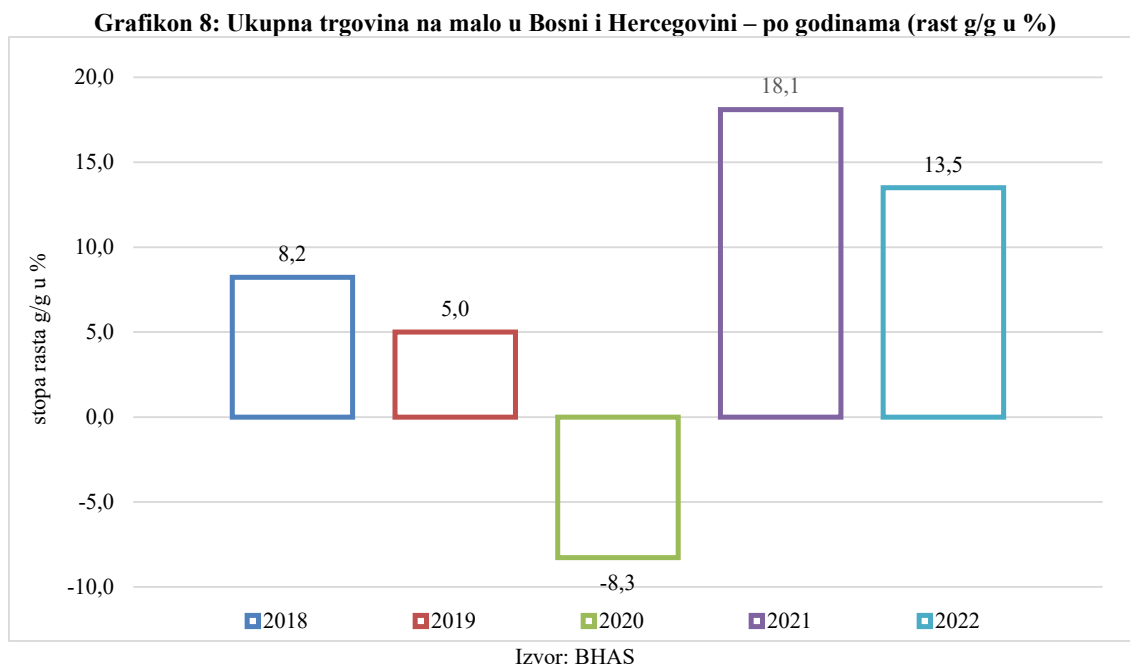
⁹ U 2022. godini hidroelektrane su u ukupnoj proizvodnji električne energije učestvovala sa 30,9%, termoelektrane 65,9%, dok je učešće vjetroelektrana iznosilo 3,2%.

¹⁰ <https://www.eex.com/en/market-data/power/kwk-index>

Maloprodaja

- *Nastavljen rast prometa u maloprodaji*

Prema zvaničnim podacima BHAS-a u 2022. godini ukupan promet u maloprodaji je iznosio 14,78 milijardi KM¹¹ (povećan je za 1,7 milijardi KM u odnosu na prethodnu godinu), odnosno ukoliko se gleda godišnja stopa realnog rasta ostvareni promet veći je za 13,5% (g/g). Povećan promet u 2022. godini (usljed značajnijeg rasta nabavnih cijena i cijena transporta) definitivno se odrazio i na porast nivoa cijena u maloprodaji. Najveći dio spomenutog rasta ostvaren je u prometu kod trgovine na malo osim trgovine motornim gorivima u specijaliziranim prodavnicama (u daljem tekstu s.p.) koji je viši za 1,45 milijardi KM (odnosno za 13,9% g/g) dok je istovremeno trgovina motornim gorivima u s.p. zabilježila rast prometa za 314 miliona KM (11,9% g/g). Da je došlo do pojačanog rasta prometa u maloprodaji govori i činjenica da je promet u 2022. godini, registrovan kroz fiskalne uređaje u Bosni i Hercegovini, povećan za 20,9% (g/g). Do realnog rasta od 5,9% došlo je u trgovini na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima (u nespecijaliziranim prodavnicama povećan je promet 227 miliona KM dok je u specijaliziranim prodavnicama promet veći za 5 miliona KM).

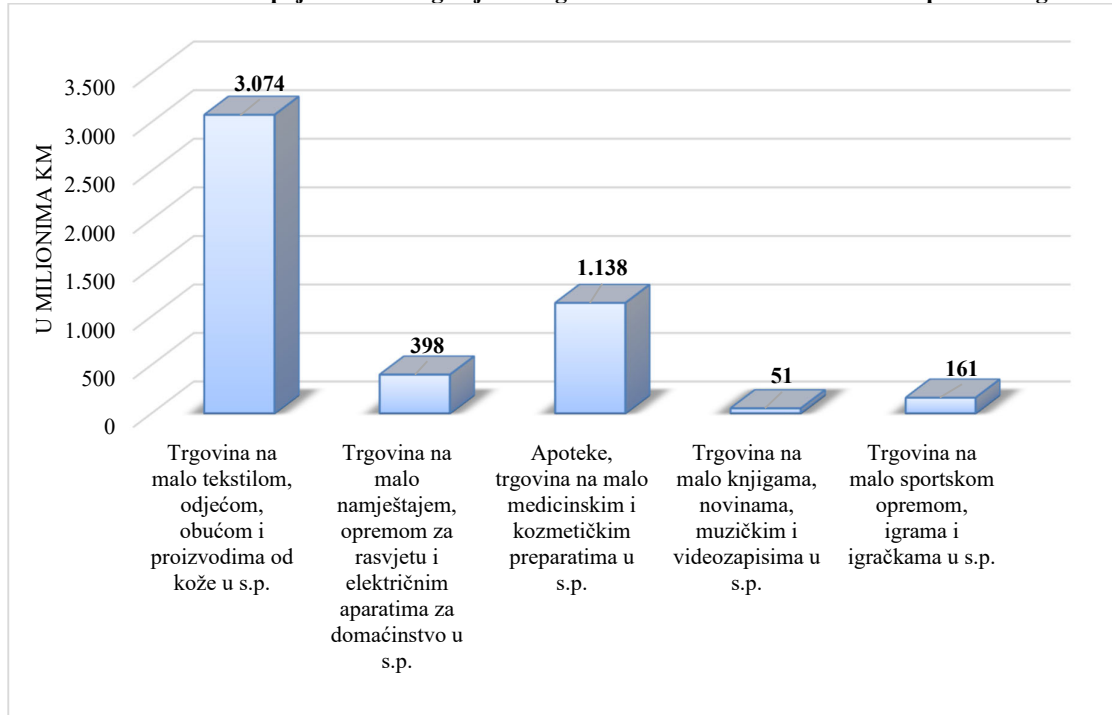

Kod trgovine na malo neprehrambenim proizvodima promet je veći za 1,2 milijarde KM odnosno za 18,9% g/g. Kada se detaljnije posmatra struktura trgovine na malo neprehrambenim proizvodima može se primjetiti da je najveći dio porasta, odnosno prometom većim za 1,1 milijardu KM, vodeća trgovina na malo ostalom robom u s.p.¹² (rast je iznosio 31,8% g/g).

¹¹ Izvor podataka: BHAS, Indeksi prometa trgovine na malo u Bosni i Hercegovini, januar 2023. godine

¹² U skladu sa KD BiH 2010 ovdje spadaju djelatnosti od 47.71 do 47.79

Grafikon 9: Promet u pojedinim kategorijama trgovine na malo ostalom robom u s.p. u 2022. godini

Izvor: BHAS

U sklopu trgovine ostalom robom u s.p. najveći rast zabilježen je u kategoriji trgovine na malo tekstilom, odjećom, obućom i proizvodima od kože kod koje je zabilježeno povećanje prometa od skoro 990 miliona (47,5% g/g). Kod prometa u apotekama, trgovini na malo medicinskim i kozmetičkim preparatima je u 2022. godini ostvaren rast od 7,8% g/g (promet je uvećan za 82 miliona KM).

Trgovina na malo sportskom opremom, igrama i igračkama je registrovala porast prometa za 18,7% g/g (promet veći za 25 miliona KM). Do rasta je došlo i kod trgovine na malo namještajem, opremom za rasvjetu i električnim aparatima za domaćinstvo gdje je porast iznosio 4,1% (odnosno povećanje prometa za 16 miliona KM).

Pored gore navedenih kategorija simboličan rast prometa od 2,3% g/g (odnosno 1,1 miliona KM) je zabilježen kod trgovine na malo knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima.

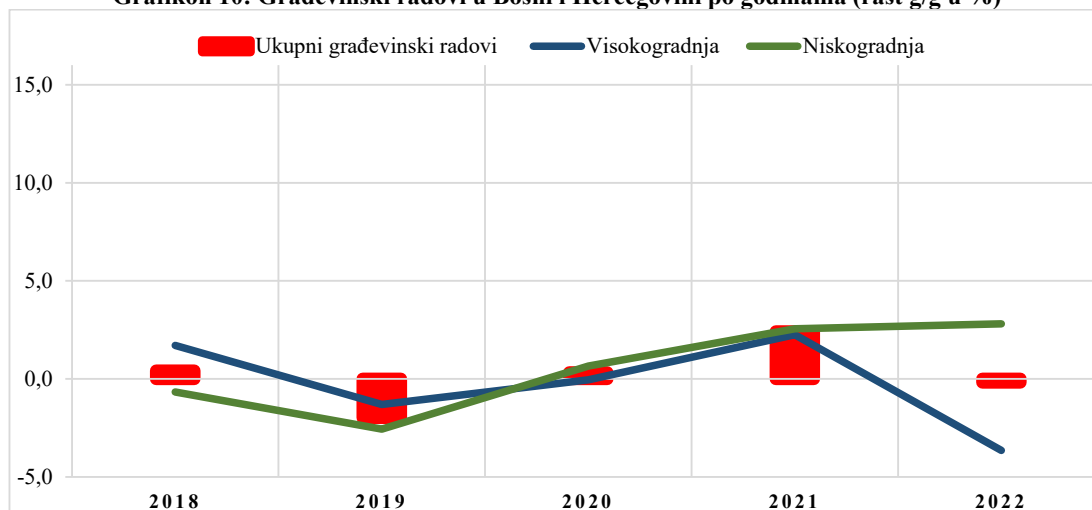
Gradevinarstvo

- Stagnacija građevinskih radova*

Prema zvaničnim podacima BHAS-a, za 2022. godinu, u Bosni i Hercegovini je zabilježeno smanjenje ukupnih građevinskih radova za 0,2% g/g¹³ (rast u K1 1,3% i u K4 1,6% dok je u preostala dva kvartala zabilježena negativna stopa rasta, u K2 1,7% i u K3 1,8%). Do pada ukupnih građevinskih radova prevashodno je došlo zahvaljujući smanjenju radova u visokogradnji za 3,6% dok su istovremeno radovi u niskogradnji porasli za 2,8 g/g.

¹³ Izvor podataka: BHAS, Indeksi proizvodnje u građevinarstvu u Bosni i Hercegovini, februar 2023.

Grafikon 10: Građevinski radovi u Bosni i Hercegovini po godinama (rast g/g u %)

Izvor: BHAS

Broj izdatih odobrenja za građevinske radove u 2022. godini nešto je viši u odnosu isti period prethodne godine, tačnije kazano taj porast je iznosio 1,4%. Povećanje broja izdatih dozvola za građenje u 2022. godini je registrovano u visokogradnji i niskogradnji.

Dozvole za građenje u oblasti niskogradnje zabilježile su stopu rasta od 0,6% g/g dok su dozvole za građenje u sektoru visokogradnje porasle za 1,7% g/g (broj odobrenja za stambene zgrade je veći za 6,7% dok su odobrenja za građenje nestambenih zgrada niža za 9,2%).

Transport

- *Rast svih vidova transporta roba i putnika*

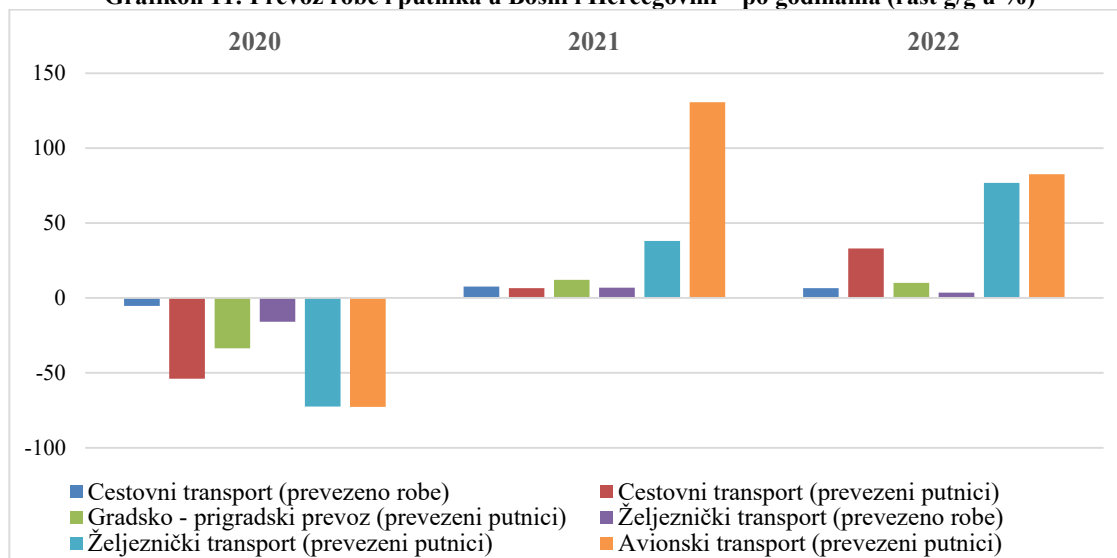
Prema zvaničnim podacima BHAS-a, za 2022. godinu, u cestovnom prevozu roba zabilježen je porast prevoza robe za 6,5%¹⁴ g/g (stope rasta po kvartalima, K1 17,4%, K2 12,8%, K3 2,5%, K4 -6,3%). U isto vrijeme broj prevezenih putnika u cestovnom prevozu je zabilježio porast od 33%, dok je prevoz putnika u gradsko-prigradskom prevozu viši za 10,1%.

U prometu roba u željezničkom saobraćaju je došlo do porasta opsega prevezene robe za 3,6% dok je u željezničkom prevozu putnika taj rast iznosio 76,8%.

U avio saobraćaju je, u 2022. godini, prevoz putnika povećan za 82,6% (K1 249%, K2 219%, K3 44%, K4 37,9%).

¹⁴ BHAS, Saopćenja cestovni, željeznički i avionski saobraćaj u K4, april 2023. godine

Grafikon 11: Prevoz robe i putnika u Bosni i Hercegovini – po godinama (rast g/g u %)

Izvor: BHAS

U okviru djelatnosti prometa transporta i skladištenja, u 2022. godini, je zabilježen nominalan rast od 25,7% g/g. U oblasti kopnenog prevoza i cjevovodnog transporta ostvaren je rast prometa od 28,4% g/g. Kod skladištenja i pomoćnih djelatnosti u prevozu zabilježena stopa rasta iznosila je 23,8% g/g dok je u oblasti poštanskih i kurirskih djelatnosti rast iznosio 12,3% g/g.

Tržište rada

- *Smanjenje ukupne radne snage u Bosni i Hercegovini. Rast broja zaposlenih lica uz smanjenje stope nezaposlenosti u Bosni i Hercegovini.*
- *Broj zaposlenih lica najznačajnije uvećan u područjima djelatnosti prerađivačke industrije i trgovine.*
- *Nominalni rast prosječne neto plate i penzije u Bosni i Hercegovini uz negativan realni rast zbog visoke inflacije.*

Zaposlenost

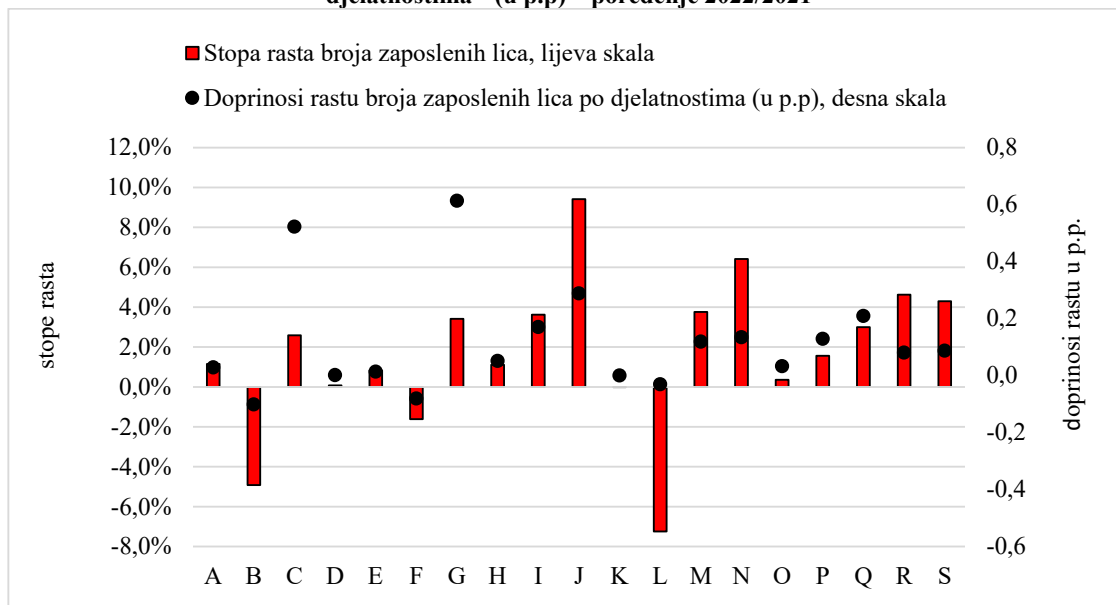
Iako je broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini uvećan u 2022. godini, ukupna radna snaga je smanjena za 1,1% g/g zbog intenzivnog smanjenja broja registrovanih nezaposlenih lica. U periodu I-XII 2022. godine prosječan broj zaposlenih je iznosio oko 840,5¹⁵ hiljada i veći je za 2,3% u odnosu na 2021. godinu. U Federaciji Bosne i Hercegovine prosječan broj zaposlenih je uvećan za 2% g/g, a u Republici Srpskoj 2,7%¹⁶ što ukazuje da su oba entiteta doprinijela povećanju broja zaposlenih lica. Prosječan broj zaposlenih u Federaciji Bosne i Hercegovine je iznosio 535,7 hiljada, a u Republici Srpskoj 286,7 hiljada.

¹⁵ Privremeni podatak. Podaci o broju zaposlenih lica do septembra 2022. godine konačni, a za ostale mjeseci privremeni. Izvor: BHAS.

¹⁶ Podatak o broju zaposlenih lica u Republici Srpskoj se odnosi na prosjek marta i septembra jer Republički zavod za statistiku objavljuje podatke o broju zaposlenih u Republici Srpskoj samo za navedene mjeseci.

Posmatrajući broj zaposlenih lica prema područjima djelatnosti, najznačajniji rast u 2022. godini bio je u oblasti prerađivačke industrije, trgovine, informacija i komunikacija. Rast obima proizvodnje u prerađivačkoj industriji (detaljnije u poglavlju o industrijskoj proizvodnji) u 2022. godini uticao je na broj zaposlenih lica u ovoj djelatnosti koji je veći za 2,6% g/g uz doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih oko 0,5 p.p. Pozitivna dešavanja u oblasti trgovine¹⁷ uticala su na povećanje broja zaposlenih u djelatnosti trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala (3,4% g/g, doprinos rastu 0,6 p.p.). Broj zaposlenih lica je uvećan i u području djelatnosti informacija i komunikacija (9,4% g/g) uz doprinos rastu od 0,3 p.p. Sve ostale djelatnosti imale su manji doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini. Uz uvećanje posjeta turista¹⁸ broj zaposlenih lica u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane je uvećan za 3,6% (uz doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih 0,2 p.p.). Jednak doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih u 2022. godini bio je u djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite uz stopu od 3% g/g. Sve ostale djelatnosti su imale manji doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini.

Grafikon 12: Stope rasta i doprinosi rastu ukupnom broju zaposlenih lica u Bosni Hercegovini po djelatnostima¹⁹ (u p.p.) – poređenje 2022/2021

Izvor: BHAS, DEP kalkulacije

¹⁷ Ukupan promet distributivne trgovine u Bosni i Hercegovini, kalendarski prilagođen, u periodu 2022/2021 ostvario je rast u iznosu od 19,7%. Distributivna trgovina uključuje sve oblike trgovinskih aktivnosti, od nabavke robe od proizvođača do isporuke robe krajnjem potrošaču na domaćem tržištu. Ona obuhvata: trgovinu na veliko za vlastiti račun, posredovanje u trgovini na veliko, trgovinu na malo i popravke motornih vozila i motocikla, te trgovinu predmetima za ličnu upotrebu ili upotrebu u domaćinstvu. Izvor: BHAS, Poslovne statistike, indeksi prometa distributivne trgovine IV kvartal 2022. godine.

¹⁸ U periodu januar – decembar 2022. godine turisti su ostvarili 1.464.216 posjeta, što je više za 50,7% i 3.194.681 noćenje, što je više za 41,4% u odnosu na isti period 2021. godine. Izvor: Poslovne statistike, turizam, kumulativ januar – decembar 2022. godine.

¹⁹ Klasifikacija djelatnosti: A - Poljoprivreda, lov i šumarstvo, B - Vađenje ruda i kamena, C - Prerađivačka industrija, D - Proizv. i snabd. el. energijom, gasom, parom i klimatizacija, E - Snabdijevanje vodom, uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša, F - Građevinarstvo, G - Trgovina na veliko i malo, popravak motor. vozila i motocikala, H - Prevoz i skladištenje, I - Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo), J - Informacije i komunikacije, K - Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja, L - Poslovanje nekretninama, M - Stručne, naučne i tehničke djelatnosti, N - Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, O - Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje, P - Obrazovanje, Q - Djelatnost zdravstvene i socijalne zaštite, R - Umjetnost, zabava i rekreacija, S - Ostale uslužne djelatnosti.

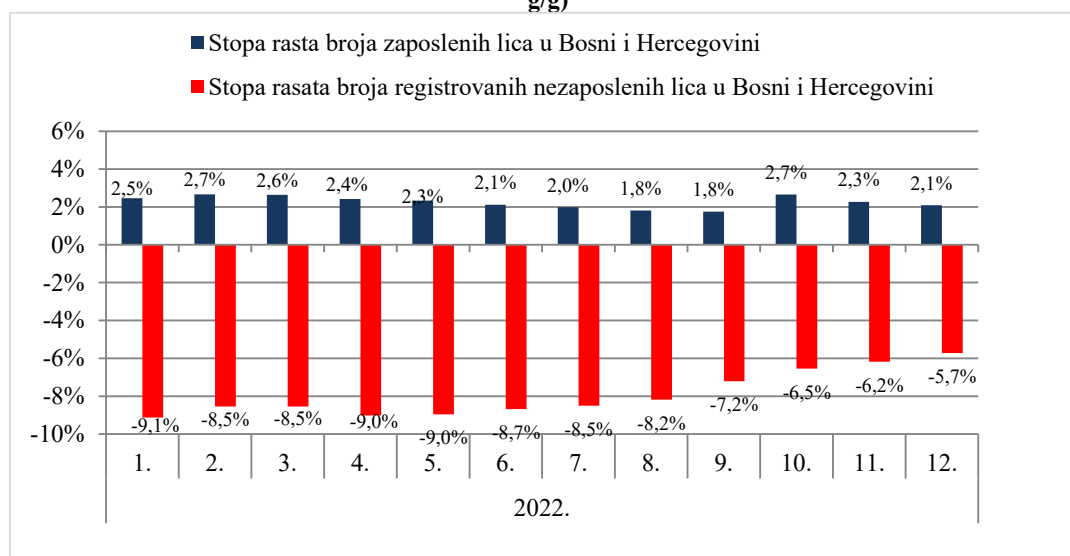
Nezaposlenost

Prosječan broj registrovanih nezaposlenih lica u 2022. godini iznosio je oko 363²⁰ hiljada što je za 8% manje u poređenju sa 2021. godinom. Intenzivno smanjenje broja zaposlenih lica imalo je uticaja na smanjenje stope registrovane nezaposlenosti koja je u decembru 2022. godine iznosila 29,5% (u istom mjesecu 2021. godine je iznosila 31,2%).

Broj nezaposlenih lica je smanjen u oba entiteta. U Federaciji Bosne i Hercegovine prosječan broj registrovanih nezaposlenih lica u 2022. godini iznosio je oko 289,9 hiljada i manji je za 7% u odnosu na isti period prethodne godine. S druge strane, u Republici Srpskoj prosječan broj registrovanih nezaposlenih lica iznosio je 67,7 hiljada i bio je manji za 10,9% g/g.

Prema stečenim kvalifikacijama, sa evidencije službi za zapošljavanje u Bosni i Hercegovini broj nezaposlenih lica najviše je smanjen u kategorijama SSS, VKV i KV, te NK radnika.

Grafikon 13: Stope rasta broja zaposlenih lica i registrovanih nezaposlenih lica u 2022. godini (poređenje g/g)

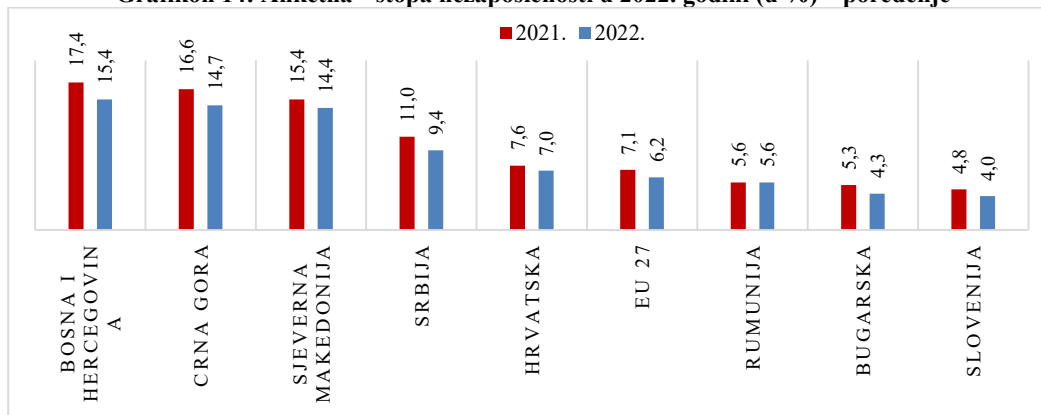

Izvor: BHAS, zavodi za zapošljavanje, DEP kalkulacije

Poređenjem anketnih podataka u 2022. godini može se zapaziti da je anketna stopa nezaposlenosti u Bosni i Hercegovini smanjena u poređenju sa 2021. godinom. Međutim, i pored toga, stopa nezaposlenosti je i dalje mnogo veća upoređenju sa prosječnom stopom nezaposlenosti u EU 27 (6,2%) ali i u odnosu na zemlje u regionu. Najveće stope nezaposlenosti u 2022. godini bile su u Crnoj Gori i Sjevernoj Makedoniji, dok je najniža stopa nezaposlenosti registrovana u Sloveniji.

²⁰ Napomena: Podaci za decembar 2022. godine za Zeničko-dobojski kanton ponovljeni su iz juna 2022. godine, jer je Služba za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona u procesu implementacije novog informacionog sistema, te podaci za decembar 2022. godine još uvijek nisu dostupni. Izvor podataka: BHAS.

Grafikon 14: Anketna²¹ stopa nezaposlenosti u 2022. godini (u %) – poređenje

Izvor: EUROSTAT, agencije za statistiku posmatranih zemalja

Anketa o radnoj snazi

Podaci Ankete o radnoj snazi iz 2022. godine ukazuju da je u Bosni i Hercegovini došlo do smanjenja ukupne radne snage za 1,4% g/g koja je praćena rastom broja zaposlenih lica od 1% g/g i bržim smanjenjem broja nezaposlenih lica od 12,8% g/g. Međutim, broj lica izvan radne snage je uvećan za 0,2% g/g.

Posmatrajući po kvartalima, tokom 2022. godine registrovan je rast broja zaposlenih lica uz smanjenje broja nezaposlenih lica (tabela ispod). Na taj način smanjena je stopa nezaposlenosti u K4 u odnosu na K1 (16,7% vs. 14,3%) i u prosjeku godine iznosila je 15,4%. Međutim, u 2022. godini je smanjena stopa aktivnosti u odnosu na prethodnu godinu i iznosi 47,6%, a stopa zaposlenosti je uvećana i iznosi 40,2% u posmatranoj godini.

U 2022. godini u Bosni i Hercegovini radnu snagu je činilo 1.373 miliona lica od kojih je 1.162 miliona (84,6%) zaposlenih i 211 hiljada (15,4%) nezaposlenih lica. Struktura zaposlenih lica prema djelatnosti pokazuje da je najveće učešće zaposlenih lica u uslužnim djelatnostima 58,2%, zatim u industriji i građevinarstvu 34,6% te u poljoprivredi, šumarstvu i ribolovu 7,3%.

Od ukupnog broja nezaposlenih lica u 2022. godini 51 hiljadu ili 24,3% je tražilo posao kraće od 12 mjeseci, dok je 38 hiljada ili 17,9% lica tražilo posao od 12 mjeseci do dvije godine. Broj nezaposlenih lica koji su tražili posao dvije godine i duže iznosio je 122 hiljade ili 57,8%. Obrazovna struktura nezaposlenih lica u 2022. godini pokazuje da 70,1% lica ima završenu srednju školu i specijalizaciju, slijede lica sa završenom osnovnom školom ili nižim obrazovanjem 15,3% i lica sa završenom višom školom, fakultetom, magisterijem, doktoratom 14,5%.

²¹ Zbog promjene metodologije (detaljnije u poglavlju o Anketi o radnoj snazi) nije vršeno poređenje stopa nezaposlenosti sa prethodnom godinom. Podaci se odnose na prosjek godine.

Tabela 1: Anketa o radnoj snazi u Bosni i Hercegovini (u 000)²²

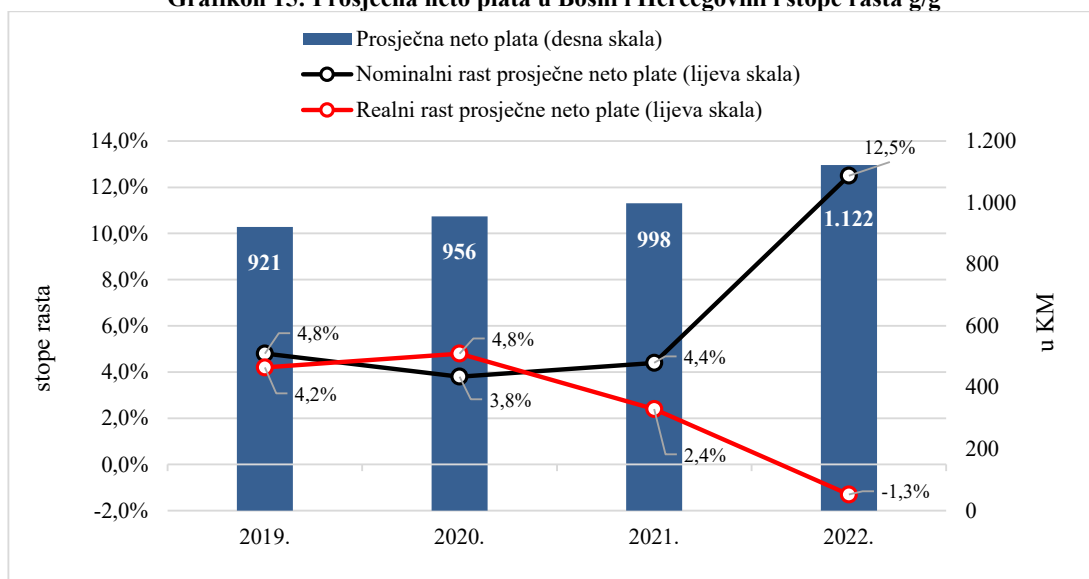
	2021.	K1 2022.	K2 2022.	K3 2022.	K4 2022.	2022.
Radno sposobno stanovništvo (15-89)	2.904	2.887	2.887	2.887	2.887	2.887
Lica izvan radne snage ²³ (15-89)	1.511	1.499	1.519	1.521	1.517	1.514
Radna snaga (15-89)	1.393	1.388	1.368	1.366	1.370	1.373
Zaposlena lica (15-89)	1.151	1.157	1.154	1.163	1.174	1.162
Nezaposlena lica (15-74)	242	231	215	203	196	211
Stopa nezaposlenosti ²⁴ (15-74)	17,4%	16,7%	15,7%	14,8%	14,3%	15,4%
Stopa aktivnosti ²⁵ (15-89)	48,0%	48,1%	47,4%	47,3%	47,5%	47,6%
Stopa zaposlenosti ²⁶ (15-89)	39,6%	40,1%	40,0%	40,3%	40,7%	40,2%

Izvor: Anketa o radnoj snazi u Bosni i Hercegovini

Plate

Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini u periodu I-XII 2022. godine iznosila je 1.122 KM i veća je za 12,5% u odnosu na isti period prethodne godine. Zbog povećanja ukupnog nivoa cijena (inflacija) realni rast prosječne neto plate bio je negativan (-1,3%) što je uticalo na kupovnu moć stanovništva. Brži nominalni rast prosječne neto plate u Bosni i Hercegovini rezultat je visoke stope rasta neto plata u oba entiteta. U Republici Srpskoj prosječna neto plata u 2022. godini je nominalno uvećana za 13,9% g/g, dok je u Federaciji Bosne i Hercegovine uvećana za 11,8% g/g. Brža stopa rasta neto plate u Republici Srpskoj uticala je da prosječna neto plata u ovom entitetu bude veća i iznosi 1.144 KM, dok je u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosila 1.114 KM.

Grafikon 15: Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini i stope rasta g/g

Izvor: BHAS

²² Zbog zaokruživanja decimala u nekim slučajevima zbir brojeva nije jednak predstavljenom broju.

²³ Osobe/lica izvan radne snage su osobe starosti od 15 do 89 godina koje nisu svrstane u zaposleno ili nezaposleno stanovništvo, odnosno sve osobe koje u referentnoj sedmici nisu obavljale nijedan plaćeni posao, nisu aktivno tražile posao ili nisu bile u mogućnosti da počnu da rade u roku od dvije sedmice nakon isteka referentne sedmice.

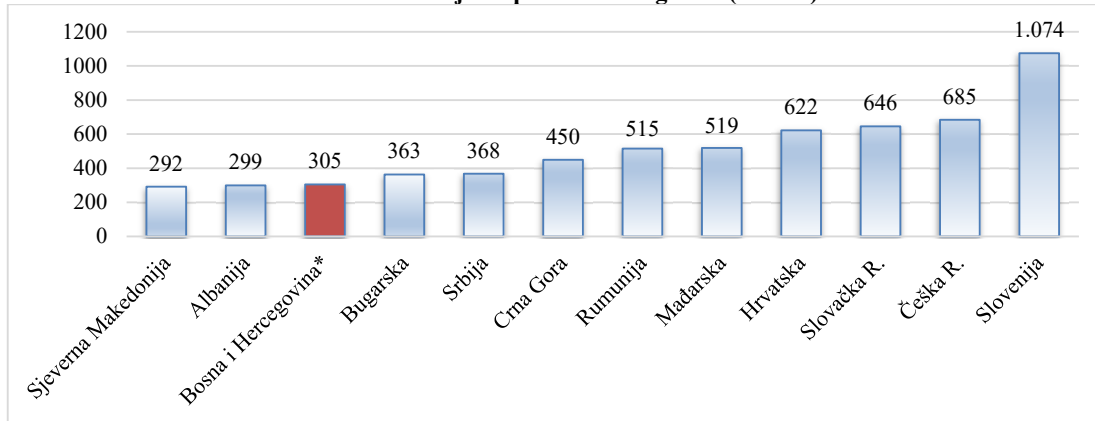
²⁴ Ukupna stopa nezaposlenosti izračunata je kao omjer nezaposlenih starosti 15-74 godine i ukupnog aktivnog stanovništva starosti 15-74 godine.

²⁵ Ukupna stopa aktivnosti izračunata je kao omjer aktivnog stanovništva starosti 15-89 godina i radno sposobnog stanovništva starosti 15-89 godina.

²⁶ Ukupna stopa zaposlenosti izračunata je kao omjer zaposlenih starosti 15-89 godina i ukupnog radno sposobnog stanovništva starosti 15-89 godina.

Od januara 2022. godine najniža plata u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosila je 543 KM.²⁷ U 2022. godini iznos najniže plate u Republici Srpskoj se mijenjao dva puta. U januaru 2022. godine najniža plata u Republici Srpskoj je iznosila 590 KM, a od maja 2022. godine je uvećana i iznosila 650 KM.²⁸ Na osnovu podataka prezentiranih na grafikonu ispod može se vidjeti da je Bosna i Hercegovina u grupi zemalja sa nižim minimalnim platama.

Grafikon 16: Najniže plate u 2022. godini (u EUR)²⁹

Izvor: Wage indicator

*Podatak o najnižoj plati za Bosnu i Hercegovinu je izračunat kao prosjek najnižih plata entiteta radi poređenja sa odabranim zemljama na grafikonu.

Najveće nominalne stope rasta prosječne neto plate u 2022. godini bile su u području administrativnih i pomoćnih uslužnih djelatnosti (28% g/g), djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i usluživanja hrane (21,1% g/g) te poslovanja nekretninama (20,4% g/g). Oblasti koje zapošljavaju najviše lica u Bosni i Hercegovini su takođe registrovale rast neto plata, ali po nešto sporijim stopama rasta u odnosu na prethodno pomenute djelatnosti. Tako je u djelatnosti prerađivačke industrije prosječna neto plata nominalno uvećana za 15,1% dok je u djelatnosti trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala prosječna neto plata nominalno uvećana za 16,9% g/g. U djelatnostima³⁰ javne uprave, zdravstva i obrazovanja registrovan je pozitivan nominalni rast, ali je realni rast bio negativan što se može vidjeti na grafikonu ispod.

Kao i prethodnih godina, najveća prosječna isplaćena neto plata u 2022. godini u Bosni i Hercegovini bila je u području finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (1.678 KM), dok je najniža prosječna isplaćena neto plata u području djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane (730 KM).

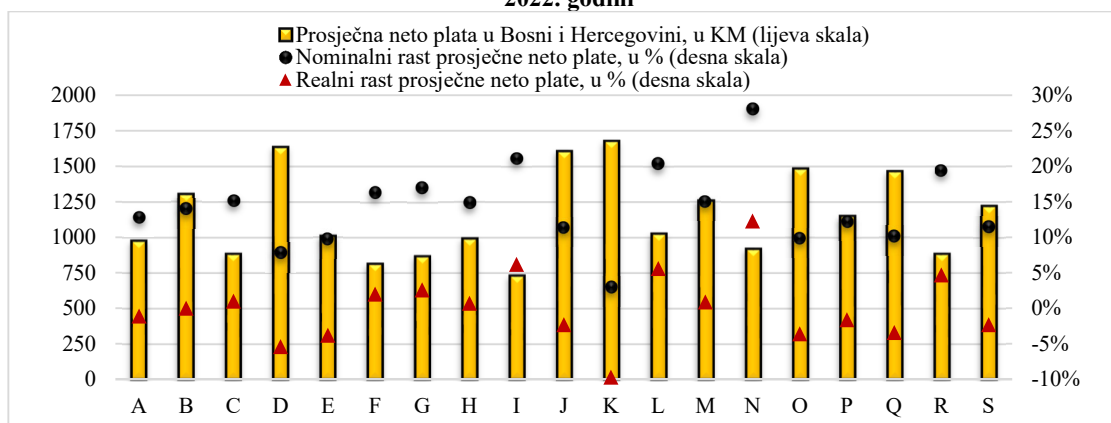
²⁷ Odluka o iznosu najniže plaće za 2022. godinu, Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine broj 3/22.
<https://fbihvlada.gov.ba/bs/10-odluka-o-iznosu-najnije-place-za-2022-godinu>

²⁸ Odluka o izmjeni Odluke o najnižoj plati za 2022. godinu, Sl. glasnik Republike Srpske 45/22.
<https://poreskaupravar.org/wp-content/uploads/2022/05/Odluka-o-izmjeni-Odluke-o-najnijoz-plati-u-RS-za-2022.pdf>

²⁹ Najniže plate su konvertovane iz domaćih valuta u EUR 28.03.2023. godine.

³⁰ Odnosi se na područja djelatnosti O, P i Q.

Grafikon 17: Prosječne neto plate u Bosni i Hercegovini prema područjima djelatnosti³¹ i stope rasta u 2022. godini

Izvor: BHAS

U Bosni i Hercegovini ali i nekim zemljama u regionu u 2022. godini registrovan je brži nominalni rast prosječne neto plate. Međutim, snažan rast cijena se odrazio na realni rast plata koji je bio znatno niži odnosno negativan u pojedinim zemljama što se uticalo na kupovnu moć stanovništva. Najveća prosječna neto plata među zemljama u poređenju bila je u Sloveniji i Hrvatskoj, dok je najniža neto plata i dalje u Sjevernoj Makedoniji. Bosna i Hercegovina je u 2022. godini ostvarila nešto brži nominalni rast prosječne neto plate u odnosu na prošlu godinu, ali je i dalje znatno ispod prosječne neto plate najbližih zemalja EU, odnosno Slovenije i Hrvatske.

Tabela 2: Prosječne neto³² plate u 2022. godini, poređenje (g/g)

	Prosječna neto plata (EUR)	Nominalni rast neto plata	Realni rast neto plata
Slovenija	1.319	3,8%	-4,6%
Hrvatska	1.016	7,4%	-3,1%
Rumunija	803	12,2%	0,2%
Crna Gora	712	33,8%	18,4%
Srbija	639	13,8%	1,7%
Bosna i Hercegovina	574	12,5%	-1,3%
Sjeverna Makedonija	516	10,9%	-2,9%

Izvor: agencije za statistiku posmatranih zemalja

Penzije

Broj penzionera u Bosni i Hercegovini se tokom 2022. godine nastavio uvećavati i u prosjeku perioda iznosio je 703,4³³ hiljada što je za 0,8% više u odnosu na 2021. godinu. Iako je broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini takođe uvećan, omjer između penzionisanih i zaposlenih lica tokom 2022. godine nije se mijenjao u odnosu na prethodne godine i iznosi 1:1,2.

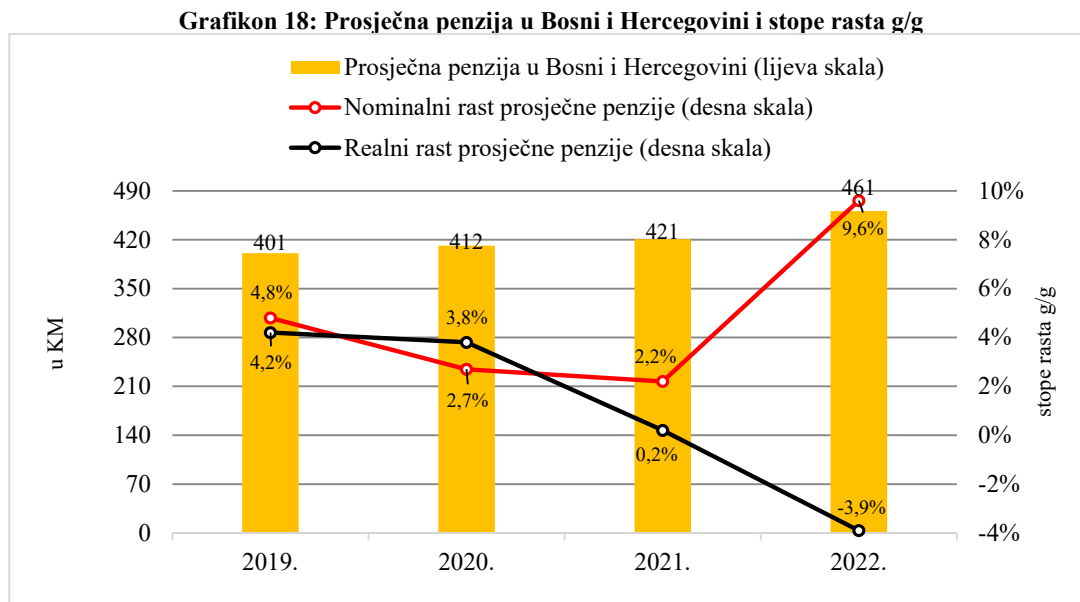
³¹ Opis svake od djelatnosti predstavljen je u poglavlju o zaposlenosti.

³² Prosječne neto plate su konvertovane u EUR u 28.03.2023. godine prema srednjem kursu. Metodologije obračuna neto plata po pojedinim zemljama mogu se razlikovati.

³³ Broj penzionera u Bosni i Hercegovini u analizi predstavlja zbir penzionera koji primaju penzije od Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje i Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske bez obzira na mjesto prebivališta (u ili izvan Bosne i Hercegovine).

Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini u periodu I-XII 2022. godine je iznosila 461³⁴ KM što je za 9,6% više u odnosu na 2021. godinu. Iako su tokom 2022. godine penzije u oba entiteta³⁵ povećane nekoliko puta, zbog visoke inflacije realni rast prosječne penzije u Bosni i Hercegovini bio je negativan (grafikon ispod).

U Federaciji Bosne i Hercegovine prosječna penzija u 2022. godini je uvećana za 7,6% g/g, dok je u Republici Srpskoj u prosjeku uvećana za 12,8% g/g uz ujednačen iznos (461 KM).³⁶ Najniža penzija u decembru 2022. godine u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosila je 445,7 KM, dok je u Republici Srpskoj iznosila 242,6³⁷ KM za penzijski staž do 15. godina. Posmatrajući strukturu penzija i dalje najveći dio pripada starosnim penzijama, a potom porodičnim i invalidskim penzijama.³⁸

Izvor: Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje, Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, DEP kalkulacije

³⁴ Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini je izračunata na osnovu prosječnih mjesečnih penzija ponderisanih udjelom ukupnog boja penzionera u svakom od entiteta u ukupnom broju penzionera.

³⁵ Odlukom Upravnog odbora Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje o redovnom usklađivanju, penzije za april 2022. godine uvećane su za 7,3%. Pored uvećanih aprilskih penzija, korisnici su primili i razliku između isplaćene i uvećane penzije za prva tri mjeseca ove godine. Pored toga, prema odluci Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o vanrednom usklađivanju, penzije sa izuzetkom najviših i ostvarenih u 2022. godini su povećane za 3,5%. Odluka o vanrednom usklađivanju penzija primjenjuje se od isplate penzija za juni 2022. godine. Od novembra 2022. godine na inicijativu federalnog premijera, Vlada je 13.10.2022. godine usvojila zaključak, a potom 28.10.2022. godine donijela Odluku kojom je utvrđeno povećanje najniže penzije od 5%. Izvor: Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje.

U Republici Srpskoj penzije ostvarene do 31.12.2021. godine svim korisnicima prava usklađuju se od 01.01.2022. godine i povećavaju za 4% (redovno godišnje usklađivanje 3,36% i vanredno povećanje 0,64%). Pored toga, penzije svim korisnicima prava počev od 01. maja 2022. godine vanredno se usklađuju i povećavaju za 10%. Izvor: Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske. Izvor: Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske.

³⁶ Podaci se odnose na prosjek dvanaest mjeseci 2022. godine.

³⁷ U Republici Srpskoj za penzijski staž 15-20 godina najniža penzija je iznosila 291,08 KM, za penzijski staž 20-30 godina iznosila je 339,60 KM, za penzijski staž 30-40 godina iznosila je 388,15 KM i za penzijski staž 40 i više godina najniža penzija je iznosila 485,19 KM.

³⁸ U Federaciji Bosne i Hercegovine udio starosnih penzija u decembru 2022. godine iznosi oko 59%, a zatim porodičnih penzija 28%. U Republici Srpskoj udio starosnih penzija u istom mjesecu iznosi oko 61%, a zatim porodičnih penzija 26%. Ostatak se odnosi na invalidske penzije.

II JAVNE FINANSIJE

- *Javni prihodi na kraju 2022. godine zabilježili dvocifrenu stopu rasta*
- *Javni dug na kraju 2022. godine u blagom porastu*

Glavne karakteristike u oblasti javnih finansija u Bosni i Hercegovini, u 2022. godini jesu rast ukupnih javnih prihoda (porezi i socijalni doprinosi) za 15,6% g/g, neznatan rast javnog duga od 1,5% g/g. Najveći doprinos rastu javnih prihoda dali su: prihodi od poreza na dodatu vrijednost (PDV) od 7,5 p.p., prihodi od doprinosa od 4,0 p.p. i prihodi od direktnih poreza od 2,6 p.p. U vrijeme pisanja Ekonomskih trendova nisu bili dostupni konsolidovani podaci o izvršenju budžeta za 2022. godinu. Ali, na osnovu dostupnih podataka o izvršenju budžeta za prva tri kvartala, na svim nivoima vlasti na kraju 2022. godine može se očekivati budžetski deficit, prvenstveno kao posljedica realizacije mjera u borbi protiv inflatornih pritisaka. Nakon stabilizacije epidemioloških prilika vezanih za pandemiju virusa Covid-19, te postignutog značajnog ekonomskog oporavka, uz visok rast domaćeg bruto proizvoda tokom 2021. godine, početkom 2022. godine ekonomija je stavljena pred nove izazove, uslijed složenih međunarodnih političkih prilika vezanih za dešavanja u Ukrajini. Navedena dešavanja su se značajno reflektovala na globalne i domaće ekonomske tokove, prvenstveno kroz nagle i visoke inflatorne skokove. Radi ublažavanja posljedica inflacije vlasti u Bosni i Hercegovini su preduzele određene mjere. Zahvaljući visokoj naplati poreskih prihoda i doprinosa stvoren je određen fiskalni prostor koji je omogućio svim nivoima vlasti da povećaju plate javnog sektora, penzije, grantove i transfere za podsticaj javnih investicija i subvencije u privredi. Pored toga vršene su jednokratne isplate različitim, najugroženijim kategorijama stanovništva, što je u značajnoj mjeri uticalo na rast rashoda. Što se tiče budžeta za tekuću godinu, budžet Republike Srpske³⁹ i budžet Brčko Distrikta⁴⁰ su usvojeni na vrijeme. Budžet Federacije Bosne i Hercegovine je kasnio sa usvajanjem, tako da je isti usvojen u martu 2022. godine⁴¹. Budžet Institucija i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine, je usvojen u junu mjesecu 2022. godine, nakon sprovedene dvije odluke o privremenom finansiranju.⁴²

Indirektni porezi u Bosni i Hercegovini

Od 01.01.2022. na snazi je Odluka o utvrđivanju posebne i minimalne akcize na cigarete i duvan za pušenje za 2022. godinu⁴³.

³⁹ Narodna skupština Republike Srpske je na 26. posebnoj sjednici, održanoj 15.12.2021. godine, usvojila Budžet Republike Srpske za 2022. godinu u iznosu od 4,024 milijarde KM, te Zakon o izvršenju Budžeta Republike Srpske za 2022. godinu, kao i set zakona vezanih za povećanje plata. <https://www.narodnaskupstinars.net/?q=la/vijesti/okon%C4%8Dana-26-posebna-sjednica-usvojen-bud%C5%BEet-i-set-zakona-o-pove%C4%87anju-plata>

⁴⁰ Skupština Brčko distrikta usvojila je, na 7. vanrednom zasjedanju, održanom dana 16.12.2021. godine, Budžet Distrikta za 2022. godinu u iznosu od 239,2 miliona KM.

⁴¹ https://parlamentfbih.gov.ba/v2/bs/aktuelno.php?akt_id=877

⁴² <http://www.sluzbenilist.ba/page/akt/oruyMxUqogztz5k76kijn45ho=>

⁴³ Odluka o utvrđivanju posebne i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2022. godinu („Službeni glasnik BiH“, broj 67/21), a koja se primjenjuje od 01.01.2022. godine. Odlukom je definisano da se od 01.01.2022. godine, na cigarete i duvan za pušenje plaća sljedeća akciza i to :

1. akciza na cigarete - minimalna akciza (proporcionalna+specifična) iznosi 3,33 KM za pakovanje cigareta od 20 komada:
- proporcionalna akciza po stopi od 42% na osnovicu utvrđenu u skladu sa članom 15. stav (1) tačka b) Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 49/09, 49/14, 60/14 i 91/17) i

- specifična akciza u iznosu od 82,50 KM za 1.000 komada, odnosno 1,65 KM za pakovanje od 20 komada

2. akciza na duvan za pušenje u iznosu od 133,20 KM po kilogramu.

Naplaćeni prihodi. Na kraju 2022. godine naplaćeni prihodi od indirektnih poreza od strane Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu UIO), su iznosili oko 9,9 milijardi KM i u odnosu na naplaćene prihode od indirektnih poreza za isti period prošle godine, su veći za 17,5%. Na rast naplate prihoda od indirektnih poreza u značajnoj mjeri su uticali: nastavak trenda rasta ekonomske aktivnosti u zemlji, dešavanja u vanjskotrgovinskoj razmjeni, a posebno više stope rasta uvoza, bazni efekat iz prethodne godine, porast uvoznih cijena, ali i opšteg nivoa cijena. Posmatrano po kvartalima, uočava se usporavanje stope rasta istih. U isto vrijeme, su isplate povrata sa JR UIO bile veće za 37,5% g/g, što je umanjilo neto efekat naplate. Neto prihodi, u istom periodu, su iznosili oko 7,8 milijardi KM i veći su za 13,1% g/g.

Pozitivan doprinos stopi rasta neto prihoda od indirektnih poreza dali su: PDV od 10,0 p.p., prihodi od akciza 1,5 p.p., prihodi od carina 1,6 p.p., dok su prihodi od putarina negativno doprinijeli sa 0,4 p.p..

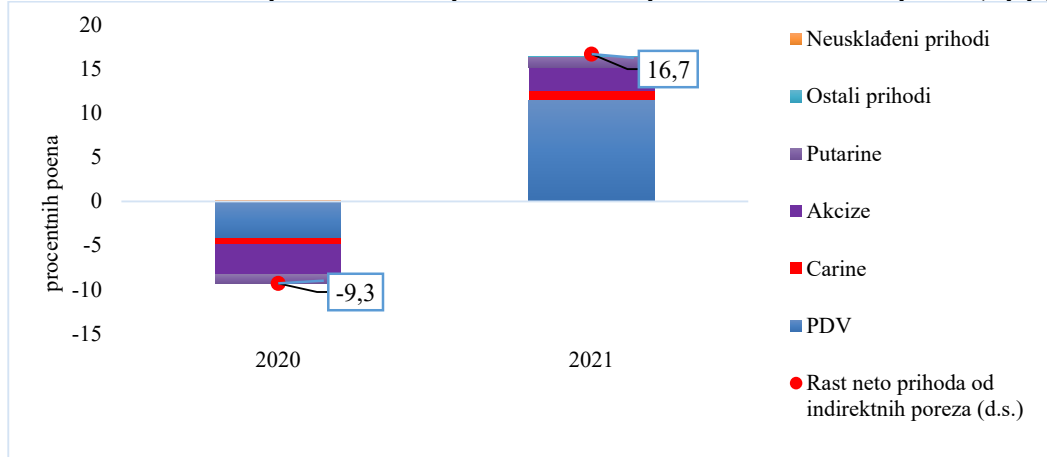
Tabela 3: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)

	<i>struktura</i> 2022	<i>jan-dec</i> 2021	<i>jan-dec</i> 2022	<i>K1</i> 2022	<i>K2</i> 2022	<i>K3</i> 2022	<i>K4</i> 2022
Bruto prihodi - prikupljeno	100,0	16,8	17,5	22,3	21,8	15,0	12,5
Povrati	21,4	17,5	37,5	38,3	39,9	43,1	30,0
Neto prihodi - prikupljeno	78,6	16,7	13,1	18,5	17,7	9,5	8,5
<i>PDV</i>	<i>50,9</i>	<i>18,2</i>	<i>15,6</i>	<i>17,6</i>	<i>20,3</i>	<i>13,6</i>	<i>12,5</i>
<i>Carine</i>	<i>4,0</i>	<i>23,7</i>	<i>33,1</i>	<i>30,2</i>	<i>35,4</i>	<i>36,4</i>	<i>30,7</i>
<i>Akcize</i>	<i>15,8</i>	<i>12,3</i>	<i>7,3</i>	<i>15,4</i>	<i>14,7</i>	<i>6,2</i>	<i>-5,7</i>
<i>Putarine</i>	<i>6,5</i>	<i>12,2</i>	<i>-4,3</i>	<i>6,9</i>	<i>-3,1</i>	<i>-12,8</i>	<i>-7,1</i>
<i>Ostali prihodi</i>	<i>0,2</i>	<i>13,8</i>	<i>0,6</i>	<i>6,4</i>	<i>-3,3</i>	<i>-2,4</i>	<i>2,7</i>
<i>Neusklađeni prihodi</i>	<i>1,1</i>	<i>-5,6</i>	<i>...</i>	<i>...</i>	<i>...</i>	<i>...</i>	<i>...</i>
Raspoloživo za raspodjelu	100,0	16,7	17,4	22,1	21,2	15,8	-0,8
Minimalne rezerve	21,9	17,3	36,5	37,5	39,2	41,5	20,8
Budžeti	78,1	16,6	13,1	18,3	17,1	10,5	-5,6
Servisiranje vanjskog duga	7,7	3,7	5,1	-1,3	-14,4	33,0	3,6
<i>Federacija Bosne i Hercegovine</i>	<i>5,2</i>	<i>5,2</i>	<i>5,0</i>	<i>-1,8</i>	<i>-14,7</i>	<i>36,3</i>	<i>1,0</i>
<i>Republika Srpska</i>	<i>2,4</i>	<i>1,4</i>	<i>5,2</i>	<i>-0,2</i>	<i>-14,2</i>	<i>27,8</i>	<i>8,8</i>
<i>Brčko Distrikt</i>	<i>0,1</i>	<i>-19,1</i>	<i>6,2</i>	<i>-2,6</i>	<i>152,8</i>	<i>4,6</i>	<i>99,5</i>
Raspodjeljeno nakon servisiranja vanjskog duga	70,4	18,5	14,1	20,9	21,5	8,0	-6,5
<i>Institucije Bosne i Hercegovine</i>	<i>8,3</i>	<i>0,0</i>	<i>11,0</i>	<i>0,4</i>	<i>0,4</i>	<i>32,6</i>	<i>9,7</i>
<i>Federacija Bosne i Hercegovine</i>	<i>38,2</i>	<i>19,9</i>	<i>14,6</i>	<i>23,6</i>	<i>25,4</i>	<i>3,4</i>	<i>-6,4</i>
<i>Republika Srpska</i>	<i>21,5</i>	<i>25,2</i>	<i>14,5</i>	<i>26,2</i>	<i>24,1</i>	<i>6,7</i>	<i>-12,5</i>
<i>Brčko Distrikt</i>	<i>2,3</i>	<i>21,4</i>	<i>14,1</i>	<i>23,4</i>	<i>19,5</i>	<i>8,7</i>	<i>-1,3</i>

Izvor: UIO Bosne i Hercegovine

PDV. U toku 2022. godine, bruto prihodi od PDV-a iznosili oko 7,2 milijarde KM, što je za 21,3% više u poređenju sa 2021. godinom. Kao posljedica rasta izvoza, i rasta povrata sa JRT UIO, koji je tokom posmatranog perioda, bio snažan, neto prihodi od PDV-a su iznosili oko 5,1 milijardu KM. U poređenju sa istim periodom prethodne godine, ostvarili su rast od 15,6%. Prihodi od PDV-a po osnovu uvoza roba uvećani su za oko 29,4% u poređenju sa prethodnom godinom, dok su prihodi naplaćeni iz prometa domaćih roba i usluga rasli stopom od oko 8,7% g/g.

Grafikon 19: Rast neto prihoda u % i doprinosi rastu neto prihoda od indirektnih poreza (u p.p.)

Izvor: UIO Bosne i Hercegovine

Akcize. Tokom 2022. godine, neto prihodi od akciza su iznosili oko 1,6 milijardi KM, čime je registrovana stopa rasta istih iznosila 7,3% g/g. Prihodi od akciza na uvozne proizvode su rasli stopom od 11,5% i to zahvaljujući rastu prihoda od akciza na uvozni duvan i duvanske preradevine. Prihodi od akciza na uvoznu naftu i naftne preradevine bilježe smanjenje od oko 4,0% g/g. Sa druge strane, akcize na domaće proizvode su smanjene za oko 68,5% g/g. Razlog za njihovo smanjenje leži u značajnom smanjenju prihoda od akciza na domaći duvan i duvanske preradevine. Potrošnja domaćih i uvoznih cigareta (prihodi od akciza), iskazana kroz broj izdatih akciznih markica pokazuje da nije bilo potrošnje domaćih cigareta. Sa druge strane, podaci o izdatim uvoznim akciznim markicama u istom periodu pokazuju rast potrošnje uvoznih cigareta.

Putarine. Negativne stope rasta prihoda od putarina, tokom posljednjih mjeseci, značajno su se odrazile na kumulativnu stopu posmatranog perioda. U toku 2022. godine, navedeni prihodi su iznosili su oko 627 miliona KM i u poređenju sa 2021. godinom manji su za oko 4,3% g/g.

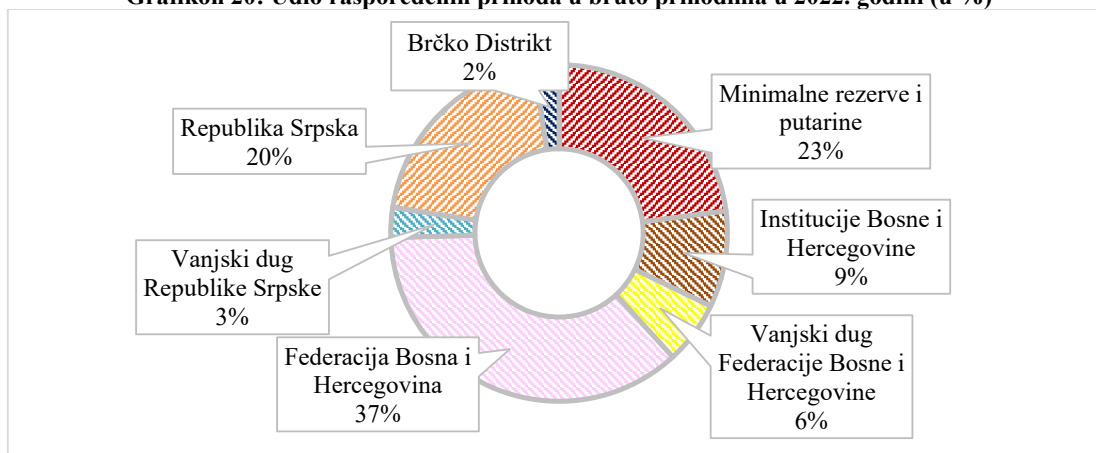
Carine. U toku 2022. godine prihodi po osnovu carinskih dažbina, su iznosili oko 432 miliona KM. U poređenju sa prethodnom godinom veći su za oko 33,1%. Visoka stopa rasta prihoda od carina dijelom je posljedica niske osnovice iz prethodne godine, ali se može povezati i sa rastom cijena proizvoda na inostranim tržištima koji se uvoze u Bosnu i Hercegovinu (energenti, sirovine, hrana i druge robe).

Raspoređeni prihodi. U 2022. godini, ukupni prihodi raspoloživi za raspodjelu su iznosili oko 9,9 milijardi KM. Nakon izdvajanja sredstava za izgradnju autoputeva i izgradnju i rekonstrukciju drugih puteva u Bosni i Hercegovini u iznosu od oko 393 miliona KM, minimalne rezerve (povrati sa JR UIO) u iznosu od oko 2,1 milijardu KM i sredstava za finansiranje institucija Bosne i Hercegovine u iznosu od oko 866 miliona KM, UIO Bosne i Hercegovine, je izvršila raspored preostalih sredstava u iznosu od oko 6,6 milijardi KM krajnjim korisnicima prema važećim koeficijentima⁴⁴. Od tog iznosa Federaciji Bosne i Hercegovine je doznačeno ukupno oko 4,1 milijardu KM (za servis vanjskog duga oko 535 miliona KM), Republici Srpskoj oko 2,2 milijarde KM (za servis vanjskog duga oko 254 miliona KM) i Brčko Distriktu oko 233 miliona KM (za servis vanjskog duga 7,7 miliona KM).

⁴⁴ Odlukom UO Uprave za indirektno oporezivanje, broj: 02-17-24-3-1/22 od 22.09.2022. godine, utvrđeni su privremeni koeficijenti raspodjele sredstava sa Jedinstvenog računa za period oktobar-decembar 2022. godine, i isti iznose: FBiH 63,10%, RS 33,35%, Brčko Distrikt BiH 3,55%.

U poređenju sa istim periodom prethodne godine raspoređena sredstva sa jedinstvenog računa UIO za servis vanjskog duga su veća za 5,1%, dok su raspoređena sredstva krajnjim korisnicima, nakon servisiranja obaveza vanjskog duga uvećana za 14,1%.

Grafikon 20: Udio raspoređenih prihoda u bruto prihodima u 2022. godini (u %)

Izvor: UIO Bosne i Hercegovine

Direktni porezi, doprinosi i neporeski prihodi

U cilju povećanja plata zaposlenih i podizanja njihovog životnog standarda, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je donijela Uredbu kojom se propisuje metodologija utvrđivanja iznosa najniže plate i usklađivanje najniže plate⁴⁵. Prema usvojenim propisima, najniže plate će biti usklađivane na godišnjem nivou a u vezi sa rastom privredne aktivnosti i rasta cijena. Istom uredbom je utvrđena i najniža plata u 2022. godini za Federaciju Bosnu i Hercegovinu koja se primjenjuje od januara tekuće godine (543 KM)⁴⁶.

U Republici Srpskoj je usvojen set zakona koji bi trebali da doprinesu privrednom rastu i platama zaposlenih⁴⁷. Od januara 2022. godine prema Zakonu o radu prelazi se novi obračun plate radnika umjesto dosadašnjeg. Takođe, sa promjenom novog zakona poslodavac je dužan uručiti pismeni obračun plate (platu listu) zaposlenom. Odluka o najnižoj plati je mijenjana dva puta, u januaru sa 540 KM na 590 KM, i u maju sa 590 KM na 650 KM⁴⁸. Zbirna stopa doprinosa je sa dosadašnje stope od 32,8% smanjena na 31%, s tim da se smanjuje samo stopa doprinosa za zdravstveno osiguranje sa dosadašnjih 12% na 10,2%. Izmjenom Zakona o porezu na dohodak stopa poreza na prihode od ličnih primanja je snižena sa 10% na 8%. Stopa od 10% ostaje za plaćanje poreza na prihod od samostalnih djelatnosti. Za prihode od autorskih prava, kapitala, kapitalnih dobitaka i ostalog dohotka plaća se porez na dohodak po stopi od 13%. Godišnji lični odbitak je sa 8.400 KM povećan na 12.000 KM (mjesečni sa 700 KM na 1.000

⁴⁵ Dana 30.12.2021. održana je telefonska sjednica na kojoj je Vlada Federacije donijela Uredbu kojom se propisuje metodologija utvrđivanja iznosa najniže plate i usklađivanje najniže plate što će se primjenjivati od 2023. godine (Službene novine Federacije BiH, broj 106/21).

⁴⁶ Odluka Vlade Federacije Bosne i Hercegovine od 07.01.2022. godine.

⁴⁷ Narodna skupština Republike Srpske na 26. posebnoj sjednici, održanoj 14. decembra 2021. godine usvojila Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o radu, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 119/21). Vlada Republike Srpske je donijela Odluku o najnižoj plati za 2022. godinu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 1/22) u visini od 590 KM u neto iznosu.

⁴⁸ <https://poreskaupravar.org/wp-content/uploads/2022/05/Odluka-o-izmjeni-Odluke-o-najnijoj-plati-u-RS-za-2022.pdf>

KM). Takođe, Usvojenim Prijedlogom budžeta Republike Srpske za 2022. godinu povećane su plate za budžetske korisnike⁴⁹.

Mjere su dale određene pozitivne rezultate u naplati prihoda poreskih uprava. Entitetske poreske uprave su tokom 2022. godine, ukupno prikupile oko 9,5 milijardi KM javnih prihoda, iz svojih nadležnosti. Navedeni prihodi su ostvarili rast od 13,6% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Detalji slijede u tabeli ispod.

Tabela 4: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i kazni u periodu januar-decembar

Naziv prihoda	Federacija Bosne i Hercegovine			Republika Srpska			Bosna i Hercegovina		
	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %
	2021	2022		2021	2022		2021	2022	
Direktni porezi	977,5	1.250,7	27,9	485,5	643,3	32,5	1.463,0	1.894,0	29,5
<i>Porez na dohodak</i>	469,7	567,9	20,9	197,9	268,1	35,5	667,6	835,9	25,2
<i>Porez na dobit</i>	392,2	546,8	39,4	243,1	329,8	35,7	635,3	876,7	38,0
<i>Porezi građana</i>	115,0	135,5	17,9	44,5	45,4	2,2	159,4	181,0	13,5
<i>Ostali porezi</i>	0,6	0,4	-35,5	0,0	0,0	-	0,6	0,4	-35,5
Takse, kazne i naknade	740,5	747,1	0,9	462,8	492,4	6,4	1.203,4	1.239,4	3,0
Doprinosi	3.909,3	4.401,4	12,6	1.792,0	1.966,8	9,8	5.701,3	6.368,2	11,7
<i>Penzijsko/invalidsko osiguranje</i>	2.185,8	2.458,4	12,5	1.022,4	1.178,2	15,2	3.208,1	3.636,6	13,4
<i>Zdravstvo osiguranje</i>	1.545,0	1.741,8	12,7	645,5	645,4	0,0	2.190,5	2.387,2	9,0
<i>Zavod za zapošljavanje</i>	178,5	201,1	12,7	31,8	36,6	14,9	210,3	237,7	13,0
<i>Dječija zaštita</i>	0,0	0,0	-	86,2	99,6	15,5	86,2	99,6	15,5
<i>Zapošljavanje invalida</i>	0,0	0,0	-	6,1	7,0	15,4	6,1	7,0	15,4
Ostali prihodi	1,0	1,2	24,1	0,3	0,7	-	1,3	2,0	46,8
UKUPNO	5.628,3	6.400,3	13,7	2.740,7	3.103,2	13,2	8.369,0	9.503,6	13,6

Izvor: entitetske poreske uprave

Socijalni doprinosi. Ukupno prikupljeni prihodi po osnovu socijalnih doprinosa, tokom posmatranog perioda, su iznosili oko 6,4 milijarde KM, čime su u poređenju sa prethodnom godinom ostvarili rast od 11,7%. Sve pojedinačne kategorije prihoda od doprinosa bilježe dvocifrene pozitivne stope rasta, osim doprinosa za zdravstveno osiguranje. Dominantna kategorija ovih prihoda jesu prihodi od doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje (PIO), koji su zabilježili stopu rasta od oko 13,4% g/g.

Od 2022. godine Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 119/21) smanjena je stopa doprinosa Fonda za zdravstveno osiguranje sa 12% na 10,2%, a što se ujedno odrazilo i na smanjenje prihoda fonda u toku 2022. godine.

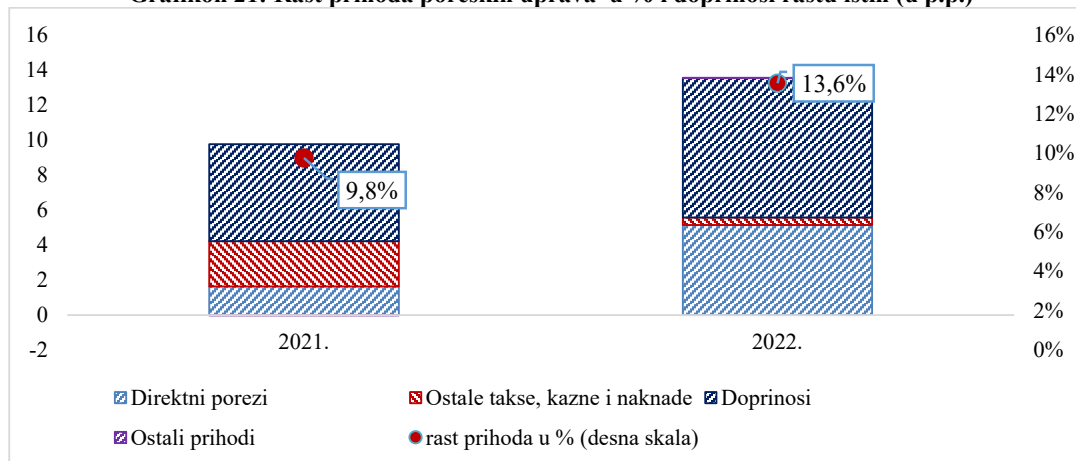
Direktni porezi. Prihodi po ovom osnovu na nivou Bosne i Hercegovine, tokom 2022. godine, su ostvarili povećanje od oko 29,5% u poređenju sa 2021. godinom. U posmatranom periodu po osnovu direktnih poreza ukupno je naplaćeno oko 1,9 milijardu KM. U strukturi navedenih prihoda dominiraju prihodi od poreza na dobit. Stopa rasta prihoda od poreza na dobit je značajno uvećana (38,0% g/g), što je direktna posljedica uticaja pandemije Covid-19⁵⁰. Međutim, nominalno posmatrano, uvećanje iznosi 241 milion KM. Na pomenuti rast uticali su ostvareni prihodi od poreza na dobit banaka, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija, kao i organizovanja igara na sreću, ali i društava za osiguranje imovine i lica. Na visoku stopu rasta ovih prihoda uticao je bazni efekat iz prethodne godine (negativne

⁴⁹ Za plate do 1.000 KM uvećanje iznosi 5%, a za plate veće od 1.000 KM 3%.

⁵⁰ Prijava poreza na dobit za prethodnu godinu pravna lica su u obavezi podnijeti do 31.03.2022. Porez na dobit obračunava se i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit.

i niske stope rasta zbog uticaja pandemije), ali i uplata ovog poreza prema prijavi koju su obveznici dužni podnijeti do 31.03. tekuće godine, za prethodnu godinu. Prihodi od poreza na dohodak bilježe stopu rasta od oko 25,2% g/g, kao rezultat rasta prihoda od poreza na dohodak na lična primanja, kao i prihoda po osnovu poreza na obavljanje samostalne djelatnosti.

Grafikon 21: Rast prihoda poreskih uprava u % i doprinosi rastu istih (u p.p.)

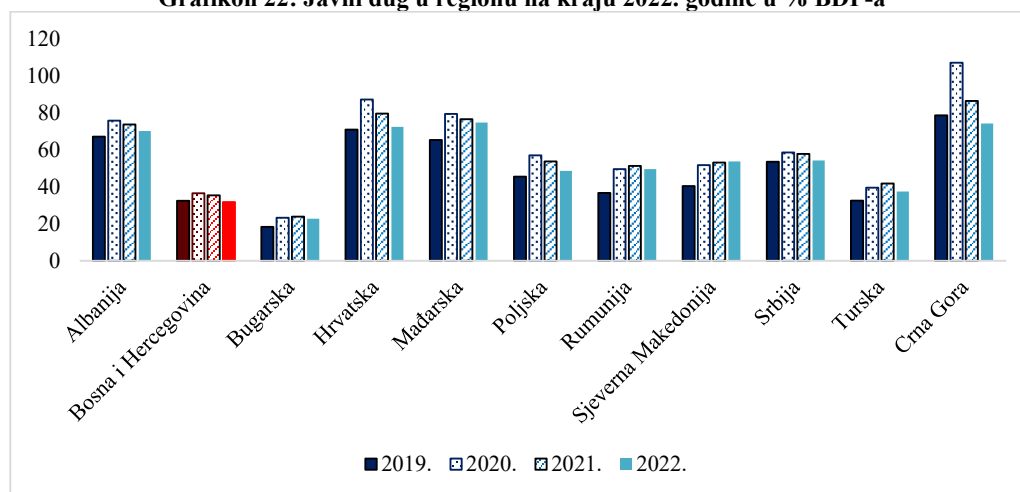

Izvor: entitetske poreske uprave

Javni dug (stanje duga na kraju 2022. godine)

Prema podacima Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu MFT), ukupan javni dug (sa javnim dugom entiteta i Brčko Distrikta i vanjskim dugom jedinica lokalne samouprave) na kraju 2022. godine je dostigao iznos od oko 13 milijardi KM. U poređenju sa istim periodom prethodne godine, stanje javnog duga je neznatno uvećano (1,5% g/g). Ovim je javni dug Bosne i Hercegovine mjereno udjelom prema BDP-u smanjen za 3,7 p.p. na 28,4% BDP-a⁵¹. Na kraju posmatranog perioda, stanje vanjskog javnog duga je zabilježilo povećanje od 1,1%, g/g, a unutrašnjeg duga za 2,8% g/g.

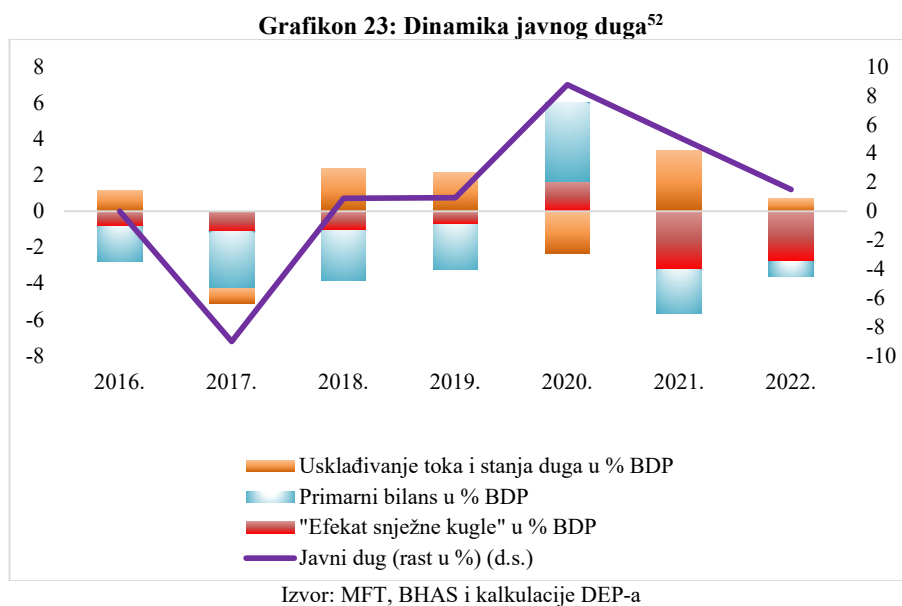
Grafikon 22: Javni dug u regionu na kraju 2022. godine u % BDP-a

Izvor: MFT, IMF, i ministarstva finansija

⁵¹ https://bhas.gov.ba/data/Publikacije/Saopštenja/2023/NAC_Q4_2022_Q4_1_BS.pdf

Dinamika javnog duga. Relativno nizak nivo duga mjeran udjelom prema BDP-u, ukazuje da postoji fiskalni prostor za jačanje investicija i rasta. Odnos duga je porastao na 32% BDP-a u 2021. godine, usljed povećanja zaduživanja zbog saniranja posljedica Covid-19. U 2022. godini, ovaj odnos je smanjen na oko 28,4% BDP-a. Faktori smanjenja duga u posmatranoj godini su svakako, očekivani iako skromni budžetski suficit, ali i povoljni efekat „snježne grudve“ („snowball“) zbog snažnog nominalnog rasta BDP-a, kao i smanjenje rashoda za otplatu kamata.

Javni vanjski dug. Prema podacima MFT Bosne i Hercegovine, stanje javnog vanjskog duga na kraju 2022. godine, je iznosilo oko 9,8 milijardi KM, čime je vanjski dug, u poređenju sa istim periodom prethodne godine, uvećan za oko 1,1%. Vanjski dug mjeran udjelom prema BDP-u, bilježi smanjenje od 2,9 p.p., čime je na kraju posmatranog perioda iznosio 21,4% BDP.

Najveći udio u vanjskom dugu se odnosi na dug Federacije Bosne i Hercegovine (55,7%), zatim slijede Republika Srpska sa učešćem od 43,1%, Institucije Bosne i Hercegovine sa 0,7% i Brčko Distrikt sa 0,5%. U strukturi vanjskog duga, prema kreditorima, najveći udio (26,7%) se odnosi na kredite uzete kod Svjetske banke i Evropske investicione banke (EIB) (22,0%) učešća u ukupnim kreditima.

U strukturi vanjskog duga prema valutama dominira dug izražen u evrima sa 66,5%. Zatim slijedi dug od 22,8% u SDR. Oko 64,6% vanjskog duga (kredita) je ugovoreno po fiksnoj kamatnoj stopi.

U toku 2022. godine, ukupno je servisirano oko 864,6 miliona KM obaveza po osnovu vanjskog duga, što je više za 7,4% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Od tog iznosa 84% se odnosi na servis glavnice vanjskog duga.

⁵² „Efekat snježne kugle“ („Snowball“ efekat obuhvata uticaj rashoda za kamate na akumulirani dug, kao i uticaj realnog rasta BDP-a i inflacije na omjer duga (kroz nazivnik).

U toku posmatranog perioda, a prema podacima MFT Bosne i Hercegovine, ukupno je povučeno oko 442 miliona KM novih kreditnih sredstava, što je za oko 55,3% manje nego u prethodnoj godini.

Po osnovu odobrenih, a neangažovanih kreditnih sredstava, u toku 2022. godine, ukupno je plaćeno oko 6,4 miliona KM penala. U poređenju sa istim periodom prethodne godine plaćeno je za oko 40% manje novčanih sredstava po ovom osnovu. Najveći iznos je plaćen Evropskoj banci za obnovu i razvoj (EBRD) (79%) od ukupno plaćenih penala.

Tabela 5: Stanje vanjskog javnog duga prema nosiocima u milionima KM

Period/Nosilac duga	Vanjski državni dug	Vanjski dug entiteta	Vanjski dug jedinica lokalne samouprave	Dug javnih preduzeća
2021	8.701	1.013	24	0
2022	8.551	1.217	25	9

Izvor: MFT Bosne i Hercegovine

Javni unutrašnji dug. Unutrašnji dug, prema podacima MFT Bosne i Hercegovine na kraju 2022. godine, je dostigao iznos od oko 3,2 milijarde KM, i u poređenju sa istim periodom prethodne godine veći je za 2,8%. Unutrašnji dug Bosne i Hercegovine mjereno udjelom prema BDP-u u poređenju sa prethodnom godinom, je smanjen za 0,8 p.p. i na kraju posmatranog perioda je iznosio oko 7,0% BDP-a.

Ukupan unutrašnji dug Federacije Bosne i Hercegovine je iznosio oko 1,1 milijardu KM, Republike Srpske oko 2,1 milijardu KM, dok je unutrašnji dug Brčko Distrikta iznosio svega 0,5 miliona KM.

Ako se posmatra unutrašnji dug prema nosiocima, samo dug gradova i fondova socijalne sigurnosti bilježe smanjenje, dok je kod ostalih ostvareno povećanje. Detalji se mogu vidjeti iz tabele ispod.

Tabela 6: Stanje unutrašnjeg duga prema nosiocima u milionima KM

<i>Nosilac obaveza</i>	2021.	2022.	rast u %
<i>Dug vlada entiteta/ Distrikta</i>	2.195,09	2.283,59	4,0
<i>Dug kantona</i>	242,47	257,39	6,2
<i>Dug gradova</i>	254,86	238,79	-6,3
<i>Dug opština</i>	186,54	192,94	3,4
<i>Dug fondova socijalne sigurnosti</i>	194,81	170,57	-12,4
<i>Dug javnih preduzeća</i>	44,47	53,02	19,2
<i>Unutrašnji dug javnih preduzeća koje osnivaju Institucije Bosne i Hercegovine⁵³</i>	0,0	9,87	-
UKUPNO UNUTRAŠNJI DUG	3.118,24	3.206,17	2,8

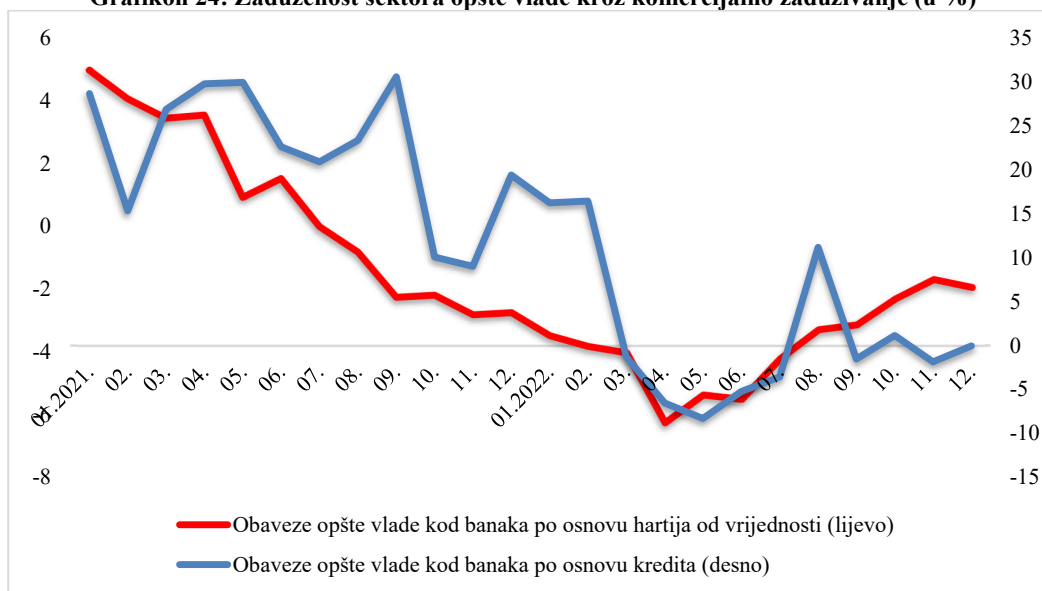
Izvor: MFT Bosne i Hercegovine

U toku posmatranog perioda, ukupno je servisirano oko 564,2 miliona KM obaveza po osnovu unutrašnjeg duga, što je za oko 19,9% manje nego u 2021. godini. Od tog iznosa 90% se odnosi na servis glavnice unutrašnjeg duga.

⁵³ Unutrašnji dug javnih preduzeća evidentiranih u Registru pravnih lica koje osnivaju Institucije Bosne i Hercegovine, a koji se vodi u Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine. Ovaj dug se odnosi na kredite Neozavisnog operatora sistema u Bosni i Hercegovini (NOS BiH) u iznosu 1,61 mil KM za kupovinu poslovne zgrade za rezervni centar i nabavku informatičke opreme, kao i kupovinu rutera za PCN mrežu i kredite Agencije za pružanje usluga u zračnoj plovidbi Bosne i Hercegovine (BHANSa) u iznosu 8,26 mil KM za nabavku stalnih materijalnih i nematerijalnih sredstava. Ugovaranje i servisiranje ovih kredita vrši se direktno između preduzeća i kreditora. Ugovaranje i servisiranje ovih kredita vrši se direktno između preduzeća i kreditora.

Potraživanja od sektora opšte vlade⁵⁴. Ukupna komercijalna zaduženost sektora opšte vlade Bosne i Hercegovine na kraju 2022. godine, a prema podacima Centralne banke Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu CBBiH), je dostigla iznos od oko 3,2 milijarde KM. Time je zaduživanje opšte vlade, kroz kredite uzete kod komercijalnih banaka i emisije hartija od vrijednosti na kraju 2022. godine poraslo za svega 3% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Uz postepeni oporavak privredne aktivnosti i značajno poboljšanje u naplati javnih prihoda, potrebe za dodatnim izvorima finansiranja u realizaciji vladinih mjera (saniranja negativnih efekata pandemije, poboljšanje životnog standarda radnika, ali i ugroženih kategorija stanovništva) su bile potrebne u skromnoj mjeri. Rezultat toga jeste neznatan rast komercijalnog zaduživanja: rast obaveza po emitovanim hartijama od vrijednosti od 6,6% g/g i smanjenje obaveza po osnovu uzetih kredita 3,8% g/g.

Grafikon 24: Zaduzenost sektora opšte vlade kroz komercijalno zaduživanje (u %)

Izvor: CBBiH

Tokom 2022. godine, a u skladu sa indikativnim kalendarom za 2022. godinu⁵⁵, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je emitovala jednu emisiju trezorskih zapisa i četiri emisije dugoročnih obveznica. U istom periodu, prema indikativnom kalendaru zaduživanja za 2022. godine, Vlada Republike Srpske se zadužila sa šest emisija trezorskih zapisa i devet emisija dugoročnih obveznica. Detalji o vrstama hartija od vrijednosti i uslovima zaduživanja mogu se naći u dodatku Ekonomskih trendova (tabele od 7 do 10).

⁵⁴ U skladu sa GFS Priručnikom, sektor opšte vlade definiše se tako da obuhvata sve entitete koji obavljaju funkcije vlade kao njihove osnovne djelatnosti. On ne obuhvata poslovna poduzeća u vlasništvu vlade koja proizvode robe i/ili usluge te ostvaruju profit prodajom istih po ekonomskim cijenama. U opštu vladu uključeni su i fondovi socijalne zaštite, tj. fondovi za penzijsko-invalidsko osiguranje, zapošljavanje, zdravstvo, dječiju zaštitu i za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom, te vanbudžetski fondovi za izgradnju puteva odnosno JP direkcije za izgradnju i održavanje cesta svih nivoa vlasti kao i JP autoputevi u oba entiteta.

⁵⁵ Ministarstva finansija zadržavaju pravo da promjene kalendar aukcija u nekim/svim elementima u bilo koje vrijeme.
http://fotoart.ba/1_fm/Februar%202022/Kalendar%20aukcija%20vrijednosnih%20papira%20FBiH%20za%202022.%20godinu.pdf
<https://www.vladars.net/sr-SP-Cyrl/Vlada/Ministarstva/mf/PPP/ud/ka/Pages/default.aspx>

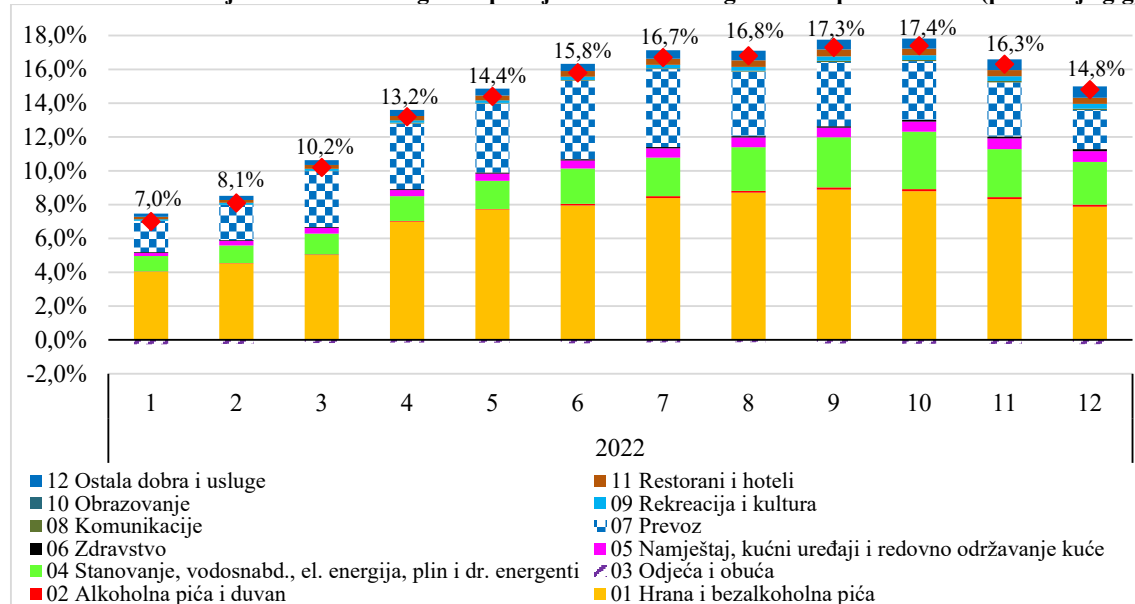
III CIJENE, MONETARNI I FINANSIJSKI SEKTOR

Cijene

- *Snažan rast inflacije u Bosni i Hercegovini.*
- *Cijene najznačajnije uvećane u odjeljima hrane i bezalkoholnih pića, stanovanja i prevoza.*
- *Značajno uvećanje cijena energenata i hrane na svjetskom tržištu.*

U Bosni i Hercegovini je tokom 2022. godine zabilježen snažan rast inflacije. Globalni rast cijena sirove nafte, gasa ali i prehrambenih proizvoda imali su za posljedicu poskupljenja u odjeljima hrane i bezalkoholnih pića, prevoza, stanovanja (komunalija) koji su direktnoj i/ili indirektnoj korelaciji sa kretanjem cijena ovih energenata. U periodu I-XII 2022. godine inflacija je iznosila 14% g/g. Međutim, bitno je naglasiti da nakon ubrzanog rasta inflacije u K1-K3 2022. godine u K4 dolazi do postepenog usporavanja rasta cijena u Bosni i Hercegovini što se može vidjeti na grafikonu ispod.

Grafikon 25: Inflacija u Bosni i Hercegovini po mjesecima u 2022. godini i doprinosi rastu (poređenje g/g)

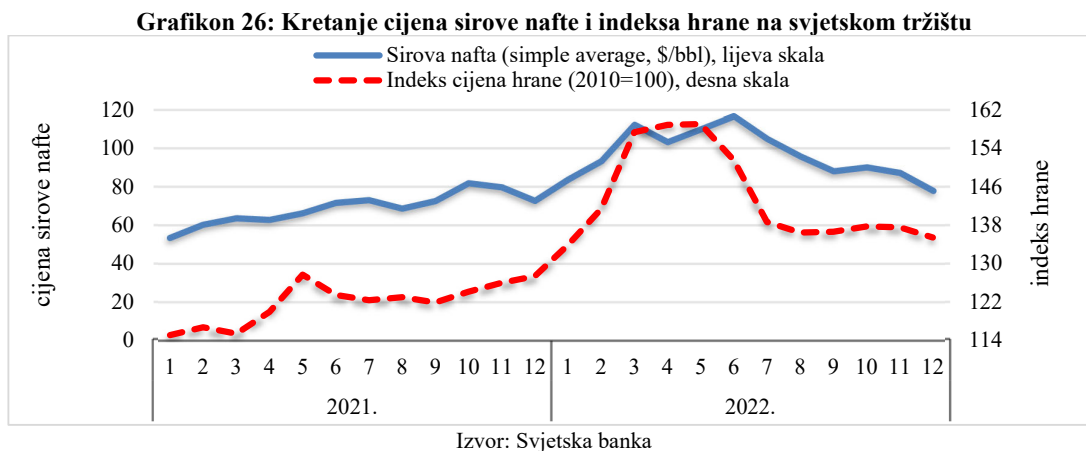

Izvor: BHAS, DEP kalkulacije

Svjetske cijene hrane su u 2022. godini uvećane oko 18% g/g. Najsnažniji rast cijena hrane je zabilježen u P1 2022. godine da bi u K3 i K4 2022. godine zabilježeno smanjenje baznog indeksa hrane (grafikon ispod) što ukazuje na postepenu stabilizaciju cijena hrane. U Bosni i Hercegovini u 2022. godini cijene u odjeljku hrane i bezalkoholnih pića su uvećane za 21,5% g/g. Na taj način vanjski pritisci na cijene imali su značajan uticaj na ukupnu inflaciju kroz prenošenje troškovnih pritisaka sa proizvođačkih na potrošačke cijene. Posmatrajući kvartalno, cijene hrane su intenzivno rasle od početka godine dostigavši najveće stope rasta u K3 (poređenje sa istim periodom prethodne godine).

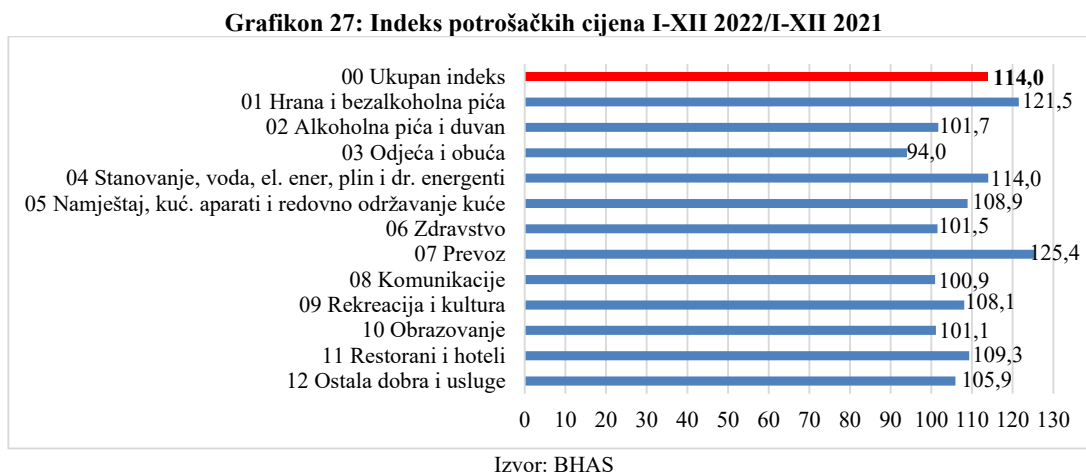
Zbog viših cijena nafte i naftnih derivata u periodu I-XII 2022. godine u odjeljku prevoza cijene su bile više za 25,4% g/g. Podaci koje je objavila Svjetska banka pokazuju da je cijena sirove nafte u u prosjeku 2022. godine iznosila 97,1 \$/barelu i bila je veća oko 41% u odnosu na 2021. godinu. Posmatrajući po kvartalima, cijena sirove nafte bila je najveća u K1 i K2

2022. godine da bi se od K3 cijene ovog energenta počele postepeno smanjivati dotigavši 78,1 \$/barelu u decembru 2022. godine.

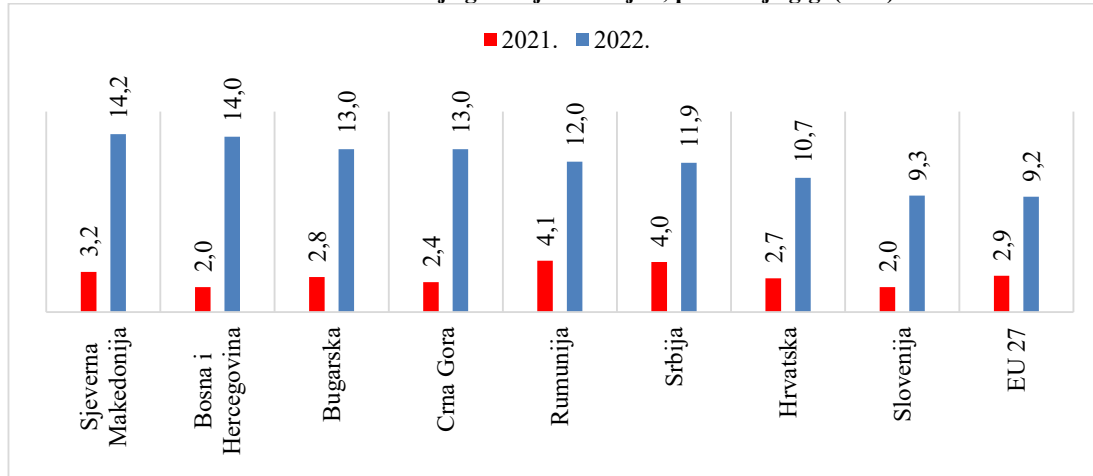
U odjeljku stanovanja, vode, električne energije, plina i drugih energenata u periodu I-XII 2022. godine cijene su uvećane za 14% g/g i imale su nešto manji doprinos rastu ukupne inflacije u Bosni i Hercegovini u odnosu na hranu i prevoz. Rast cijena plina, tečnih i čvrstih goriva, najamnina za stanovanje, vodosnabdijevanja, održavanja i popravke stana imali su doprinos uvećanju inflacije u ovom odjeljku.

U 2022. godini jedino smanjenje cijena bilo je u odjeljku odjeće i obuće gdje su cijene bile niže za 6% g/g u posmatranom periodu što nije značajno usporilo rast ukupne inflacije u Bosni i Hercegovini.

Opšti porast cijena tokom 2022. godine nije samo zabilježen u Bosni i Hercegovini. Globalna poskupljenja životnih namirnica i energenata su determinisala kretanje inflacije u svim zemljama u regiji. Na osnovu poređenja cijena evidentno je da je inflacija u Bosni i Hercegovini bila znatno iznad prosjeka EU 27 (9,2% g/g). Najniža inflacija među zemljama u poređenju registrovana je u Sloveniji i Hrvatskoj. Suprotno, najveći rast cijena bio je u Sjevernoj Makedoniji što je predstavljeno na grafikonu ispod.

Grafikon 28: Kretanje godišnje inflacije⁵⁶, poređenje g/g (u %)

Izvor: EUROSTAT i agencije za statistiku posmatranih zemalja

Monetarni sektor

- *Rast novčane mase vođen rastom transakcijskog novca. Nastavak smanjenja kvazi novca.*
- *Negativna stopa rasta prosječnog salda računa obveznih pričuva vođena negativnom stopom rasta viška iznad obveznih pričuva.*

Ukupna novčana masa (M2⁵⁷) na kraju 2022. godine sa rastom od 5,5% g/g imala je iznos od 33,2 mlrd. KM. Transakcijski novac (M1) sa svojim stopama rasta tijekom sva četiri tromjesečja vodio je ukupan rast novčane mase. Na kraju godine, M1 imao je stopu rasta od 10,9% g/g (iznos od 19,9 mlrd. KM) dok je kvazi novac (QM) imao negativan rast od 1,7% g/g (iznos od 13,4 mlrd. KM). Kvazi novac tijekom sva četiri tromjesečja 2022. godine imao je negativne stope rasta. U okviru QM, ostali depoziti u domaćoj valuti i ostali depoziti u inozemnoj valuti imali su negativne doprinose rastu M2 sa 0,5 i 1,1, p.p. respektivno. Treća sastavnica, prenosivi depoziti u inozemnoj valuti imali su doprinos rastu M2 sa 0,9 p.p. Sastavnice transakcijskog novca, gotovina izvan banaka⁵⁸ i prenosivi depoziti u domaćoj valuti⁵⁹ imali su najveći doprinos ukupnom rastu M2 sa 1,9 i 4,3 p.p. Prema strukturi udjela, nastavlja se rast udjela M1 koji na kraju 2022. godine ima udio od 60% a QM 40% udjela u ukupnoj novčanoj masi. Prema udjelu sastavnica, prenosivi depoziti u domaćoj valuti imali su udjel od 41,4%, ostali depoziti u inozemnoj valuti 20,8% udjela, gotovina izvan banaka sa

⁵⁶ Inflacija za EU 27, Bugarsku, Rumuniju, Sloveniju i Hrvatsku je mjerena harmonizovanim indeksom potrošačkih cijena (HICP). HICP je je osnova za komparativna mjerenja inflacije u Evropskoj uniji. Za razliku od Indeksa potrošačkih cijena (CPI) koristi drugačiji metodološki koncept koji se primjenjuje od strane svih članica Izvor: EUROSTAT. Za Bosnu i Hercegovinu, Sjevernu Makedoniju, Crnu Goru i Srbiju inflacija je predstavljena CPI indeksom.

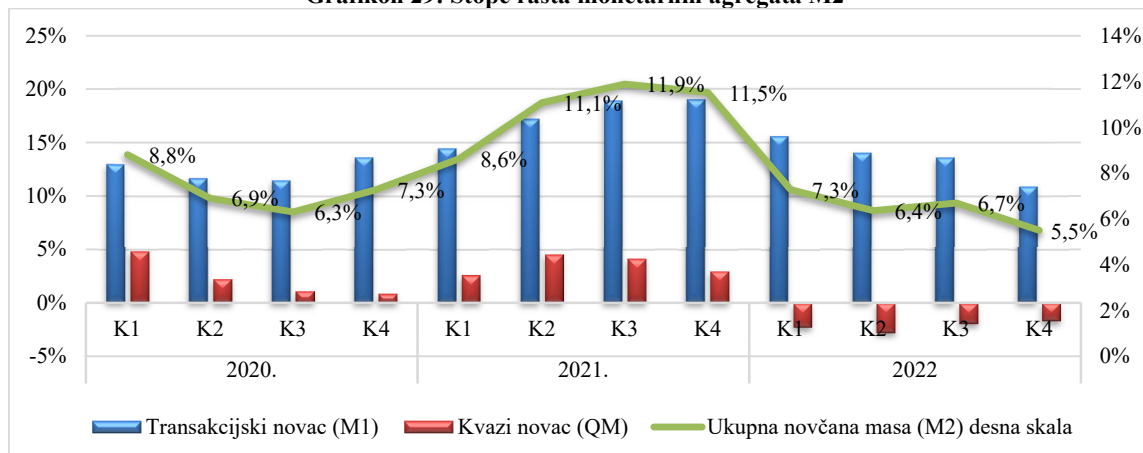
⁵⁷ Monetarni agregat M1 čine gotovina izvan banaka i prenosivi depoziti u domaćoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita centralne vlade). Monetarni agregat QM obuhvata ostale depozite u domaćoj valuti, prenosive i ostale depozite u stranoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita centralne vlade). Novčanu masu M2 čine monetarni agregati, novac M1 i kvazi-novac QM.

⁵⁸ Gotovina izvan banaka predstavlja gotov novac u optjecaju izvan središnje banke (monetarnih vlasti) i gotov novac izvan komercijalnih banaka.

⁵⁹ Prenosivi i ostali depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj i inozemnoj valuti predstavljaju obveze banaka prema nesredišnjoj vladi (kantona i općina), nefinancijskim javnim poduzećima, nefinancijskim privatnim poduzećima, ostalim finansijskim institucijama i ostalim domaćim sektorima (stanovništvu, neprofitnim institucijama i ostalim neklasificiranim sektorima).

18,4%, prenosivi depoziti u inozemnoj valuti 10,8% i ostali depoziti u domaćoj valuti sa 8,7% udjela.

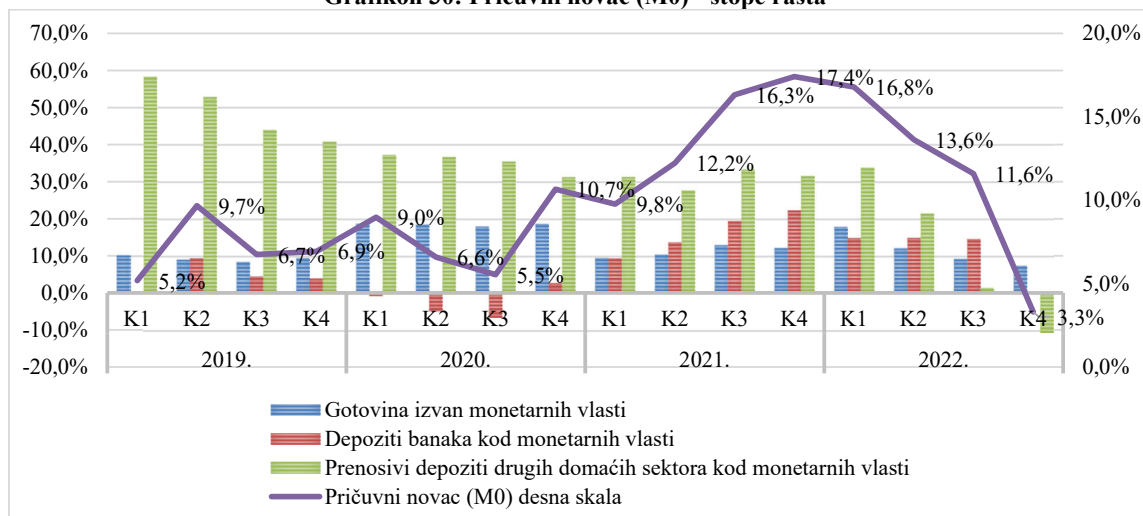
Grafikon 29: Stope rasta monetarnih agregata M2

Izvor: CBBiH

Pričuveni novac (M0) na kraju 2022. godine bilježi znatno sporiju stopu rasta od 3,3% g/g što je jednim dijelom rezultat i izrazito visoke stope rasta u četvrtom tromjesečju prošle godine. Ukupan iznos M0 bio je 14,9 mlrd. KM. Sporiji rast M0 vođen je i nešto nižim stopama rasta gotovine izvan monetarnih vlasti (7,4% g/g) i negativnim stopama rasta depozita banaka kod monetarnih vlasti sa -0,03% g/g i prenosivih depozita drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti sa 10,5% g/g. U strukturi doprinosa, pozitivan i ujedno i najveći doprinos rastu M0 od 3,5 p.p. imala je sastavnica gotovina izvan monetarnih vlasti dok su preostale dvije sastavnice, depoziti banaka kod monetarnih vlasti i prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti imali negativne doprinose rastu sa 0,02 i 0,2 respektivno. Gotovina izvan monetarnih vlasti imala je 49,8% udjela, depoziti banaka kod monetarnih vlasti 48,4% udjela i 1,8% udjela u M0 imali su prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti.

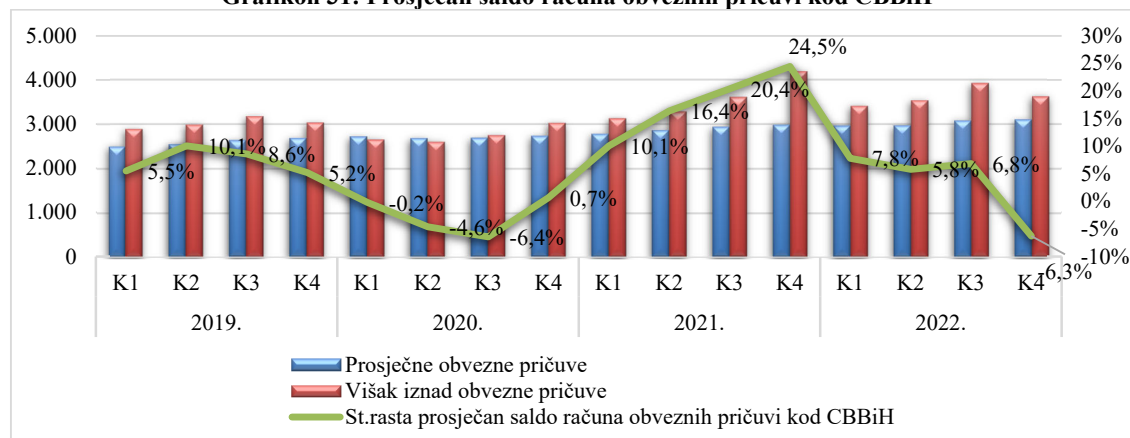
Grafikon 30: Pričuveni novac (M0) - stope rasta

Izvor: CBBiH

U posmatranom razdoblju, prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH iznosio je 6,7 mlrd. KM što je smanjenje u odnosu na isto razdoblje prošle godine za 6,3%. Navedenom smanjenju najvećim dijelom je utjecalo smanjenje viška iznad obvezne pričuve koji u strukturi prosječnog salda računa obveznih pričuva imaju 53,8% udjela dok prosječne obvezne pričuve sačinjavaju preostali dio od 46,2%. Višak iznad obveznih pričuva ostvario je iznos od 3,6 mlrd. KM što predstavlja smanjenje od 13,5% g/g. S obzirom na rast osnovice za obračun obvezne pričuve⁶⁰ od 3,9% na iznos od 31 mlrd. KM i prosječne obvezne pričuve imale su povećanje od 3,9% g/g na iznos od 3,1 mlrd. KM. Stopa obvezne pričuve ostala je nepromijenjena i iznosi 10%, a implicitna stopa obvezne pričuve bila je 21,7% g/g.

Grafikon 31: Prosječan saldo računa obveznih pričuvi kod CBBiH

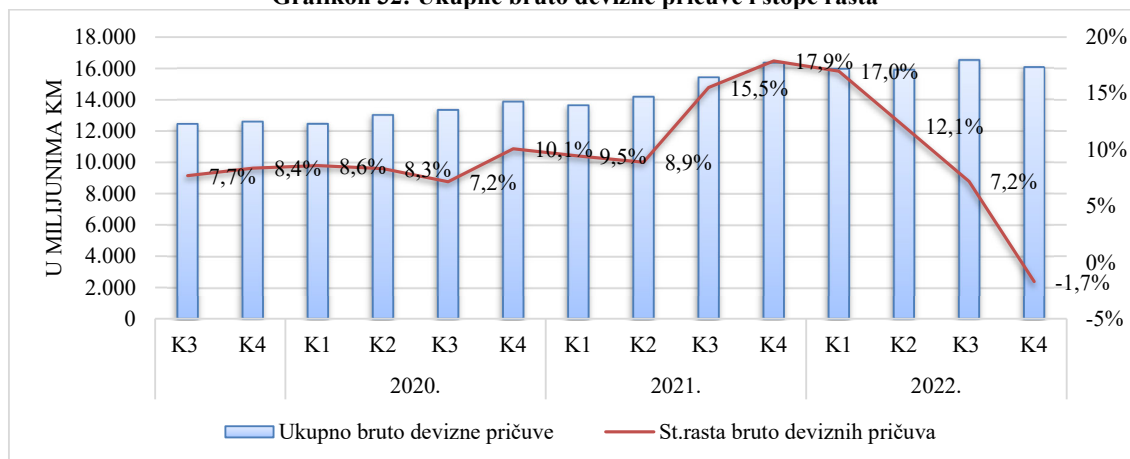

Izvor: CBBiH

Iznos ukupnih bruto deviznih pričuva bio je 16,1 mlrd. KM što predstavlja smanjenje od 1,7% g/g u odnosu na kraj 2021. godine. Investicije u vrijednosne papire bilježe smanjenje od 39,3% dok su depoziti kod nerezidentnih banaka imali snažan rast od 109,7% pri čemu treba uzeti u obzir dosta nižu stopu rasta na kraju prošle godine (2,9% g/g). Prema strukturi udjela u ukupnim bruto deviznim pričuvama, primjetan je trend izmjene struktura pri čemu na kraju 2022. godine, investicije u vrijednosne papire su imale najveći udjel, od 43,9% dok su na kraju 2021. godine imale udjel od 71,1%. Najveći udjel od 51,5% imali su depoziti kod nerezidentnih banaka dok je na kraju 2021. godine taj udjel bio 24,1%. Inozemna valuta u trezoru CBBiH imala je udjel od 3,6%, a zlato 1% udjela. Pokrivenost M0 bruto deviznim pričuvama bila je 107,6%.

⁶⁰ Osnovicu za obračun obvezne pričuve čine svi depoziti i pozajmljena sredstva bez obzira na valutu.

Grafikon 32: Ukupne bruto devizne pričuve i stope rasta

Izvor: CBBiH

Bankarski sektor

- Bankovni sustav na razini Bosne i Hercegovine ostvario pozitivan finansijski rezultat uz snažan rast operativnih prihoda.
- Nastavak smanjenja udjela nekvalitetnih kredita u ukupnim kreditima.
- Kreditna aktivnost nastavlja rasti vođena rastom kredita u sektoru stanovništva.

Bankovni sustav na razini Bosne i Hercegovine na kraju 2022. godine dostigao je iznos od 502 mil. KM uz povećanje od 21,9% g/g. Prihodi od kamata i slični prihodi imali su neznatno povećanje dok je rast operativnih prihoda imao znatno veću stopu rasta vođen rastom prihoda iz poslovanja s devizama (29,2% g/g). Rashodi po kamatama i slični rashodi imali su smanjenje od 19% (najveće smanjenje imali su rashodi po osnovu depozita za 26,3% g/g) što je dovelo do rasta neto kamata i sličnih prihoda za 4,9% g/g. U strukturi ukupnih prihoda, ukupni prihodi od kamata i slični prihodi imali su 54,8% udjela a operativni prihodi 45,2% udjela. Na strani ukupnih rashoda, najveći udjel imali su nekamatni rashodi sa 88,8% udjela dok su ukupni rashodi po kamatama i slični rashodi imali udjel od 11,2%.

Tabela 7: Finansijski rezultat bankarskog sektora u Bosni i Hercegovini na kraju razdoblja u 000 KM

U Milionima KM	K4 2021	K4 2022	promjena g/g
Prihodi od kamata i slični prihodi	996.622	1.003.085	0,6%
Operativni prihodi	720.262	829.009	15,1%
Ukupni Prihodi (1+2)	1.716.884	1.832.094	6,7%
Rashodi po kamatama i slični rashodi	178.144	144.309	-19,0%
Nekamatni rashodi	1.086.750	1.139.041	4,8%
Ukupni Rashodi (4+5)	1.264.894	1.283.350	1,5%
Dobit prije oporezivanja	459.500	548.744	19,4%
Porezi	40.208	49.532	23,2%
Gubitak	7.510	0	-100,0%
Dobit po osnovu povećanja odloženih poreznih sredstava i smanjenje odloženih poreznih obveza	3.858	5.893	52,7%
Gubitak po osnovu smanjenja odloženih poreznih sredstava i povećanje odloženih poreznih obveza	3.289	2.405	-26,9%
Ukupan finansijski rezultat	412.351	502.700	21,9%

Izvor: Entitetske agencije, DEP kalkulacije

Iznos ukupne aktive bankarskog sektora prema konsolidiranom izvješću CBBiH bio je 37,8 mlrd. KM čime je aktiva uvećana za 3,8% u odnosu na isto razdoblje prošle godine.

Na strani aktive najveće učešće imala su potraživanja od ostalih domaćih sektora sa 29,2% čija stopa rasta je bila 5,2% g/g. Druga po učešću bila su potraživanja od nefinancijskih privatnih poduzeća sa 24,4% učešća i stopom rasta od 4,4 % g/g dok su pričuve bile na trećem mjestu sa 22,6% učešća i negativnom stopom rasta od 0,8% g/g (visoka stopa rasta pričuva bila je na kraju 2021.godine sa stopom od 21,2% g/g). U okviru pasive, najveće učešće od 35,7% imali su prenosivi depoziti drugih domaćih sektora⁶¹ u domaćoj valuti uz rast od 11,8% g/g. Učešće od 18,7% ostvarili su ostali depoziti drugih domaćih sektora u inozemnoj valuti koji su imali smanjenje od 4,8 % g/g dok su dionice i drugi kapital imali učešće od 12,3% i povećanje od 5,3% g/g.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala⁶² bio je u skladu sa propisanim minimumom i na kraju 2022. godine iznosio je 12%. Pokazatelj efikasnosti kapitala, povrat na prosječnu aktivu⁶³ iznosio je 1,6%.

Prema podacima CBBiH (indikator finansijškog zdravlja bankarskog sektora) udjel nekvalitetnih kredita prema ukupnim kreditima nastavlja svoje smanjenje te je na kraju 2022. godine iznosio 4,5%.

Tabela 8: Nekvalitetni krediti prema ukupnim kreditima

Razdoblje	Ukupni krediti ⁶⁴	Nekvalitetni krediti	Nekvalitetni krediti prema ukupnim kreditima (u%)
K4 2021	21.595.956	1.248.001	5,8
K4 2022	22.305.916	1.012.346	4,5

Izvor: CBBiH

Ukupan kreditni rast na kraju 2022. godine imao je povećanje u odnosu na kraj 2021. godine za 4,7% i dostigao je iznos od 22,1 mlrd. KM. Nastavak je to blagog oporavka kreditne aktivnosti pri čemu su krediti stanovništva rasli znatno brže od nefinancijskih privatnih poduzeća. Rast kredita stanovništva bio je uz stopu rasta od 5,2% g/g dok su krediti nefinancijskim privatnim poduzećima imali rast od 4,3% g/g. Krediti stanovništva sa iznosom od 11 mlrd. KM imali su udjel u ukupnim kreditima od 49,7% dok su krediti nefinancijskih privatnih poduzeća sa 9,2 mlrd. KM imali udjel od 41,5%. Udjel od 5,1% imali su krediti opće vlade sa iznosom od 1,1 mlrd. KM. Krediti u ovom sektoru nastavljaju svoj trend negativnog rasta započet u prvom tromjesečju 2022. godine te je na kraju godine ta stopa bila 4,9% g/g. Ostali sektor imao je rast od 6,3% ali sa iznosom od 185 mil. KM njihov udjel je neznatan sa 0,8%.

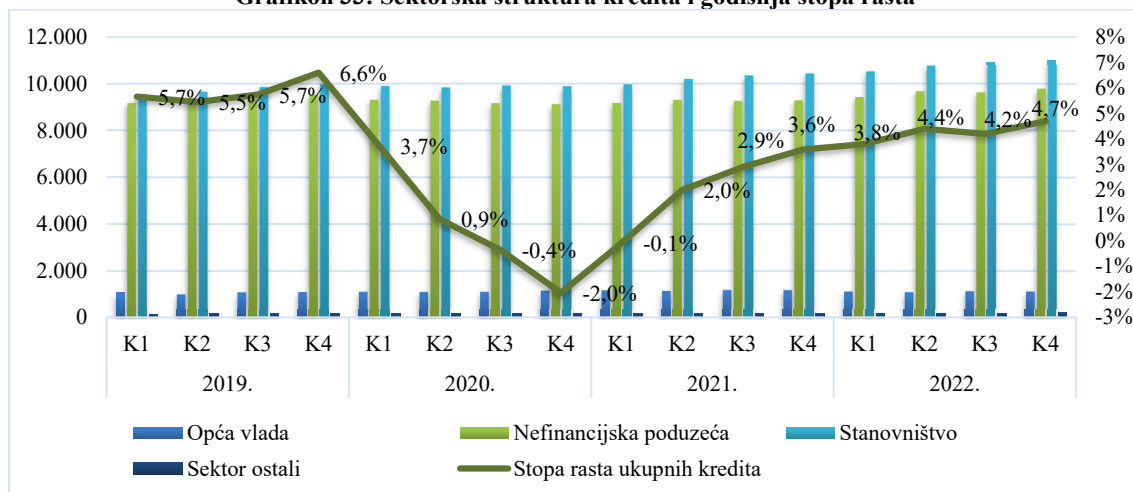
⁶¹ Prenosivi i ostali depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj i stranoj valuti predstavljaju obveze banaka prema necentralnoj vladi (kantona i općina), nefinancijskim javnim poduzećima, nefinancijskim privatnim poduzećima, ostalim finansijskim institucijama i ostalim domaćim sektorima (stanovništvu, neprofitnim institucijama i ostalim neklasifikovanim sektorima).

⁶² Neto kapital predstavlja razliku između iznosa kapitala (osnovnog i dopunskog) i odbitnih stavki. Stopa adekvatnosti kapitala mjerena ovim pokazateljem izračunava se kao omjer neto kapitala i ukupnog rizika aktive. Minimalna propisana stopa adekvatnosti kapitala u BiH iznosi 12%.

⁶³ Povrat na prosječnu aktivu (ROAA) je iz seta osnovnih pokazatelja finansijskog zdravlja i namijenjen je mjerenju učinkovitosti banaka u korištenju svoje aktive. Ovaj pokazatelj daje procjenu dobiti koja može poslužiti za pokrivanje gubitaka u odnosu na aktivu. Od četvrtog tromjesečja 2016. godine, izračun pokazatelja ROAA računa se kao omjer dobiti prije poreza i prosječne aktive, pri čemu je vrijednost pokazatelja iskazana na godišnjoj razini.

⁶⁴ Prema metodologiji CBBiH za kompiliranje finansijskog zdravlja. Ukupni krediti su na bruto osnovi.

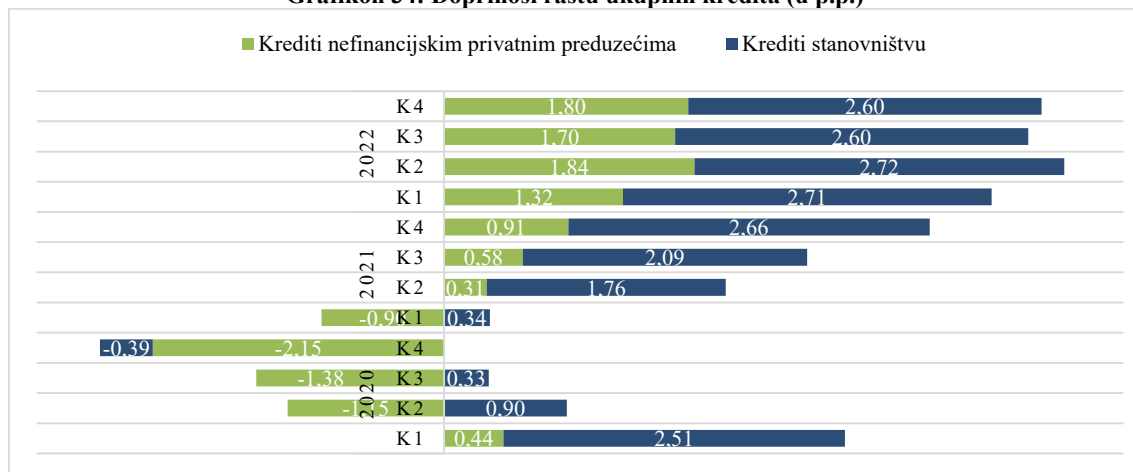
Grafikon 33: Sektorska struktura kredita i godišnja stopa rasta

Izvor: CBBiH

Dva najveća sektora prema udjelu u ukupnim kreditima, stanovništvo i nefinancijska privatna poduzeća nastavili su sa oporavkom i rastom kreditne aktivnosti i u 2022. godini. Krediti sektora stanovništva imali su brže stope rasta i najveći doprinos rastu ukupnih kredita tijekom sva četiri tromjesečja dok je sektor nefinancijskih privatnih poduzeća imao brži rast doprinosa u odnosu na 2021. godinu. Krediti opće vlade imali su negativan doprinos od 0,3 p.p.

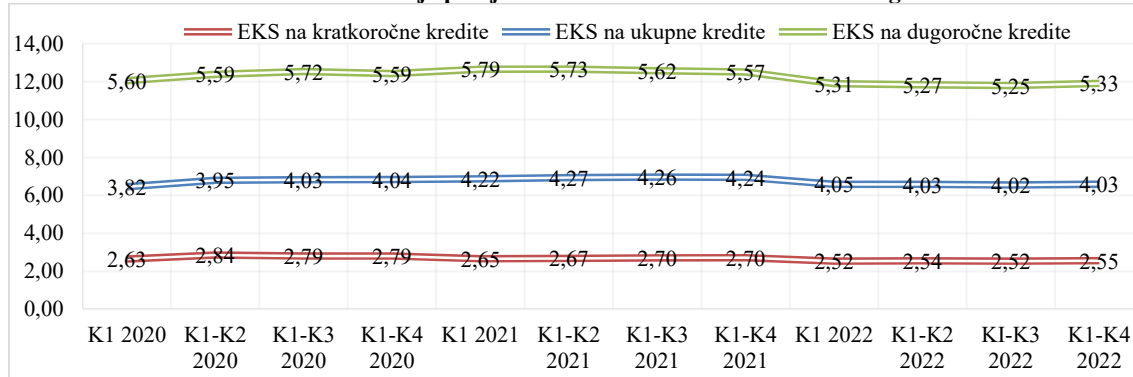
Grafikon 34: Doprinosi rastu ukupnih kredita (u p.p.)

Izvor: CBBiH, kalkulacije DEP

Prosječna efektivna kamatna stopa na ukupne kredite i dalje su niže u odnosu na prethodnu godinu 2021. godinu. EKS na ukupne kredite manja je za 0,21 p.p. EKS na dugoročne kredite imala je blagi rast od 0,02 p.p. dok je EKS na kratkoročne kredite manja za 0,16 p.p. u odnosu na prethodnu godinu.

Grafikon 35: Kretanje prosječne EKS na kredite u Bosni i Hercegovini

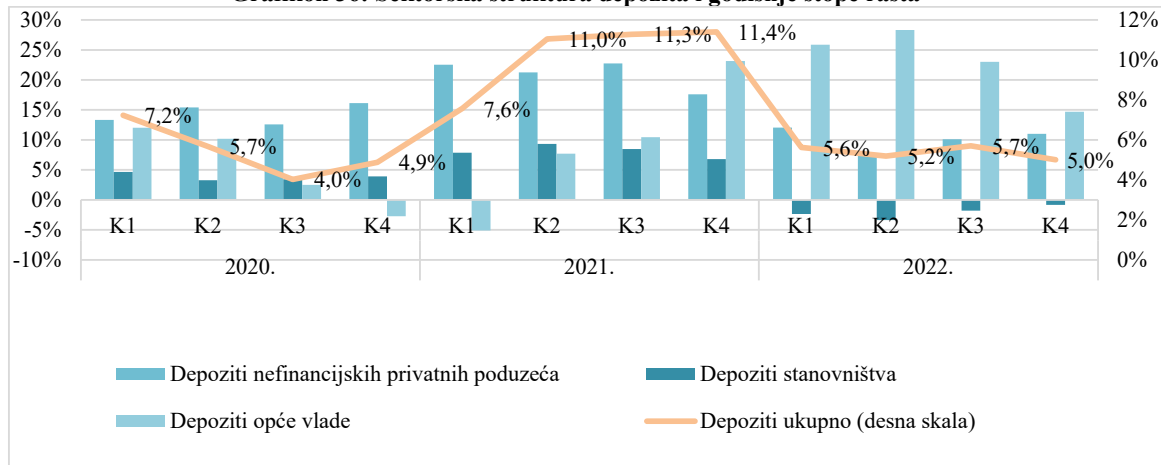

Izvor: Entitetske agencije, DEP kalkulacije

Za razliku od 2021. godine kada su depoziti imali snažan rast (11,4%), u 2022. godini taj rast je usporeniji i iznosio je 5% g/g. Ukupan iznos depozita na kraju 2022. godine bio je 29,2 mlrd. KM. Usporavanje rasta ukupnih depozita u najvećoj mjeri vođeno je negativnim stopama rasta depozita stanovništva koji od početka godine imaju smanjenje i na kraju godine ta stopa je bila -0,8% g/g. Nedostatak investicionih projekata i slabo poslovno okruženje mogući su uzroci nastavka trenda visokih stopa rasta depozita nefinancijskih privatnih poduzeća čija stopa rasta na kraju 2022. godine je bila 11% g/g. Depoziti nefinancijskih poduzeća⁶⁵ rasli su za 11,2% g/g. Ostali sektori imali su rast od 6,1%. Iznos depozita u sektoru stanovništva bio je 14,6 mlrd. KM, depozita nefinancijskih poduzeća, 8,2 mlrd. KM a depozita opće vlade 4,6 mlrd. KM. Depoziti opće vlade imali su udjel u ukupnim depozitima od 15,8%, ostali sektori 6,5%, depoziti nefinancijskih poduzeća, 27,9%, a depoziti stanovništva 49,9%.

Izjednačene stope doprinosa rastu ukupnih depozita na kraju godine imali su depoziti opća vlada sa 2,1 p.p. i depoziti nefinancijska privatna poduzeća sa 2,2 p.p. S obzirom na smanjenje depozita u sektoru stanovništva, njihov doprinos rastu ukupnih depozita bio je negativan tijekom sva četiri tromjesečja i na kraju 2022. godine bio je 0,4 p.p.

Grafikon 36: Sektorska struktura depozita i godišnje stope rasta

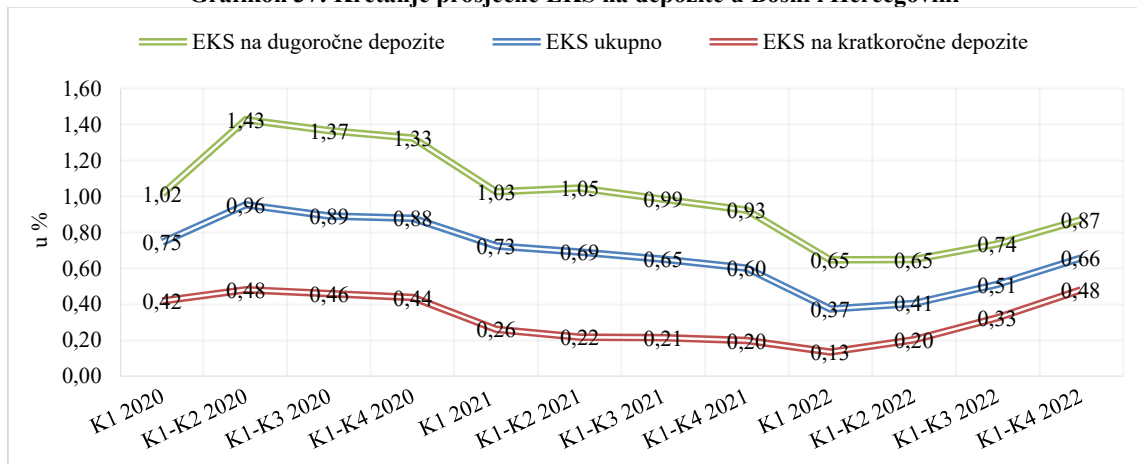

Izvor: CBBiH

⁶⁵ Depoziti nefinancijskih poduzeća činili su depozite nefinancijskih javnih poduzeća i depozite nefinancijskih privatnih poduzeća.

Kraj 2022. godine bilježi nastavak rasta prosječne efektivne kamatne stope (EKS) na ukupne, dugoročne i kratkoročne depozite započetog u drugom tromjesečju. Prosječna efektivna kamatna stopa na ukupne depozite bila je 0,66% što predstavlja blagi rast u odnosu na kraj 2021. godine za 0,06 p.p. Isti trend je primjetan i kod EKS na kratkoročne depozite pri čemu je prosječna efektivna kamatna stopa na kratkoročne depozite imala rast od 0,28 p.p. u odnosu na 2021. godinu.

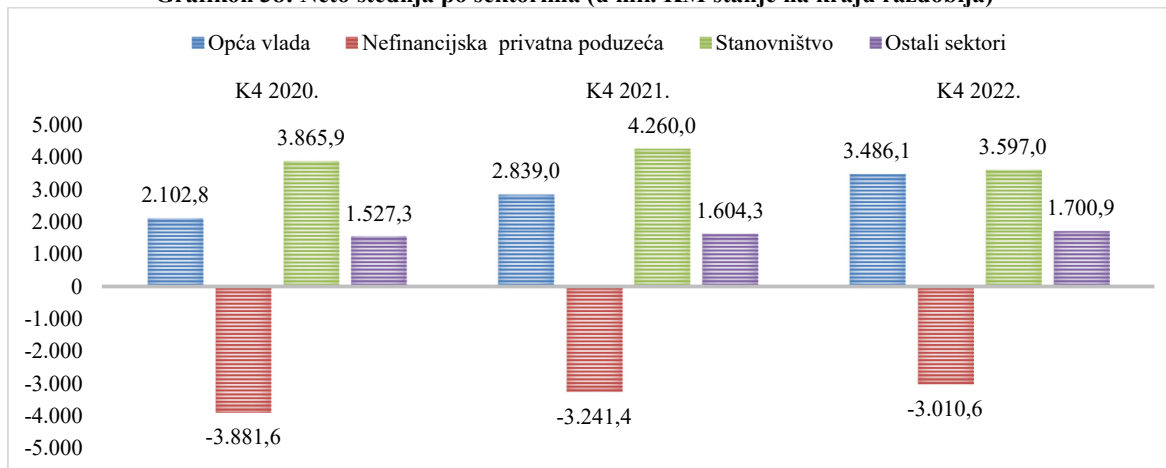
Grafikon 37: Kretanje prosječne EKS na depozite u Bosni i Hercegovini

Izvor: Entitetske agencije, DEP kalkulacije

Ukupna neto štednja (razlika između ukupnih depozita i kredita) na razini Bosne i Hercegovine porasla je za 6% g/g u odnosu na kraj 2021. godine i iznosila je 7,2 mlrd. KM. Štednja sektora opće vlade uvećana je za 23% g/g, a štednja sektora stanovništva bilježi smanjenje od 16% g/g koje je povezano sa smanjenjem depozita tijekom sva četiri tromjesečja 2022. godine. Ipak, razlika između depozita i kredita stanovništva je i dalje pozitivna sa iznosom od 3,6 mlrd. KM. Za sektor nefinancijskih privatnih poduzeća uobičajeno je da imaju veći omjer kredita u odnosu na depozite (kreditni su najčešći izvor financiranja poslovnih aktivnosti) te je samim time njihova razlika negativna u iznosu od 3 mlrd. KM, dok ostali sektori također bilježe pozitivnu razliku u iznosu od 1,7 mlrd. KM.

Grafikon 38: Neto štednja po sektorima (u mil. KM stanje na kraju razdoblja)

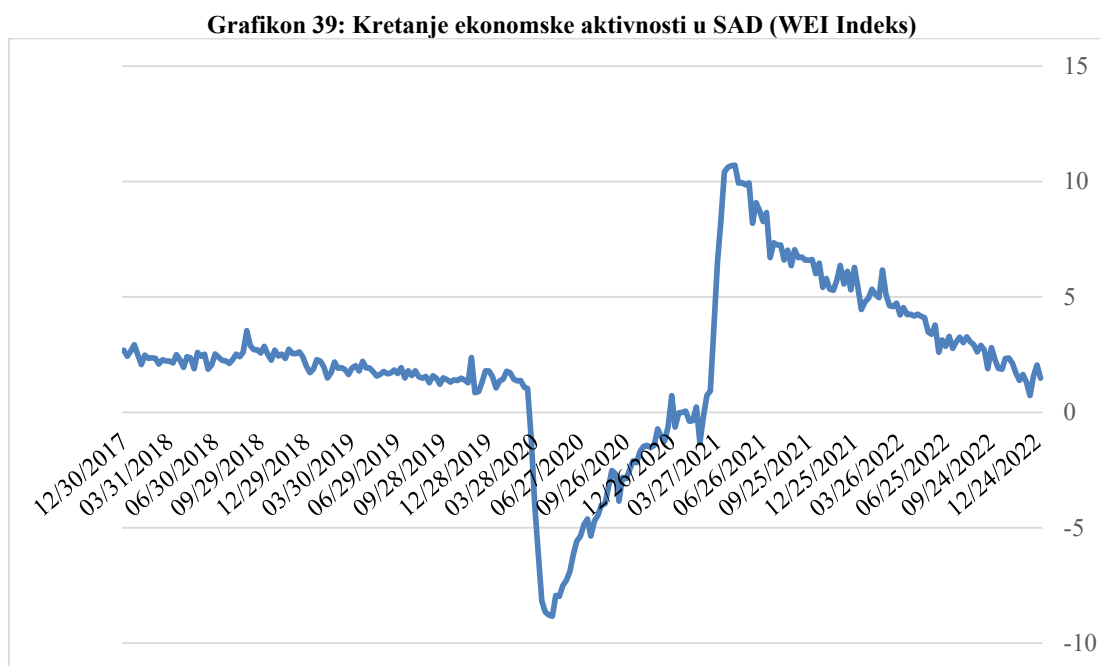
Izvor: CBBiH i kalkulacije DEP

Tržište kapitala

- U 2022. godini, vodeći berzanski indeksi su u svijetu uz manje prekide kontinuirano gubili na vrijednosti te zabilježili pad na godišnjem nivou.
- Ukupan ostvareni promet u Bosni i Hercegovini u 2022. godini sa dostignutih 1,1 mlrd. KM je 1,5 puta veći u odnosu na isti period u prošloj godini.
- Ukupna kapitalizacija u Bosni i Hercegovini na kraju 2022. godine je dostigla 10,72 mlrd. KM uz stopu rasta 10,7% g/g.

Indeksi

Nakon izbijanja rata u Ukrajini krajem drugog mjeseca 2022. godine dolazi do globalne krize i pada ekonomske aktivnosti praćene inflatornim kretanjima. Kretanje vrijednosti WEI indeksa (engl. Weekly Economic Index)⁶⁶ koji prati ekonomsku aktivnost u SAD (u daljnjem tekstu Sjedinjene Američke države) prikazan na grafikonu ispod možda najbolje pokazuje trend kretanja do kraja godine.

Izvor: Federal Reserve Bank of New York

Sličan pad vrijednosti bilježe i najvažniji berzanski indeksi, listirani u svijetu i SAD. Tako Dow Jones Indeks (DJIA) bilježi na godišnjem nivou negativnu vrijednost stope rasta od 6,1%, S&P500 negativnu stopu od 19,4% a tehnološki indeks Nasdaq negativnu stopu od 32,5% g/g. Vrijednosti indeksa u tabeli su prikazane u odnosu na isti period prošle godine kao i u odnosu na pola godine 2022. godine kada vrijednosti postepeno počinje da ostvaruju pozitivne stope rasta.

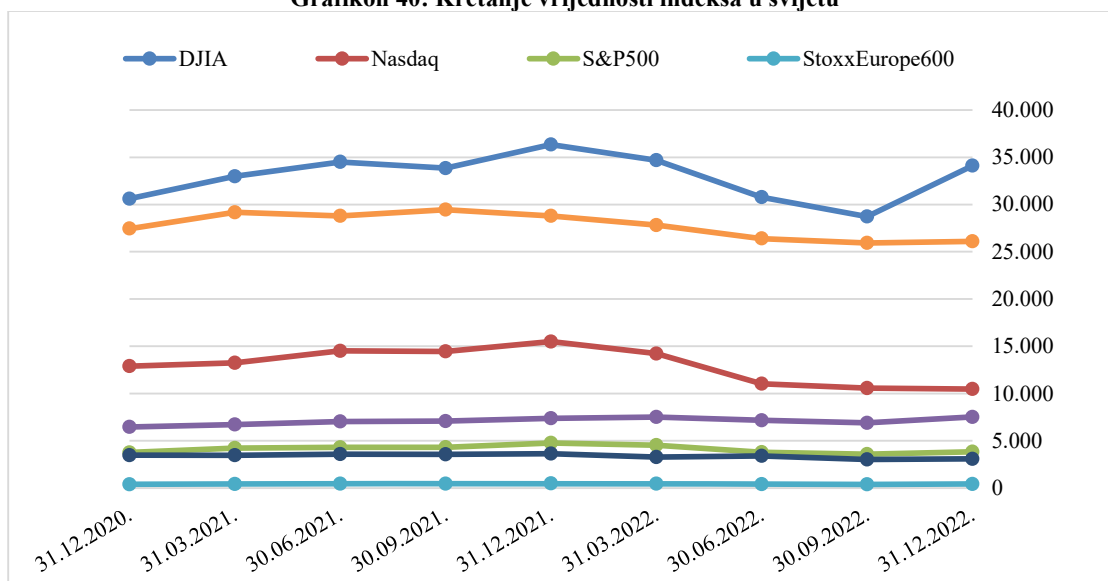
⁶⁶ Sedmični ekonomski indeks (WEI) je indeks od deset dnevnih i sedmičnih indikatora realne ekonomske aktivnosti u SAD.

Tabela 9: Promjena vrijednosti vodećih berzanskih indeksa u svijetu

Period	DJIA	S&P	Nasdaq	FTSE 100	Stoxx Europe 600
31.12.2022. /31.12.2021.	-6,1%	-19,4%	-32,5%	1,7%	-12,9%
31.12.2022. /30.06.2022.	10,8%	1,4%	-5,1%	4,8%	4,3%

Izvor: WSJ, Bloomberg

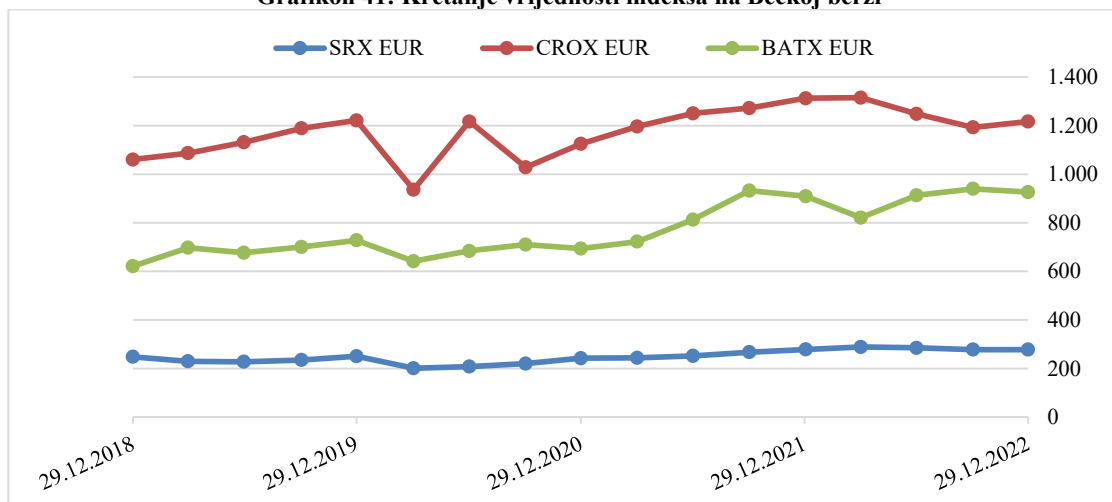
Grafikon 40: Kretanje vrijednosti indeksa u svijetu

Izvor: WSJ, Bloomberg

Hrvatski index CROX listiran na Bečkoj berzi koji je u odnosu na vrijednost koju je imao na kraju 2022. godine ostvario negativan rast od 7,3% a vrijednosti srbijanskog SRX indeksa minimalnu negativnu stopu rasta od 0,3%. Jedino je Bosanski BATX indeks zabilježio pozitivnu vrijednost rasta od 1,9% g/g.

Grafikon 41: Kretanje vrijednosti indeksa na Bečkoj berzi

Izvor: Vienner Boerze

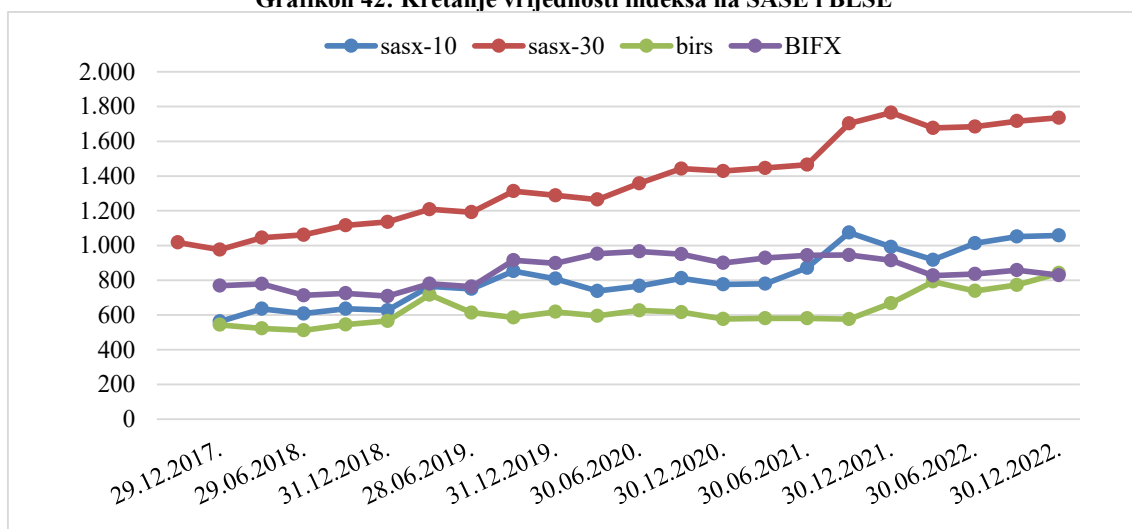
Zbog specifičnosti tržišta u Bosni i Hercegovini vrijednosti indeksa listiranih na Sarajevskoj berzi (u daljnjem tekstu SASE) i Banjalučkoj berzi (u daljem tekstu BLSE) su se različito ponašale. Vrijednost indeksa SASX-10 (koji prati vrijednost dionica prvih 10 kompanija na tržištu u Federaciji Bosne i Hercegovine) zabilježila je rast vrijednosti od 6,7% na godišnjem nivou dok je u odnosu na vrijednost na pola godine rast je iznosio 4,5%. U istom periodu index SASX-30 je ostvario negativan rast od 1,7% na godišnjem nivou i pozitivan rast indeksa od 3,1% u odnosu na pola godine. Vrijednost investicionog fonda BIFX je zabilježio negativan rast od 9,4% g/g dok je u odnosu na vrijednost na pola godine zabilježio negativan rast od 0,8%. Za razliku od ostalih berzanski indeks BIRS u Republici Srpskoj zabilježio značajan rast od 25,9% g/g i u odnosu na pola godine rast od 13,9%.

Tabela 10: Promjena vrijednosti (u % g/g) indeksa na SASE i BLSE

Period	BIFX	SASX-10	SASX-30	BIRS
30.12.2022. /30.12.2021.	-9,4%	6,7%	-1,7%	25,9%
30.12.2022. / 30.06.2021.	-0,8%	4,5%	3,1%	13,9%

Izvor: SASE i BLSE

Grafikon 42: Kretanje vrijednosti indeksa na SASE i BLSE

Izvor: SASE i BLSE

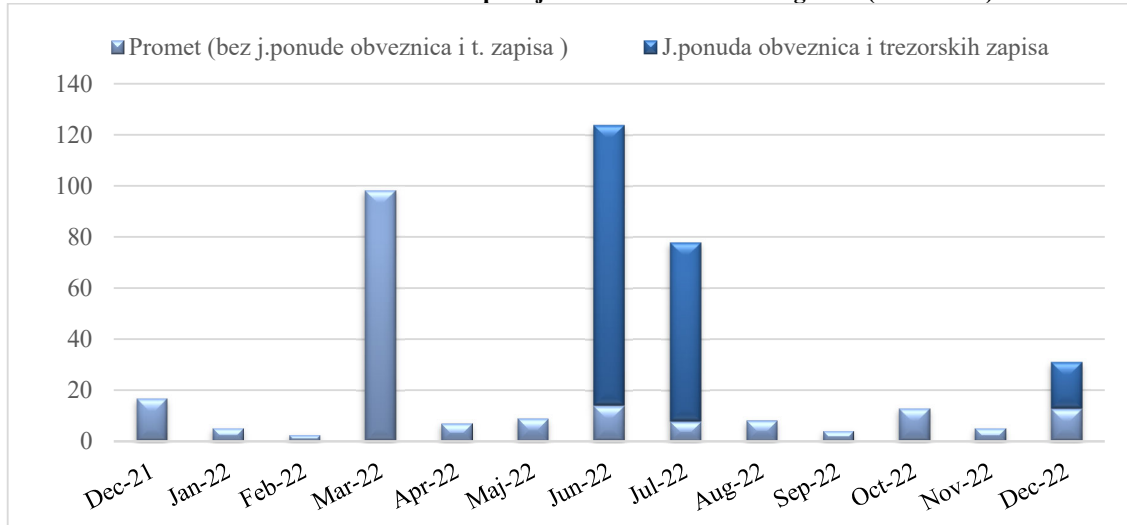
Ukupni promet i kapitalizacija

U 2022. godini ukupan promet na SASE i BLSE je dostigao 1,1 mlrd. KM i bio je veći 1,5 puta u odnosu na promet ostvaren u istom periodu prošle godine. Putem javne emisije obveznica i trezorskih zapisa prikupljeno oko 723,5 mil. KM, što predstavlja 67,5% ukupnog ostvarenog prometa i veći je za 79,8% g/g.

Ukupan promet na SASE je u 2022. godini dostigao 383,7 mil. KM uz stopu rasta od 19,5% g/g. Putem javne emisije obveznica je prikupljeno 148 mil. KM dok je putem javne ponude trezorskih zapisa prikupljeno 50 mil. KM.

Najveći promet u ovome periodu je ostvaren je dionicama Federacija Bosne i Hercegovine obveznice budžetski rashodi ser.28 u vrijednosti 20 mil. KM, Bosnalijek dd Sarajevo 18,7 mil. KM i Igman dd Konjic 11,2 mil. KM.

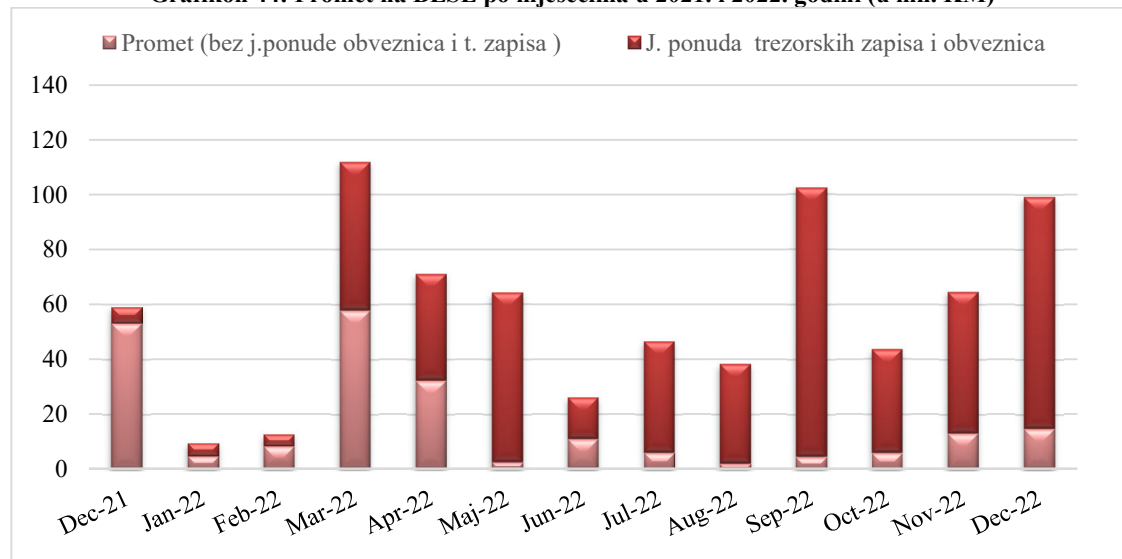
Grafikon 43: Promet na SASE po mjesecima u 2021. i 2022. godini (u mil. KM)

Izvor: SASE

U 2022. godini ukupan promet na BLSE je dostigao 688,4 mil. KM i bio je 1,8 puta veći u odnosu na isti period u prošloj godini. Putem javne emisije obveznica je prikupljeno 333,5 mil. KM dok je u isto vrijeme putem javne emisije trezorskih zapisa prikupljeno približno 192,1 mil. KM što zajedno predstavlja 76,3% ukupnog prometa na BLSE. Najveći ukupni promet u ovom periodu je ostvaren dionicama Telekom Srpske a.d. Banja Luka u iznosu 16 mil. KM te obveznicama Republika Srpska 3,2% 10/06/24 u iznosu 18,6 mil. KM, Republika Srpska 3% 31/01/23 u iznosu od 12,4 mil. KM.

Grafikon 44: Promet na BLSE po mjesecima u 2021. i 2022. godini (u mil. KM)

Izvor: BLSE

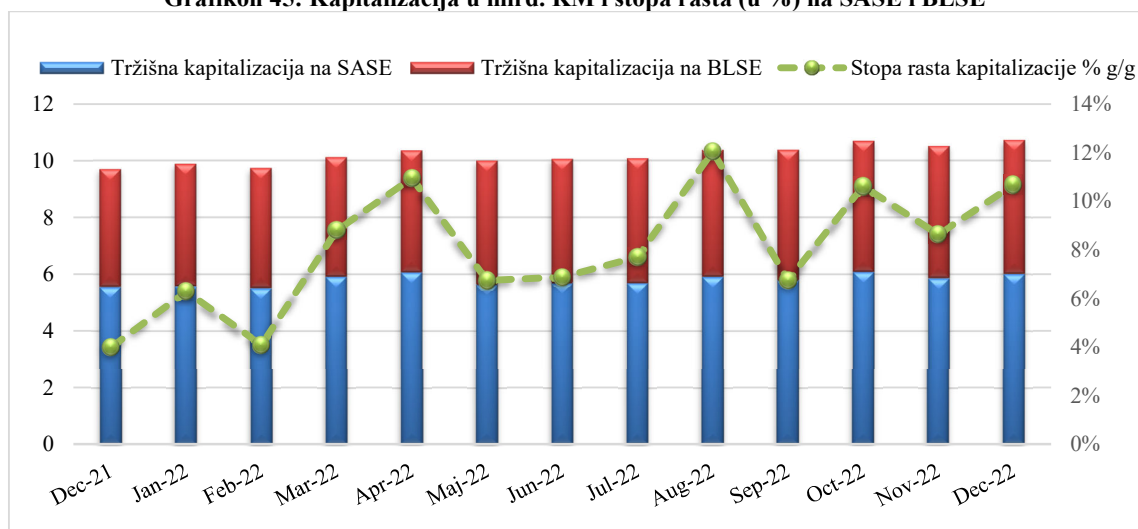
Ukupna kapitalizacija (SASE+BLSE) na kraju 2022. god. je dostigla 10,72 mlrd KM uz stopu rasta od 10,7% g/g. Na kraju 2022.god. kapitalizacija na SASE je dostigla 6,0 mlrd. KM uz stopu rasta od 8,3% g/g. Kapitalizacija na BLSE je rasla brže uz stopu rasta 13,8% te je dostigla u ovom vremenskom periodu 4,7 mlrd. KM. Odnos učešća u ukupnoj kapitalizaciji SASE prema BLSE je 56,0% prema 44,0%.

Tabela 11: Ukupana kapitalizacija (u KM) na SASE i BLSE

Godina	SASE	BLSE	UKUPNO
Dec-20	5.300.867.355,9	4.010.843.378,6	9.311.710.734,6
Dec-21	5.536.418.753,5	4.146.365.135,9	9.682.783.889,4
Dec-22	5.998.702.609,67	4.717.993.055	10.716.695.664,2

Izvor: SASE i BLSE

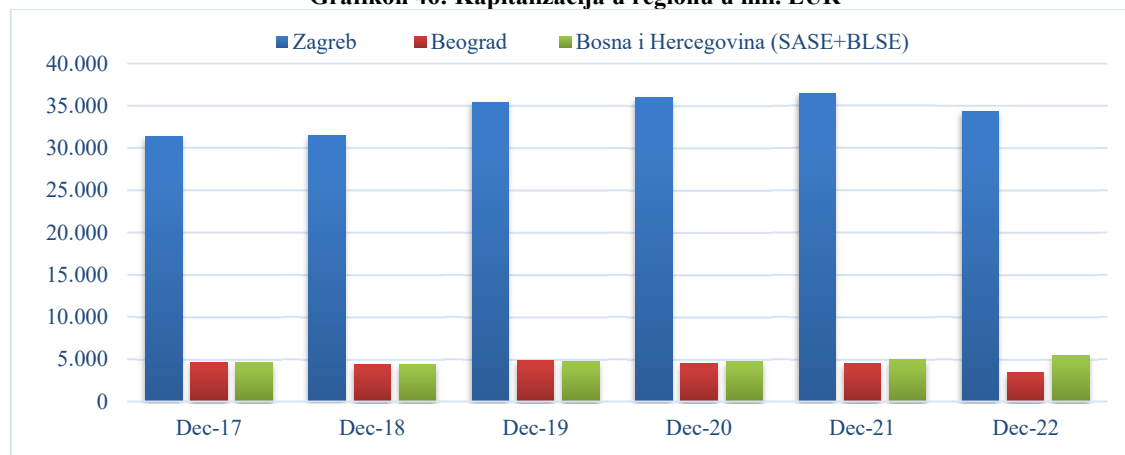
Grafikon 45: Kapitalizacija u mlrd. KM i stopa rasta (u %) na SASE i BLSE

Izvor: SASE i BLSE

Za razliku od kapitalizacije u Bosni i Hercegovini koja je ipak zabilježila pozitivne stope rasta, vrijednosti kapitalizacije na Zagrebačkoj i na Beogradskoj berzi su imale negativne stope rasta. Na kraju 2022. godine kapitalizacija na Zagrebačkoj burzi je dostigla 34,4 mlrd. EUR uz negativnu stopu od 5,7% g/g. U istom periodu vrijednost kapitalizacije na Beogradskoj berzi je dostigla iznos od 3,5 mlrd. EUR uz negativnu stopu rasta od 23% g/g. Na grafikonu ispod su prikazane njihove vrijednosti (izražene u EUR).

Grafikon 46: Kapitalizacija u regionu u mil. EUR

Izvor: SASE, BLSE, BELEX, CROBEX

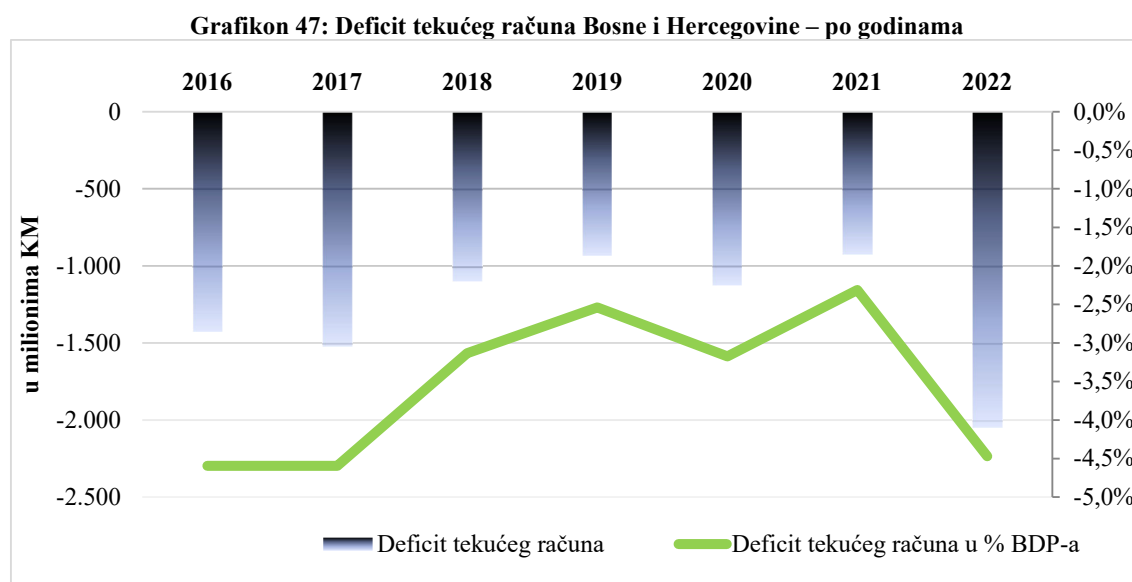
IV VANJSKI SEKTOR

Platni bilans Bosne i Hercegovine

- *Udvostručen deficit tekućeg računa*
- *Rast doznaka građana iz inostranstva za 17,6%*

Prema zvaničnim podacima CBBiH deficit tekućeg računa u 2022. godine viši je za 121% u odnosu na prethodnu godinu⁶⁷. Posmatrano u nominalnom iznosu deficit tekućeg računa iznosio je 2,045 milijardi KM dok je prošle godine iznosio 923 miliona KM. Deficit tekućeg računa kao udio u BDP-u u 2022. godini iznosio je 4,47% BDP-a i može se primjetiti da je skoro udvostručen u odnosu na prethodnu godinu kada je iznosio 2,31% BDP-a.

Iako je, u posmatranoj godini, došlo do rasta neto priliva za oko 759 miliona KM sasvim sigurno je da se ovaj porast deficita tekućeg računa desio pod visokim uticajem rasta vanjskotrgovinskog deficita koji je viši za skoro 1,9 milijardi KM (u 2021.godini bio je 4,6 milijardi KM dok je u 2022.godini iznosio 6,5 milijardi KM).

Izvor: CBBiH

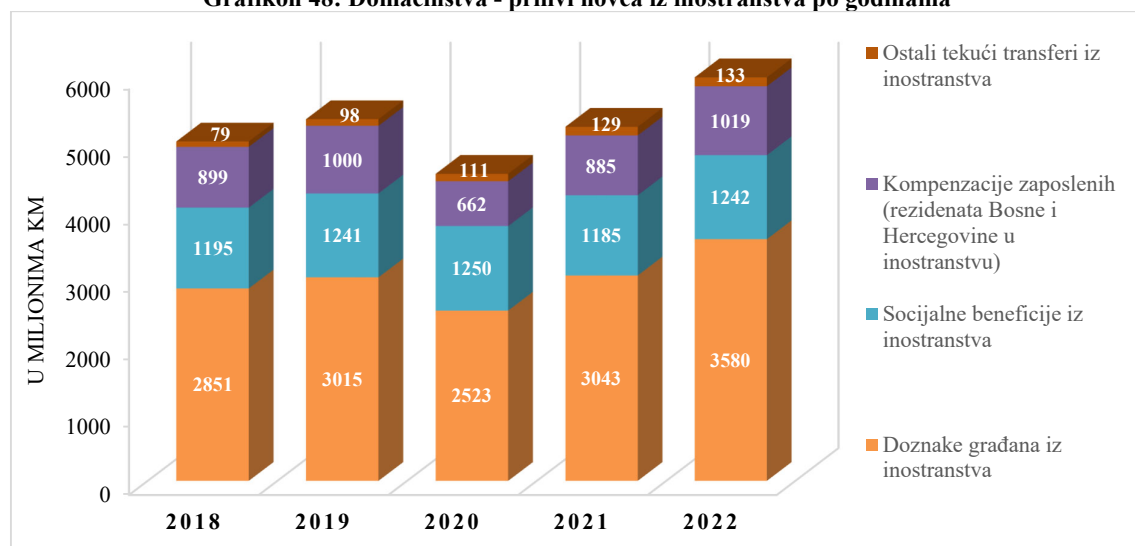
Prema dostupnim podacima CBBiH deficit vanjskotrgovinske razmjene, u posmatranoj godini, viši je za 40,7% (g/g). Uvoz roba⁶⁸ i usluga porastao je za 32,4% dok je istovremeno izvoz viši za 30,1%. Vjerovatno je da bi vanjskotrgovinski deficit Bosne i Hercegovine bio znatno nepovoljniji ali zahvaljujući suficitu u pružanju usluga koji je iznosio 3,6 milijardi KM to je donekle umanjeno. Izvoz usluga iznosio je 5,3 milijardi KM (odnosno viši je za 1,55 milijardi KM g/g). Kada se posmatraju udjeli u izvozu usluga najveći udio imaju usluge putovanja (50%), transportne usluge (22%), ostale usluge (15%), građevinske usluge (2%) dok je procesuiranje robe više za 11%. Uvoz usluga, u 2022. godini, iznosio je 1,7 milijardi KM (bilježi povećanje za 491 milion KM). Najveći udio u uvozu usluga imaju transportne usluge (44%), zatim pružanje usluga putovanja domaćem stanovništvu (31%), pružanje ostalih usluga (23%) te građevinske usluge (2%).

⁶⁷ Izvor podataka: CBBiH, Statistika platnog bilansa, mart 2023.godine

⁶⁸ Detaljnije o uvozu i izvozu roba u dijelu Vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini

Tekući neto prilivi novca iz inostranstva zabilježili su povećanje za skoro 738 miliona KM kao rezultat povećanih tekućih priliva za 13,3% g/g (povećanje za 759 miliona KM) i rasta odliva novca u inostranstvo za 1% (odlivi su viši za 21 milion KM u 2022. godini u odnosu na prethodnu godinu). Kod tekućih priliva novca iz inostranstva došlo je do povećanja priliva novca kod domaćinstava koji su u 2022. godini iznosili 6,45 milijardi KM dok su prethodne godine iznosili 5,69 milijardi KM. Ovom rastu priliva kod domaćinstava najviše su doprinjele doznake građana iz inostranstva koje čine 60% od ukupnih doznaka domaćinstvima. Ove doznake su iznosile 3,58 milijardi KM dok su godinu ranije bile 3,04 milijarde KM (rast od 17,6%) te porast kompenzacija zaposlenih rezidenata Bosne i Hercegovine u inostranstvu za 15% (u 2022. godini su iznosile 1,02 milijarde KM dok su godinu ranije zabilježile 885 miliona KM). Kod doznaka socijalnih beneficija iz inostranstva registrovani rast je iznosio 4,8% (odnosno porast doznaka u ovoj kategoriji za 57,3 miliona KM). U kategoriji ostalih tekućih transfera iz inostranstva zabilježen je rast od 3,6% g/g (povećanje za 4,6 miliona KM).

Grafikon 48: Domaćinstva - prilivi novca iz inostranstva po godinama

Izvor: CBBiH

Neto odlivi prema inostranstvu su u posmatranom periodu porasli usljed povećanih odliva iz finansijskog sektora, posebno su povećani odlivi po osnovu reinvestirane dobiti od direktnih investicija (u 2022. godini su zabilježeni odlivi iz finansijskog sektora od 457 miliona KM dok su godinu ranije iznosili 225 miliona KM). Također je došlo do blagog rasta odliva prema domaćinstvima (u 2022. godini su iznosili 208 miliona KM dok su prethodne godine iznosili 194 miliona KM). Kod odliva prema inostranstvu najveće smanjenje je zabilježeno kod odliva nefinansijskih preduzeća koji su niži za 11,1% u odnosu na prethodnu godinu (u 2022. godini su ovi odlivi bili 1,084 milijarde KM dok su godinu prije iznosili 1,219 milijardi KM).

Odlivi iz dohotka na vlasnički kapital i udjele u investicionim fondovima su smanjeni za 135 miliona KM u odnosu na prethodnu godinu dok su, nasuprot tome, odlivi za kamate prema nefinansijskim preduzećima više za 165 miliona KM. Kod sektora opšte vlade također je došlo do smanjenja odliva (u 2022. godini odlivi su bili 306 miliona KM dok su godinu ranije iznosili 396 miliona KM).

Potrebe za finansiranjem deficita tekućeg računa, u 2022. godini, su skoro udvostručene u odnosu na prethodnu godinu. Tako je deficit tekućeg računa od 2,044 milijardi KM finansiran⁶⁹ kroz porast ulaganja u aktivu Bosne i Hercegovine u inostranstvu od 1,05 milijardi KM (najvećim dijelom iz nefinansijskog i finansijskog sektora), promjenu stanja inostranih obaveza za 2,418 milijardi KM (u koje ulaze strana ulaganja u vlasnički kapital od 924 miliona KM, sredstva trgovinskih kredita 1,074 milijardi KM, ostale obaveze prema nerezidentima u iznosu od -4 miliona KM te vanjskog zaduživanja-u koji ulazi otplata duga od 425 miliona KM), sredstvima rezervne aktive od 142 miliona KM⁷⁰, sredstvima sa kapitalnog računa 330 miliona KM uz neto greške i propuste u iznosu od 495 miliona KM.

Vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini 2022. godini

- *Trend rasta vanjskotrgovinske robne razmjene nastavljen*
- *Dvocifren (nominalni rast) rast robnog izvoza i uvoza*
- *Vanjskotrgovinski pokazatelji po utjecajem cjenovnog efekta*
- *Povećanje vanjskotrgovinskog robnog deficita*

Bosna i Hercegovina posljednje 2 godine bilježi relativno dobre rezultate kada je u pitanju vanjskotrgovinska robna razmjena sa svijetom. Stabilizacija ekonomskih prilika u glavnim vanjskotrgovinskim partnerima, post-pandemijski ekonomski oporavak i rast izvoznih i uvoznih cijena omogućili su kontinuiran rast vanjskotrgovinske robne razmjene. Trenutno raspoloživi statistički podaci o vanjskotrgovinskoj robnoj razmjeni za 2022. godine ukazuju da je trend rasta nastavljen, obzirom da je obim robne razmjene uvećan za 1/3 (10,7 milijardi KM) u odnosu na prethodnu godinu. Ovo povećanja robne razmjene posljedica je istovremenog rasta kako izvozne tražnje u glavnim trgovinskim partnerima, kako i domaće tražnje usljed povećanja privatne potrošnje i investicija. Tako je izvoz roba iz Bosne i Hercegovine u 2022. godini iznosio skoro 18 milijardi KM, što predstavlja povećanje skoro 3,7 milijardi odnosno 26% u odnosu na prethodnu godinu.

S druge strane, uvoz roba u Bosnu i Hercegovinu iznosio je 28,7 milijarde KM što predstavlja povećanje od preko 7 milijardi KM odnosno 32,6% u odnosu na periodnu godinu. Ovako visoke stope rasta izvoza i uvoza roba u Bosni i Hercegovini za posljedicu su imale vanjskotrgovinski robni deficit od 10,66 milijardi KM, što predstavlja povećanje od skoro 3,3 milijarde KM odnosno 45,6% u poređenju sa prethodnom godinom.

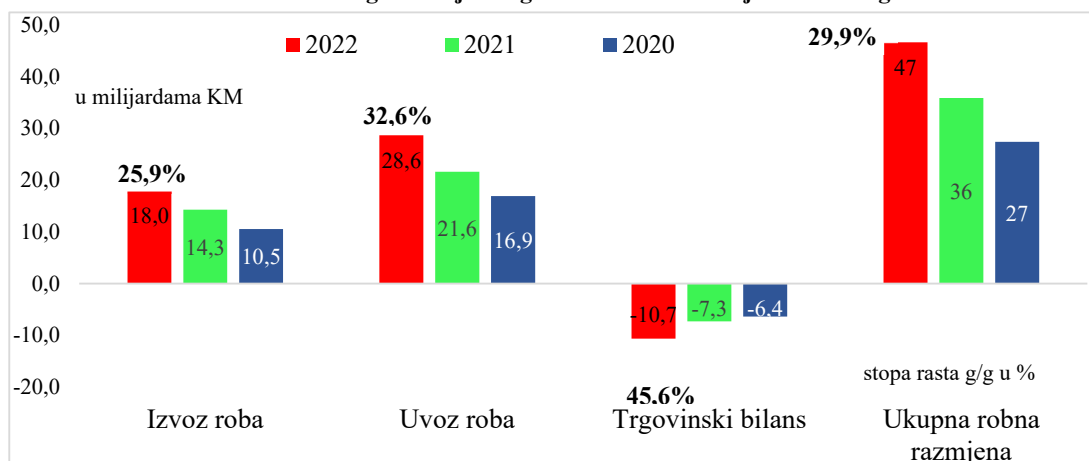
Međutim, prilikom interpretacije ovih prilično visokih stopa rasta potrebno ima ti na umu cjenovni efekat koji je najvjerojatnije doveo do ovako visokih povećanja. Naime, prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za 2022. godine rast izvoznih i uvoznih cijena bio je dvocifren. S druge strane, prema međunarodnim izvorima podataka povećanja svjetskih cijena su bila dosta izraženija. Tako prema podacima IMF-a za 2022 godinu ukupni rast svjetskih cijena iznosio je 50%, pri čemu su najznačajnija povećanja cijena zabilježena u okviru energenata skoro 100%, cijena hrane oko 25% i metala od oko 13% u odnosu na isti period prethodne godine.

Pregled kretanja vanjskotrgovinskih indikatora u Bosni i Hercegovini u 2022. godini prikazan je na grafikonu ispod.

⁶⁹ Finansiranje deficita tekućeg računa se izračunava na sljedeći način: promjena stanja ulaganja Bosne i Hercegovine u inostranstvu + promjena stanja inostranih obaveza Bosne i Hercegovine + sredstva kapitalnog računa + neto greške i propusti - sredstva rezervne aktive

⁷⁰ Za razliku od monetarnog sektora gdje se analizira stanje deviznih rezervi na kraju perioda ovdje se prate tokovi novca.

Grafikon 49: Pregled vanjskotrgovinske robne razmjene u 2022. godini

Izvor: BHAS

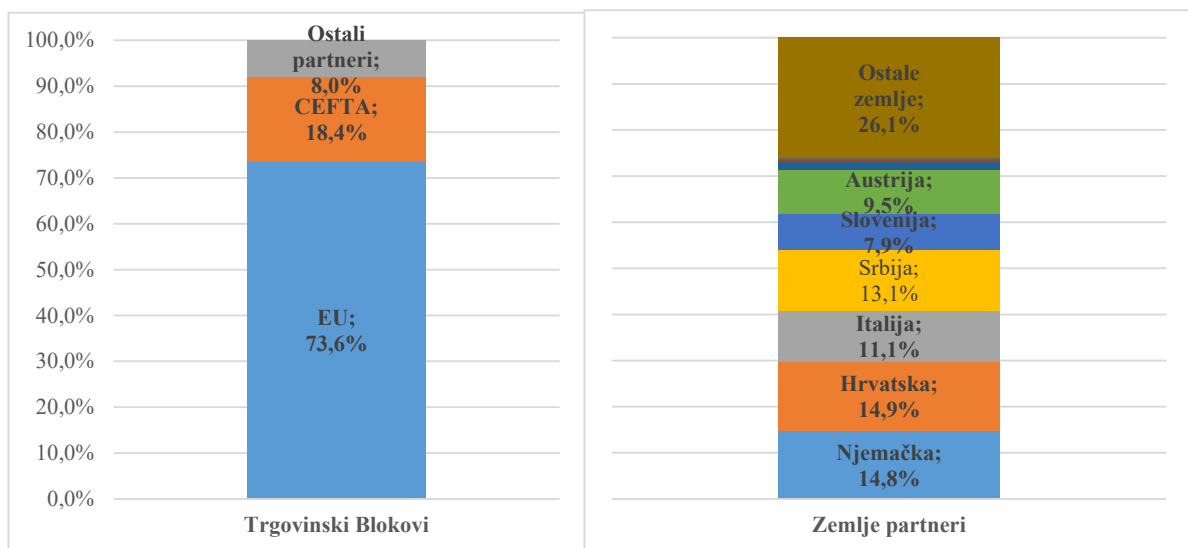
Izvoz roba

Prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za 2022. godinu Bosna i Hercegovina je ostvarila izvoz roba u vrijednosti od skoro 18 milijardi KM, što predstavlja nominalno povećanje od skoro 26% u odnosu na isti period prethodne godine.⁷¹ Posmatrano po kvartalima registrirane stope rasta su iznosile K1 39,9%, K2 39,9%, K3 23,5% i K4 6,3% u odnosu na isti period prethodne godine. Na osnovu ovih stopa rasta se može zaključiti da je u posljednjih nekoliko mjeseci došlo do blagog usporavanja izvoza roba iz Bosne i Hercegovine u odnosu na početak godine. Prilikom interpretacije ovih prilično visokih stopa rasta izvoza na nivou ukupnog perioda, potrebno ima ti na umu cjenovni efekat koji je najvjerovatnije doveo do ovako visokih povećanja. Naime, podaci MMF ukazuju da je ukupni indeks svjetskih cijena uvećan za preko 50%, pri čemu su najveća povećanja zabilježena u okviru kategorija energenti i hrana. Ako se izvoz roba iz Bosne i Hercegovine u 2022. godini posmatra po proizvodima, vidljivo je da su najznačajnija povećanja ostvarena u okviru izvoza baznih metala (aluminij) koji je višestruko uvećan, a doprinos rastu ukupnog robnog izvoza je iznosio skoro 4 p.p. Pored baznih metala, značajna povećanja izvoza su registrirana u okviru izvoza hemijskih proizvoda 51,1% uz doprinos rastu 2,p.p, električne energije 30% uz doprinos rastu od 1,7 p.p, zatim gotovih metalnih proizvoda oko 35% uz doprinos rastu 1,2 p.p, električne opreme, koksa namještaja i dr.

S druge strane, ako se izvoz roba iz Bosne i Hercegovine u 2022. godini posmatra po glavnim trgovinskim partnerima vidljivo je da najviše robe izvezeno na tržište zemalja EU u vrijednosti od skoro 13,2 milijarde KM što predstavlja povećanje od 27,2% u odnosu na prethodnu godinu. S druge strane, u istom periodu izvoz roba iz Bosne i Hercegovine u zemlje CEFTA-e iznosio je skoro 3,3 milijarde KM što predstavlja povećanje od 37,3,2%. Ako se robni izvoz iz Bosne i Hercegovine tokom navedenog perioda posmatra po zemljama vidljivo je da su najznačajnija povećanja zabilježena prilikom izvoza u Hrvatsku 43,6% (5,7 p.p), Srbiju skoro 37,3% (4,5 p.p), Njemačku 25% (3,7 p.p),), Austriju 33,2% (3,0 p.p), Italiju 23,9% (2,7 p.p) i Sloveniju 16,7% (1,4 p.p). Pregled kretanja vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovine za period 2022. godinu prikazan je na grafikonu ispod.

⁷¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini za decembar 2022. godine-prethodni podaci“, 21.01.2023. godine.

Grafikon 50: Struktura robnog izvoza po glavnim trgovinskim partnerima u 2022. godini

Izvor: BHAS

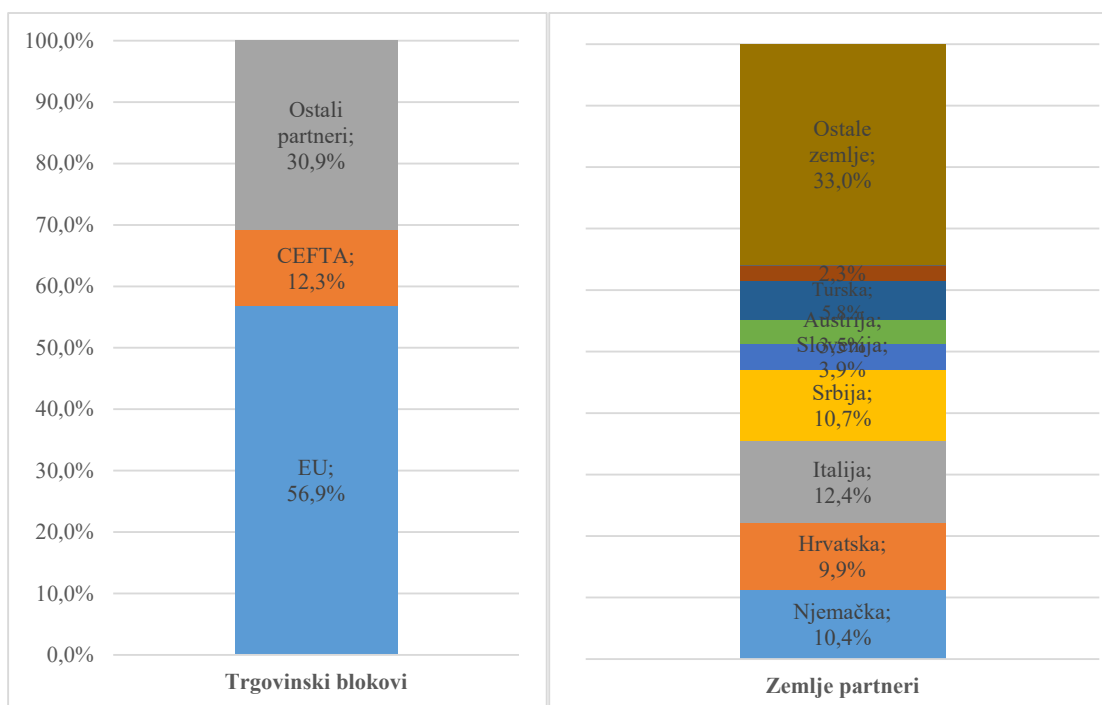
Uvoz roba

Pored povećanja robnog izvoza, u 2022. godini usljed jačanja domaće tražnje (potrošnja i investicije) u 2022. godini u Bosni i Hercegovini došlo je i do povećanja robnog uvoza. Tako je uvoz roba u Bosnu i Hercegovinu u 2022. godini prema podacima BHAS-a iznosio 28,6 milijarde KM što predstavlja nominalni rast od 32,6% u odnosu na prethodnu godinu. Posmatrano po kvartalima registrirane stope uvoza roba su iznosile K1 43,1%, K2 42,0%, K3 31,2% i K4 18,8% u odnosu na isti period prethodne godine.

Posmatrano po proizvodima, najznačajnija povećanja uvoza roba su registrirana u okviru uvoza rafiniranih naftnih derivata, baznih metala, i kamenog uglja gdje je uvoz skoro udvostručen, dok je doprinos rastu ukupnog uvoza u okviru ovih kategorija iznosio 6,1 p.p, 3,1 p.p i 2,1 p.p respektivno odnosno više od 1/3 rasta ukupnog uvoza u 2022. godini. Pored ovih kategorija, značajan rast uvoza roba registriran je u okviru uvoza sirovog željeza i čelika od 43% (1,5 p.p), prehrambenih proizvoda 29% (0,9 p.p) i dr... Ako se uvoz roba u Bosnu i Hercegovinu u 2022. godini posmatra po glavnim trgovinskim partnerima vidljivo je da najviše robe uvezeno sa tržišta zemalja EU u vrijednosti od oko 16,3 milijarde KM što predstavlja povećanje od 28% u odnosu na prethodnu godinu. Uvoz roba iz zemalja CEFTA-e iznosio je preko 3,5 milijardi KM što predstavlja povećanje od skoro 27,3%. Ako se robni uvoz u Bosnu i Hercegovinu posmatra po zemljama vidljivo je da su najznačajnija povećanja istog zabilježena prilikom uvoza iz Italije 36,1% (4,4 p.p), Hrvatske za 48% (4,3 p.p), Srbije 26% (2,6 p.p), Kine 36,7% (2,9 p.p), zatim Indije koji je višestruko uvećan uz doprinos rastu od (2,7 p.p), Njemačke 16,9% (2,0 p.p), Turske 31,9% (1,9 p.p), Austrije 21,8% (0,8 p.p) i Slovenije 13,1% (0,6 p.p).⁷²Pregled strukture robnog uvoza po glavnim trgovinskim partnerima u 2022. godini prikazan je na grafikonu ispod.

⁷² Kada je u pitanju bh. uvoz roba u 2022. godini vrijedi istaći da je tokom godine primjetan trend rasta uvoza roba iz Indije, pa je tako ovaj rast uvoza roba iz Indije imao pozitivan doprinos rastu ukupnog uvoza roba od skoro 3 p.p. U okviru uvoza iz Indije najznačajniji udio ima uvoz sirovog aluminijuma.

Grafikon 51: Struktura robnog uvoza po glavnim trgovinskim partnerima u 2022. godini

Izvor: BHAS

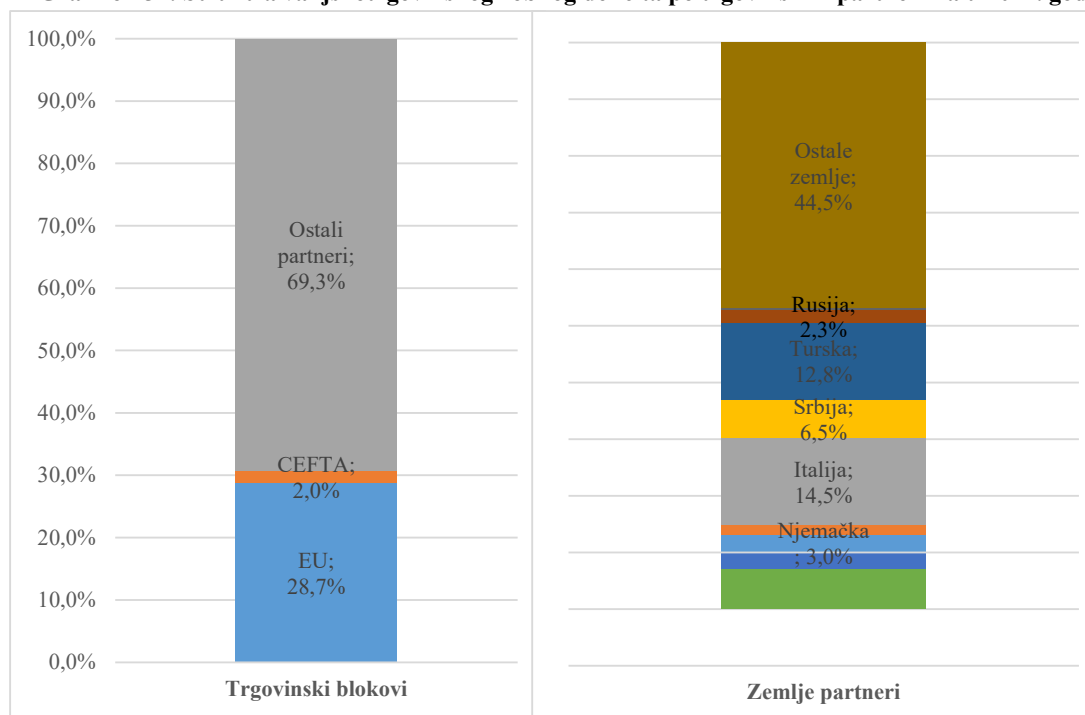
Vanjskotrgovinski bilans

Prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za 2022. godinu u Bosni i Hercegovini je registriran vanjskotrgovinski robni deficit od oko 10,7 milijardi KM i uvećan je za skoro 3,3 milijardi KM, odnosno 45,6% u poređenju sa istim periodom prethodne godine.

Posmatrano po proizvodima najznačajnije kategorije koje su dovele do povećanja robnog deficita u 2022. godini su naftni derivati, farmaceutski preparati, motorna vozila, farmaceutski i prehrambeni proizvodi.

S druge strane, Bosna i Hercegovina je nastavila da bilježi suficit u okviru kategorija kao što su električna energija, namještaj, određeni metalni proizvodi, obuća i dr. Pregled strukture vanjskotrgovinskog robnog deficita po glavnim trgovinskim partnerima u 2022. godini prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 52: Struktura vanjskotrgovinskog robnog deficita po trgovinskim partnerima u 2022. godini

Izvor: BHAS

Ukupna pokrivenost uvoza izvozom u Bosni i Hercegovini u 2022. godini iznosila je 62,8%, što je nešto slabije u odnosu na prethodnu godinu kada je pokrivenost iznosila 66,1%. Posmatrano po glavnim trgovinskim partnerima, pokrivenost uvoza izvozom sa zemljama EU iznosila je 81,2%, dok je pokrivenost za zemljama CEFTA-e iznosila 93,6%. Detaljniji prikaz vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovini u 2022. godini po HS klasifikaciji prikazan je u tabeli ispod:

Tabela 12: Vanjskotrgovinska robna razmjena u 2022. godini po HS klasifikaciji

Izvoz i uvoz dobara klasifikovanih prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)	IZVOZ				UVOZ				DEFICIT				
	2021	2022	2022/2021 promjena %		2021	2022	2022/2021 promjena %		2021	2022	2022/2021 promjena %		Pokrivenost uvoza izvozom
	u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	
UKUPNO	14274	17974	25,9	25,9	21597	28636	32,6	32,6	-7323	-10662	45,6	45,6	62,8%
1 ZIVOJNE I	158	201	27,2	0,3	627	803	28,1	0,81	-469	-602	28,4	1,82	25,0%
2 PROIZVODI	281	241	-14,2	-0,28	829	1108	33,7	1,29	-548	-867	58,2	4,36	21,8%
3 PORIJEKLA	89	155	73,9	0,46	165	237	43,6	0,33	-76	-82	8,2	0,08	65,3%
4 ŽIVOTINJSKOG	385	466	21,0	0,57	1788	2243	25,4	2,11	-1403	-1777	26,7	5,11	20,8%
5 PRERABEIVINE	1412	2020	43,1	4,26	2716	4933	81,6	10,27	-1304	-2913	123,4	21,97	40,9%
6 MINERALNOG	981	1329	35,5	2,44	1916	2263	18,1	1,61	-935	-934	-0,1	-0,01	58,7%
7 INDUSTRIJE ILI	661	824	24,7	1,14	1622	1917	18,2	1,37	-961	-1093	13,7	1,80	43,0%
8 KOŽA I KRZNO	109	123	12,6	0,10	307	352	14,7	0,21	-198	-229	15,8	0,43	34,9%
9 DRVO I PROIZVODI OD	976	1181	21,0	1,44	382	511	33,8	0,60	594	670	12,8	-1,04	231,1%
10 CELULOZA, PAPIR I	392	521	32,9	0,90	480	642	33,8	0,75	-88	-121	37,5	0,45	81,2%
11 KARTON I NJHOVI	663	790	19,2	0,89	1359	1617	19,0	1,19	-696	-827	18,8	1,79	48,9%
12 SLIČNI PROIZVODI	735	889	21,0	1,08	334	431	29,0	0,45	401	458	14,2	-0,78	206,3%
13 PROIZVODI OD	162	228	40,7	0,46	432	560	29,6	0,59	-270	-332	23,0	0,85	40,7%
14 KAMENA, GIPSA,	50	50	0,0	0,00	51	67	31,4	0,07	-1	-17	1600,0	0,22	74,6%
15 METALI I NJHOVI	3095	4079	31,8	6,89	3314	4638	40,0	6,13	-219	-559	155,3	4,64	87,9%
16 BAZNI METALI I	2042	2484	21,6	3,10	2974	3716	24,9	3,44	-932	-1232	32,2	4,10	66,8%
17 MEHANIČKI I	393	517	31,6	0,87	1419	1566	10,4	0,68	-1026	-1049	2,2	0,31	33,0%
18 SREDSTVA I NJHOVI	54	79	46,3	0,18	315	366	16,2	0,24	-261	-287	10,0	0,36	21,6%
19 MUZIČKI I	235	253	7,7	0,13	14	28	100,0	0,06	221	225	1,8	-0,05	903,6%
20 ORUŽJE I MUNICIJA,	1392	1534	10,2	0,99	0	616	5,0	0,00	1392	918	-34,1	6,47	68,7%
21 NJHOVI DIJELOVI I	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0	0,00	0,0%
98 RAZNI PROIZVODI	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0,0%
UMJETNIČKA DJELA,													
KOLEKCIONARSKI													
NERAZVRSTANO													

Izvor: BHAS

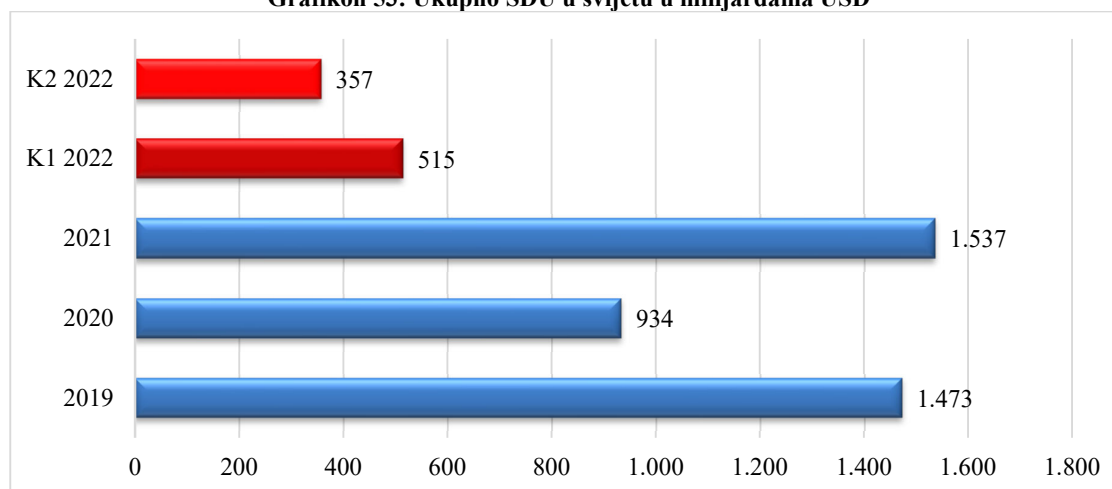
V STRANA DIREKTNA ULAGANJA

- Ukupna SDU u 2022. god. su prema posljednjim podacima CBBiH dostigla 1,2 mlrd. KM (neto finansijska pasiva) i veća su 16,3% g/g.
- Prema izvještaju UNCTAD-a (World Investment Report 2022.) ukupna strana ulaganja u svijetu u dugom kvartalu 2022. godine su zabilježila pad od 30,7% u odnosu na ulaganja u prvom kvartalu jasno pokazujući opadajući trend ekonomske aktivnosti u svijetu.

Ulaganja u svijetu i regionu

Izbijanje sukoba u Ukrajini u 2022. godini dovodi do posljedične ekonomske krize uz ubrzani rast inflacije što se neminovno negativno odrazilo i na tokove stranih direktnih ulaganja (u daljem tekstu SDU). Prema izvještaju UNCTAD-a (World Investment Report 2022.) nakon što su SDU u prvom kvartalu 2022. godine dostigla 515 mlrd. USD dolazi do naglog pada od 30,7% u drugom kvartalu (u odnosu na prvi sa dostignutih 357 mlrd.USD).

Grafikon 53: Ukupno SDU u svijetu u milijardama USD

Izvor: Unctad, FDI/MNE database

U drugoj polovini 2022. godine dolazi djelomičnog oporavka postojećih i uspostavljenja novih linije snabdijevanja energentima i rudama što je podstaklo ekonomski rast. Nažalost ovi pozitivni trendovi su praćeni posljedičnim ubrzanjem i inflatornih kretanja što je donekle usporilo globalni ekonomski oporavak.

Slično kretanje je zabilježeno i u Bosni i Hercegovini gdje u prva tri kvartala dolazi do pada SDU te značajnijeg ulaganja tek u četvrtom kvartalu 2022. godine.

Ulaganja u Bosni i Hercegovini

U 2022. godini ukupna SDU u Bosni i Hercegovini su sa dostignutih 1,2 mlrd. KM (neto finansijska pasiva) bila veća za 16,3% g/g⁷³. Neto finansijska aktiva je sa dostignutih 53,5 mil. KM bila je manja 60,3% u odnosu na isti period u prošloj godini. Ukupne reinvestirane zarade

⁷³ BPM6_for_users_Q1_2015_Q4_2022_detailed.

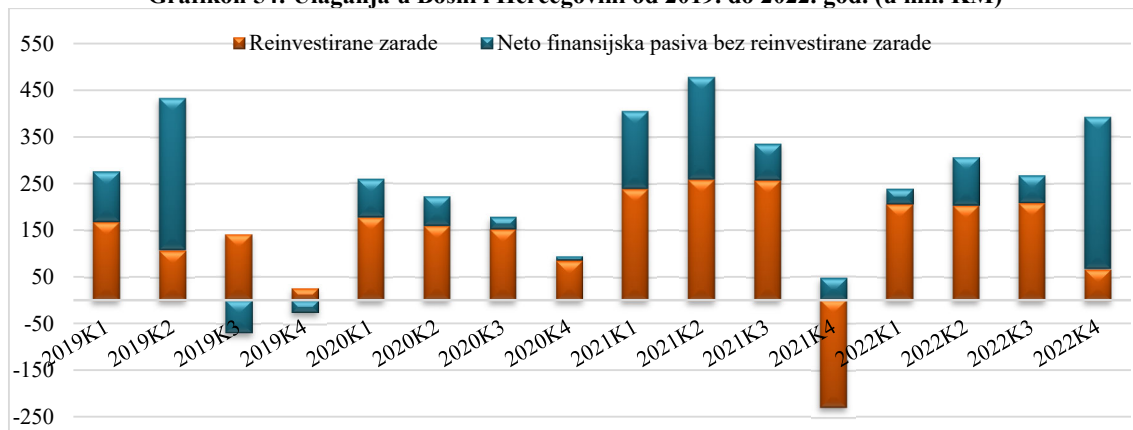
su bile veće za 30,1% g/g sa dostignutih 682,9 mil. KM i time ostvarile učešće u ukupnim SDU od 56,8%⁷⁴.

Tabela 13: Strana direktna ulaganja po kvartalima i ukupno u milionima KM

Godina	1 ^K	K2	K3	4 ^K	K1-K4
2018.	321,4	189,8	306,2	175,1	992,4
2019.	275,4	433,3	69,6	-0,9	777,3
2020.	258,4	221,5	177,0	93,7	750,6
2021.	404,9	477,6	334,6	-183,1	1.034,0
2022.	237,7	306,0	267,9	391,4	1.203,0

Izvor: CBBiH

Grafikon 54: Ulaganja u Bosni i Hercegovini od 2019. do 2022. god. (u mil. KM)

Izvor: CBBiH

Ulaganje prema djelatnostima i zemlji porijekla

Prema posljednjim dostupnim podacima od strane CBBiH za prva tri kvartala 2022. godine kapital u formi vlasničkih udjela je iznosio 35,5 mil. KM, zadržane zarade su bile 633,5 mil. KM, dok su ostali kapitali iznosili su 171,7 mil. KM.

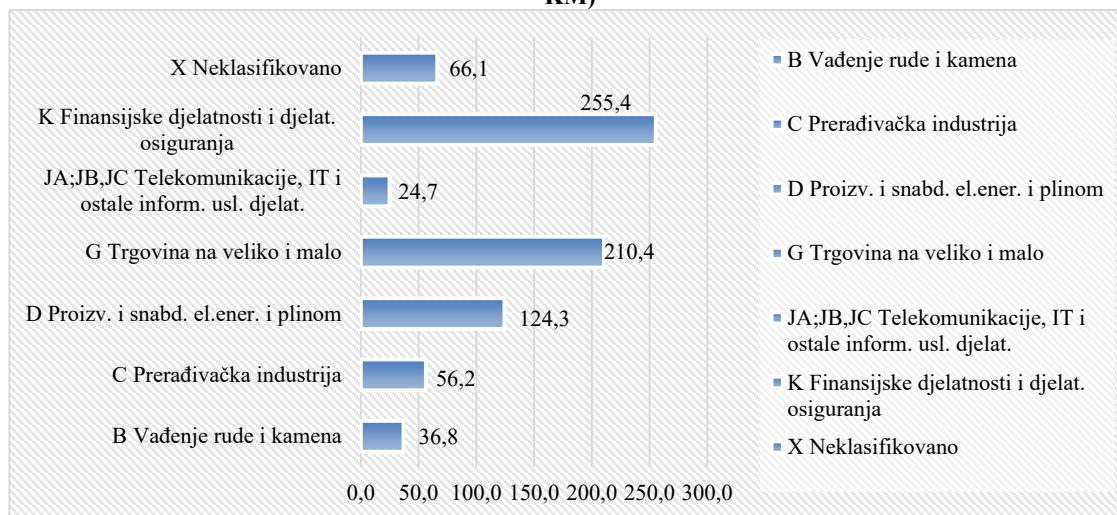
Posmatrajući SDU prema vrsti djelatnosti⁷⁵ u prethodno navedenom periodu u Bosni i Hercegovini najviše je uloženo u finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja, u trgovinu na veliko i malo te u proizvodnju električne energije i plina. Izraženo u milionima KM u već spomenute u finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja je uloženo 255,4 mil. KM (od toga iznosa 232,3 mil. KM u finansijske djelatnosti a preostali dio od ukupnog iznosa se odnosi na uložena sredstva u osiguranje i reosiguranje i pomoćne djelatnosti). U trgovinu na veliko i malo je uloženo 210,4 mil. KM odnosno na trgovinu na veliko je uloženo 133 mil. KM a na trgovinu na malo 69,8 mil. KM. Treće po veličini je ulaganje u proizvodnju i snabdijevanje električnom energijom, plinom i parom u iznosu od 124,3 mil. KM. Pored ovoga u oblasti proizvodnje je interesantno i ulaganje u proizvodnju baznih metala od 129,5 mil. KM dok je najveće povlačenje kapitala bilo iz proizvodnje koksa i rafiniranih naftnih derivata u iznosu od 177,8 mil. KM.

⁷⁴ Učešće je veće za 6,0 procentnih poena u odnosu na učešće u prošloj 2021. godini.

⁷⁵ Ovi podaci se u CBBiH prikupljaju po drugoj metodologiji za razliku od podataka u platnom bilansu. Izvor: Tokovi direktnih investicija u Bosni i Hercegovini klasifikovani po djelatnostima NACE Rev 2.

Na grafikonu ispod su prikazana najznačajnija ulaganja klasifikovana po vrsti djelatnosti.

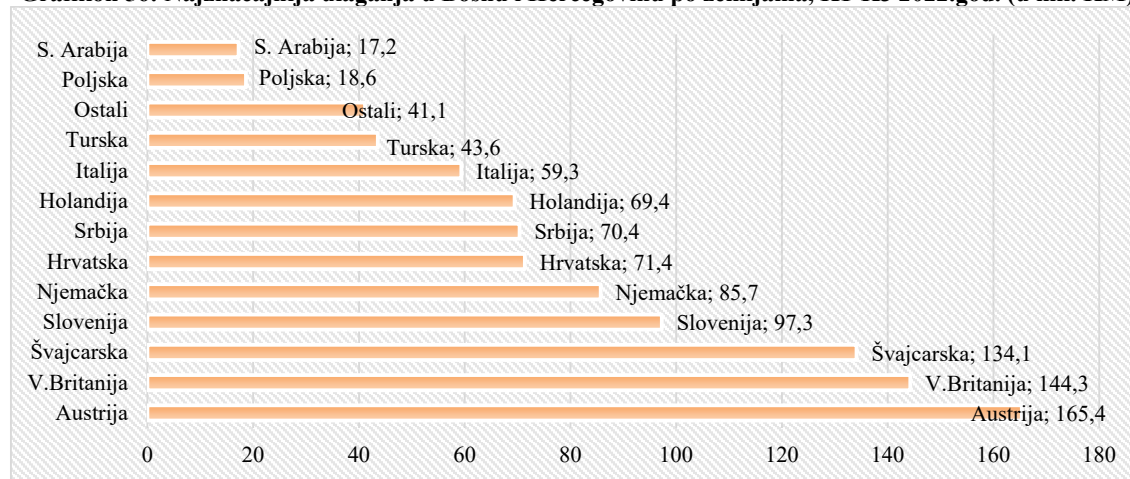
Grafikon 55: Najznačajnija ulaganja u Bosni i Hercegovini po djelatnostima, K1-K3 2022.god. (u mil. KM)

Izvor: CBBiH

Gledajući ulaganja u prva tri kvartala 2022. godine prema zemlji porijekla najznačajnije ulaganje je zabilježeno iz Austrije 165,4 mil. KM. Po veličini slijedi ulaganje iz Velike Britanije 144,3 mil. KM mil., Švajcarske 134,1 mil. KM i Slovenije 97,3 mil. KM. Značajno je spomenuti i ulaganje iz Slovenije 97,3 mil. KM, Njemačke 85,7 mil. KM te iz Hrvatske 71,4 mil. KM. Najveće povlačenje kapitala je bilo prema Rusiji u iznosu od 198,5 mil. KM dok je prema Švedskoj povučeno 12,6 mil. KM.

Grafikon 56: Najznačajnija ulaganja u Bosnu i Hercegovinu po zemljama, K1-K3 2022.god. (u mil. KM)

Izvor: CBBiH

Kreditni rejting Bosne i Hercegovine

Kreditna agencija Standard & Poor's je u februaru 2022. godine potvrdila Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B sa stabilnim izgledima“. Takođe, kreditna agencija Moody's Investors Service je u julu 2022. godine potvrdila Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B3 sa stabilnim izgledima“.

VI POSLOVNO OKRUŽENJE

- *Poslovno okruženje u Bosni i Hercegovini je prema izvještajima međunarodnih organizacija najslabije rangirano u regionu.*
- *Nastavljena je institucionalna i finansijska podrška firmama u 2022. godini u prevazilaženju posljedica globalne krize izazvane ratnim dešavanjima u Ukrajini.*
- *Evropska unija i međunarodne organizacije nastavljaju sa finansiranjem i provođenjem projekata s ciljem poboljšanja uslova poslovanja i podsticaja razvoju malih i srednjih preduzeća (SME).*

Evropska komisija je još u 06.02.2018. godine usvojila Strategiju za zapadni Balkan pod nazivom "Vjerodostojna perspektiva proširenja i pojačanu saradnju Evropska Unija (u daljnjem tekstu EU) sa zapadnim Balkanom"⁷⁶. U njoj je potvrđena evropska perspektiva regije kao i buduće geostrateško ulaganje u stabilnu, snažnu i ujedinjenu Evropu, baziranu na zajedničkim vrijednostima. U strategiji su istaknuti prioriteti i oblasti zajedničke pojačane saradnje gdje je posebno naglašena potreba za temeljnim reformama i dobrosusjedskim odnosima zemalja zapadnog Balkana. Naglašeno je da Evropska komisija neće mijenjati politiku proširenja te da su vrata Evropske unije otvorena za daljnja pristupanja tek kada zemlje kandidati budu ispunile kriterije za članstvo. Naglašeno je da je to proces zasnovan na zaslugama te da će svaka zemlja će biti ocijenjena prema vlastitim postignućima.

Potrebno je ojačati vladavinu prava, funkcionisanje demokratskih institucija te provesti temeljnu reformu pravosuđa i javne uprave uz efikasniju borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala. U skladu sa proklamovanim ciljem dobijanja punopravnog članstva u Evropskoj Uniji, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine kao i entitetske vlade su i u 2022. godini poduzele više mjera za stvaranje odgovarajućeg zakonskog okvira i povoljnijeg poslovnog ambijenta.

Međunarodni izvještaji o poslovnom okruženju i konkurentnosti Bosne i Hercegovine u svijetu

Bosna i Hercegovina je u 2022. godini prema izvještaju Evropske komisije⁷⁷ postigla ograničen napredak i još uvijek je u ranoj fazi uspostavljanja tržišne ekonomije. Nedovoljna saradnja na entitetskim i državnim nivoima paralizirali su napredak u procesu poboljšanju poslovnog okruženja, uključujući procedure za ulazak i izlazak sa tržišta, vladavinu zakona i rad nadzornih i regulatornih institucija. Pogoršana saradnja između entiteta je zaustavila proces usklađivanja sa EU pristupnim kriterijumima. Usporen je i proces strukturnog prilagođavanja, tako da je Bosna i Hercegovina tek na početku razvoja kapaciteta sa kojima bi mogla da se adekvatno nosi u uslovima tržišne konkurencije koja vlada u EU.

Bosna i Hercegovina je prema izvještaju „Transition report 2022-2023“⁷⁸ Evropske banke za obnovu i razvoj (u daljnjem tekstu EBRD) najlošije regionalno rangirana (sa sličnim socioekonomskim nasljeđem). Takođe se navodi potreba nastavka procesa potrebnih započetih strukturalnih reformi uz poboljšanje poslovnog okruženja.

Najveći prioriteti bi trebali biti smanjenje prevelikog sistema javne uprave uz privatizaciju i transformacije velikih kompanija koje su u većinskom državnom vlasništvu. U zaključku se

⁷⁶ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hr/IP_18_561

⁷⁷ https://europa.ba/wp-content/uploads/2022/10/izvjestaj-o-bosni-i-hercegovini-za-2022-godinu_1666693844.pdf
<https://2022.tr-ebrd.com/countries/>⁷⁸

navodi da su u Bosni i Hercegovini potrebne znatno veće stope privrednog rasta da bi uspjela da se približi u procesu konvergencije ka EU.

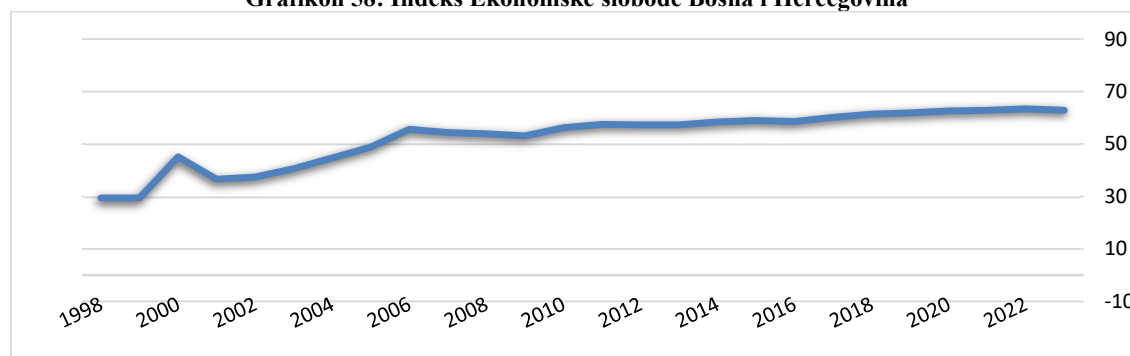
Grafikon 57: EBRD ocjena tranzicije u 2022. godini⁷⁹

Izvor: EBRD, Transition report

Prema izvještaju za 2022. god. „The Heritage Foundation“ je Bosnu i Hercegovinu rangirala na 68. mjesto od 183 zemlje, u takozvanoj „umjereno slobodnoj“ kategoriji. Prema ocjeni Indeksa ekonomskih sloboda Bosna i Hercegovina (36) je zajedno sa Hrvatskom (27) i Srbijom (35) rangirana ispod regionalnog evropskog prosjeka ali su ipak iznad svjetskog prosjeka.

Grafikon 58: Indeks Ekonomske slobode Bosna i Hercegovina

Izvor: The Heritage Foundation

Glavne prepreke i nedostaci koji se navode su fragmentiranost tržišta, teškoće pri registraciji vlasništva pri pokretanju poslovanja, te usporen proces provođenja reformi u procesu ka pristupanju EU. Posebno je stavljen naglasak na neefikasan pravni sistem podlozan političkim uticajima praćen neadekvatnom borbom protiv korupcije⁸⁰. Navodi se da je glavni nedostatak slab pravosudni sistem koji karakteriše nedovoljna zaštita imovinskih prava uz nepouzdanost imovinske registre i općenito slab pravosudni sistem.

⁷⁹ <https://2022.tr-ebd.com/countries/>

⁸⁰ <https://www.heritage.org/index/country/bosniaherzegovina>

Interesantno da je u prošloj godini prema Indeksu vladavine prava⁸¹ Bosna i Hercegovina (70. mjesto) napredovala za dvije pozicije dok je u isto vrijeme Srbija (83. mjesto) nazadovala za jednu poziciju dok je Hrvatska (47. mjesto) rangirana najbolje od zemalja u regionu.

Tabela 14: Rangiranje Bosna i Hercegovina u svijetu prema međunarodnim organizacijama

Država	Bosna i Hercegovina	Bosna i Hercegovina	Srbija	Hrvatska
Pozicija	Trenutna pozicija	Prethodna pozicija	Trenutna pozicija	Trenutna pozicija
Transparency International Indeks percepcije korupcije	110 (od 180)	111 (od 184)	101 (od 180)	57 (od 180)
The World Justice Project Rule of law (Indeks vladavine prava)	70 (od 139)	72 (od 139)	83 (od 139)	47 (od 139)
The Heritage fondation Indeks ekonomskih sloboda	68 (od 183)	82 (od 182)	59 (od 183)	45 (od 183)

Izvor: Transparency International, The Heritage fondation, The World Economic forum, The WJ Project, World Bank

Kreditna agencija Standard & Poor's je u februaru 2022. godine potvrdila Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B sa stabilnim izgledima“. Takođe, kreditna agencija Moody's Investors Service je u julu 2022. godine potvrdila Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B3 sa stabilnim izgledima“. Bosna i Hercegovina zbog svog kreditnog rejtinga i dalje nalazi u grupi zemalja koje se smatraju neprivlačnim za investicije (tzv. grupa neinvesticionih zemalja⁸²). Potrebno je naglasiti da je osim za investicije, kreditna ocjena zemlje važan parametar i za određivanja cijene kapitala (kamatne stope) tj. mogućnosti dobijanja povoljnih kreditnih zaduženja.

U ovom periodu kod zemalja u okruženju u Srbiji su promjenjeni kreditni izgledi sa pozitivno na stabilno dok je Crnoj Gori smanjen kreditni rejting sa B+ na B sa stabilnim izgledima. Jedino je Hrvatskoj kreditni rejting unapređen od strane kreditne agencije Moody's sa Ba1 na Baa2 i od strane S&P promijenjen sa BBB- na BBB+.

Tabela 15: Kreditni rejting Bosne i Hercegovine i zemalja u okruženju na kraju 2022. god.

Zemlja	S&P	S&P	Moody's	Moody's
Slovenija	AA-	Stabilno	A3	Pozitivno/stabilno
Rumunija	BBB-	Stabilno	Baa3	Stabilno
Bugarska	BBB	Stabilno	Baa1	Stabilno
Hrvatska	BBB-/BBB+	stabilno	Ba1/Baa2	Stabilno
Srbija	BB+	Pozitivno/Stabilno	Ba2	Stabilno
Crna Gora	B+/B	Negativno/Stabilno	B1	Stabilno
Albanija	B+	stabilno	B1	stabilno
Bosna i Hercegovina	B	Stabilno	B3	stabilno

Izvor: CBBiH, S&P, Moody's

⁸¹ <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/country/2022/Bosnia%20and%20Herzegovina/>

⁸² Izvor CBBiH „B“ i „B3“ špekulativna kreditna sposobnost, visok kreditni rizik.

Usvojeni dokumenti i zakoni koji bi trebali da značajnije utječu na poslovnu klimu

U skladu sa usvojenim ciljevima u Programu ekonomskih reformi Federacije Bosne i Hercegovine za period 2021.-2023. godine i Programu ekonomskih reformi RS u 2021-2023. godine nastavilo se sa donošenjem i poboljšanjem postojećeg zakonskog okvira kojim bi se unaprijedilo poslovno okruženje i konkurentnost privrede. S tim u vezi u toku 2022. godini u Federaciji Bosne i Hercegovine su pored ostalih usvojeni sljedeći zakoni:

- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju (Sl.n.FBiH br.19/22 /11.3.2022.)

Novina u Zakonu je i mogućnost provođenja vanrednog usklađivanja penzije (izuzev najviše) sve dok najniži iznos penzije ne dostigne 1/5 iznosa najviše penzije ostvarene po zakonu, ali pod uslovom da je stopa rasta BDP-a u prethodnoj godini veća od 3% i ako budžet Federacije Bosne i Hercegovine nema akumulirani deficit, a najviše do stope rasta BDP-a u prethodnoj godini⁸³. Također, ponovo se reguliše pitanje zasnivanja odnosa za lica koja su ostvarila pravo na starosnu penziju.

- Zakon o slobodnim zonama u Federaciji Bosne i Hercegovine (Sl.n.FBiH br.25/22, 31.3.2022.)

Zakonom o slobodnim zonama u Federaciji Bosne i Hercegovine definiše se pojam slobodnih zona, postupak i uslovi za njihovo osnivanje. Propisuju se obaveze osnivača i korisnika slobodnih zona, uslovi i način poslovanja unutar zona, te kaznene odredbe za prekršitelje ovoga zakona. Slobodna zona se osniva na području mjesta koje ima pomorsku ili riječnu luku, odnosno aerodrom sa međunarodnim saobraćajem, ili uz magistralni put, odnosno magistralnu željezničku prugu. Ovaj zakon propisuje da su ulaganje kapitala na području slobodne zone, te transfer dobiti i retransfer uloga slobodni. Zakonom je precizirano da slobodnu zonu mogu osnovati domaća i strana pravna i fizička lica, a osnivač će morati da uradi elaborat i pokaže da će vrijednost robe koja se izvozi iz slobodne zone preći najmanje 50 posto od ukupne vrijednosti proizvedene robe koja napušta slobodnu zonu u periodu od 12 mjeseci. Zakonom je propisana i obaveza dostavljanja godišnjeg izvještaja o rezultatima rada slobodne zone Federalnom ministarstvu trgovine, a istim se mora dokazati da vrijednost robe koja se izvozi iz slobodne zone prelazi najmanje 50 posto od ukupne vrijednosti proizvedene robe koja napušta slobodnu zonu u periodu od 12 mjeseci.⁸⁴

- Zakon o izmjenama Zakona o radu (Sl.n.FBiH br.44/22, 8.6.2022.)

Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o namještenicima u organima državne službe u Federaciji Bosne i Hercegovine detaljnije se regulišu uslovi za prestanak radnog odnosa te situacije kada žalba namještenika ne odgađa odluku o prestanku radnog odnosa.

- Zakon o dopuni Zakona o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine (Sl.n.FBiH, br.61/22, 3.8.2022.)
- Zakon o dopunama Zakona o premjeru i katastru zemljišta (Sl.n.FBiH br.61/22, 3.8.2022.)
- Zakon o dopunama Zakona o premjeru i katastru nekretnina (Sl.n.FBiH br. 61/22, 3.8.2022.)

Zakon o premjeru i katastru nekretnina Federacije Bosne i Hercegovine predlažu se modernizacija i tehnološko unapređenje vođenja katastra nekretnina na način da se isti obavezno vodi u bazi podataka katastra nekretnina (BPKN). Cilj je da se otkloni niz prepreka

⁸³ <https://fbihvlada.gov.ba/bs/10-zakon-o-izmjenama-i-dopunama-zakona-o-penzijiskom-i-invalidskom-osiguranju>

⁸⁴ <https://www.fmt.gov.ba/novosti/vujanovic-u-federaciji-bih-danas-stupio-na-snagu-zakon-o-slobodnim-zonama-u-fbih.html>

pri vođenju dvojnog sistema ovih podataka, pri čemu je jedna od najvećih mogućnost disharmonizacije podataka u katastru i zemljišnoj knjizi.

U Republici Srpskoj su pored ostalih usvojeni sljedeći zakoni:

- Zakon o utvrđivanju porijekla imovine i posebnom porezu na imovinu (Sl.gl.RS br. 15/22 03.03.2022.)

Ovim zakonom uređuju se uslovi, način i postupak pod kojima se utvrđuje imovina i uvećanje imovine fizičkog lica i poseban porez na uvećanje imovine, koje u uzastopnom periodu do tri godine prelazi 300 hiljada KM, a za koju vlasnik ne može da dokaže način sticanja, kao i organi nadležni za sprovođenje ovog zakona.

- Zakon o obnovljivim izvorima energije (Sl.gl.RS br.16/22, 03.03.2022.)

Ovim zakonom uređuju se planiranje i podsticanje proizvodnje i potrošnje energije iz obnovljivih izvora, tehnologije za korištenje obnovljivih izvora energije, sertifikovanje proizvodnih postrojenja, mjere podsticaja, sprovođenje sistema podsticanja proizvodnje, proizvodnja električne energije od kupaca-proizvođača pojedinačno ili u okviru zajednica, način vođenja registra i druga pitanja od značaja za ovu oblast

- Zakon o fiskalizaciji (Sl.gl.RS br.15/22, 03.03.2022.)

Kao jedan od osnovnih razloga za donošenje novog zakona o fiskalizaciji, Vlada Republike Srpske, kao predlagач zakona, navodi suzbijanje sive ekonomije i unapređenje fiskalnog sistema kako bi se stvorili povoljniji uslovi za rad obveznika fiskalizacije⁸⁵. Uvodi se operater fiskalnog sistema koji predstavlja jedno ili više privrednih društava odobrenih od Poreske uprave, a koji je dužan da poreskom obvezniku omogući usklađivanje poslovanja sa ovim zakonom, kroz procese implementacije, održavanja i podrške elektronskih fiskalnih uređaja.

- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poreskom postupku RS (Sl.gl.RS br.37/22, 05.05.2022.)

Uvažavajući načelo ravnopravnosti i opšte pravne sigurnosti, omogućeno je da se na obaveze koje su utvrđene aktom čija je izvršnost nastupila prije 1. januara 2012. godine primjenjuju odredbe važećeg zakona. Dakle, na sve poreske obveznike, izuzev onih čije su obaveze već zastarjele, primjenjuje se rok zastarjelosti od deset godina od nastupanja izvršnosti akta kojim je obaveza utvrđena⁸⁶.

- Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o socijalnoj zaštiti (Sl.gl.RS br.36/22, 04.05.2022.)
- Zakon o izmjeni Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju (Sl.gl.RS br.15/22, 03.03.2022.)
- Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o doprinosima⁸⁷, (Sl.gl.RS br.56/22, 17.06.2022.)

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima vrše se izmjene i dopune u vidu proširivanja osnova po kojem su fizička lica obveznici doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, precizira se za koja lica se uzima penzija kao osnovica za zdravstveno osiguranje, te se smanjuje stopa doprinosa za zdravstveno osiguranje. Stopa doprinosa za zdravstveno osiguranje se smanjila sa 12% na 10,2%.

- Zakon o izmjeni Zakona o porezu na dohodak⁸⁸ (Sl.gl.RS br.56/22, 17.06.2022.)

Iznos osnovnog ličnog odbitka koji se odbija od poreske osnovice povećava se sa 8.400 KM na 12.000 KM na godišnjem nivou, odnosno sa 700 KM mjesečno na 1.000 KM mjesečno. S obzirom da je osnovica poreza na lična primanja uvećana, na način da se isti obračunavaju i plaćaju na bruto iznos ličnih primanja, zakonodavac je smanjio stopu poreza na dohodak od ličnih primanja sa 10% na 8%.

⁸⁵ <https://www2.deloitte.com/ba/bs/pages/tax/articles/porezne-novosti-mart-2022.html>

⁸⁶ <https://www2.deloitte.com/ba/bs/pages/tax/articles/poreske-novosti-maj-2022.html>

⁸⁷ <https://www2.deloitte.com/ba/bs/pages/tax/articles/poreske-novosti-juni-2022.html>

⁸⁸ <https://www2.deloitte.com/ba/bs/pages/tax/articles/porezne-novosti-januar-1-2022.html>

- Zakon o dopunama Zakona o zapošljavanju stranih državljana i lica bez državljanstva (Sl.gl.RS br.56/22, 17.06.2022.)

Dopunama se pojednostavljuje procedura za pribavljanje dokumenata koji se prilažu uz zahtjev poslodavca za izdavanje radne dozvole za rad stranaca te se skraćuje vrijeme izdavanja radne dozvole.

- Zakon o izmjeni Zakona o Fondu za razvoj i zapošljavanje (Sl.gl.RS br.56/22, 17.06.2022.)
- Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o tržištu hartija od vrijednosti (Sl.gl.RS br.63/22, 11.07.2022.)

Donošenjem ovog zakona uređuje se pravni okvir za poslovanje virtuelnim valutama na tržištu Republike Srpske, kao i način borbe protiv pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti zloupotrebom transakcija ovim valutama. U tu svrhu utvrđuje se nadležnost Komisije za hartije od vrijednosti za vršenje nadzora nad pružaocima usluga povezanih s virtuelnim valutama.

Virtuelna valuta predstavlja digitalni zapis vrijednosti koji prihvataju fizička i pravna lica kao sredstvo razmjene kojim se može elektronskim putem kupovati, prodavati, razmjenjivati, prenositi i čuvati. Kao takva nema pravni status novca, odnosno valute, te je ne emituje, niti za njenu vrijednost garantuje Centralna banka, niti drugi organ javnog sektora, te nije vezana za zakonsko sredstvo plaćanja⁸⁹.

- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o investicionim fondovima (Sl.gl.RS br.64/22, 12.07.2022.)

Ovim zakonom vrši se intenzivna dopuna postojećeg zakona o investicionim fondovima. Definišu se dodatni pojmovi koji su ovim izmjenama uvedeni u ovaj zakon. Propisuje se mogućnost osnivanja alternativnih investicionih fondova (AIF) te se detaljno uređuje način njihovog osnivanja, poslovanja, ograničenja u poslovanju, izvještavanja, kao i dodatne prekršajne odredbe koje se tiču novina koje su uvedene u ovaj zakon. Uvodi se mogućnost osnivanja AIF-a. AIF je investicioni fond koji prikuplja sredstva od većeg broja investitora s namjerom da ih ulaže u skladu s unaprijed utvrđenom strategijom i ciljem ulaganja investicionog fonda u korist tih vlasnika udjela⁹⁰.

- Zakon o obaveznom zdravstvenom osiguranju (Sl.gl.RS br.93/22, 22.09.2022.)

Ovim zakonom uređuju se društvena briga za zdravlje građana, prava i obaveze građanina i pacijenta u ostvarivanju zdravstvene zaštite, zdravstvena djelatnost, organizovanje zdravstvene djelatnosti, osnivanje, rad i prestanak rada zdravstvene ustanove, prava i obaveze zdravstvenog radnika i zdravstvenog saradnika, usluge zdravstvene zaštite, procjena i unapređenje kvaliteta i sigurnosti zdravstvene ustanove, finansiranje, nadzor, kao i druga pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti zdravstvene zaštite. Precizirano je u kojim slučajevima se može odobriti refundacija troškova zdravstvene zaštite⁹¹.

Podrška malom i srednjem preduzetništvu (MSP) i stvaranje pozitivne poslovne klime

Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta (Sl.n. FBiH br.31/22 i 73/22)⁹² je nakon provedenog javnog konkursa utvrdilo listu grant sredstava koja će se plasirati u 2022. godini po projektima:

- Izgradnja preduzetničkih zona, 1,7 mil. KM

⁸⁹ <https://www.bih-pravo.org/zakon-o-izmjeni-i-dopunama-zakona-o-trzistu-hartija-od-vrijednosti-republike-srpske-t4530.html>

⁹⁰ <https://www.bih-pravo.org/zakon-o-izmjenama-i-dopunama-zakona-o-investicionim-fondovima-rs-t4538.html>

⁹¹ <https://www.zdravstvo-srpske.org/novosti/novi-zakon-o-obaveznom-zdravstvenom-osiguranju-i-refundacija-lijeikova.html>

⁹² U skladu sa Odlukom o usvajanju Programa utroška sredstava Tekućih transfera utvrđenih Proračunom Federacije Bosne i Hercegovine za 2022. godinu,

- Izgradnja dokumentacije za uspostavljanje preduzetničke zone, 112 hiljada KM
- Unaprjeđenje institucijske preduzetničke infrastrukture, 55,9 hiljada KM
- Poticaj udruženjima i komorama, 64,8 hiljada KM
- Poticaj za opstanak tradicionalnih i starih obrta, 243,7 hiljada KM
- Poticaj za razvoj obrta i srodnih djelatnosti, 728,9 hiljada KM
- Poticaj novoosnovanim subjektima male privrede, 1,1 mil. KM
- Jačanje konkurentnosti malih i srednjih preduzeća, 2,71 mil. KM

Očekivani rezultati ovog programa su povećanje ukupnih prihoda sektora, zaposlenosti i izvoza, te pokretanje inovativnih start-up-a, kao i povećanja konkurentske sposobnosti MSP-a. U okviru programa utroška dodjelom grant sredstava planiraju se sufinancirati projekti podrške razvoju poslovne infrastrukture, kao i različiti projekti pomoći uspostave i rasta MSP.

Nastavljena je realizacija programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“, u vrijednosti od 1 mil. KM koji će se provodi putem Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta. Sredstva će biti plasirana putem Razvojne banke Federacije Bosne i Hercegovine na revolving osnovi s rokom povrata sredstava do 2030. godine. Kreditni podsticaji kao državna pomoć će se dodjeljivati na period do sedam godina s grejs periodom do dvije godine i kamatnom stopom od 0,9%. Neurošena i sredstva od naplaćenih glavnica iz plasiranih kredita, plasirat će se pod istim uslovima do roka povrata tj. 2030. godine.

Nastavlja se aktivnost Razvojne banke Federacije Bosne i Hercegovine u okviru Garantnog fonda Federacije⁹³. Prema dostupnim podacima ukupan iznos odobrenih garancija Fonda za prvo polugodište 2022. godine za svih pet programa iznosi 154 mil. KM. Od toga se na mikro, MSP odnosi 54,82 KM (35,59 %), a na obrtnike i ostale samostalne privredne djelatnosti 407,5 hiljada KM (0,26 %). Pokrivenost regresirane kamate od strane Fonda za ova dva programa iznosi 98%.

U Republici Srpskoj se podrška preduzetništvu i razvoju MSP provodi na osnovu mjera i strategije definisanih od strane Vlade Republike Srpske (Strategija razvoja malih i srednjih preduzeća Republike Srpske 2021-2027.⁹⁴).

Podrška i projekti se finansiraju preko **Investiciono razvojne banke Republike Srpske (u daljnjem tekstu IRBRS)** putem više kreditnih linija. Tako je u 2022. godini za preduzetnike i preduzeća izdvojeno 49,48 mil. KM, za početne poslovne aktivnosti (start-up firme) 750 hiljada KM, za mikrobiznis u poljoprivredi 5,86 mil. KM, krediti za poljoprivredu 1,14 mil. KM, krediti za preduzetnike i preduzeća 48,2 mil. KM⁹⁵.

Prema posljednjim podacima putem Kompenzacionog fonda Republike Srpske (prema izvještaju o radu Fonda za prvih devet mjeseci) dodijeljeno je putem 57 mjera pomoći 84,07 miliona KM⁹⁶. Prema izvještaju najznačajniji izdaci su bili: za zdravstvo 9,3 mil. KM, socijalnu zaštitu 2,2 mil. KM, interventne nabavke 26,4 mil. KM, privredu 5,6 mil. KM, za turističke vaučere 305 hiljada KM, poljoprivredu 34,4 mil. KM. Takođe kroz plasirano je 5,3 mil. KM

⁹³ <https://fbihvlada.gov.ba/bs/o-regresiranju-kamata-garancijskog-fonda-za-kreditno-garantne-programe-za-subjekte-male-privrede>

⁹⁴ <https://www.rars-msp.org/lat/dokumenti-lat/strategije-lat/>

⁹⁵ <https://www.irbrs.net/PlasiraniKreditiBaza/PlasiraniKreditiLista.aspx?p=2&lang=cir>

⁹⁶ <https://www.vladars.net/sr-SP-Cyrl/Vlada/media/vijesti/Pages/141222-komp-fond.aspx>

kroz program „Zajedno do posla” 5,3 mil. KM.⁹⁷ Isplate su vršene na osnovu ispostavljenih rješenja poreske uprave, po osnovu smanjenja obima poslovanja⁹⁸.

Programi pomoći od strane međunarodnih institucija i organizacija

„Go Digital”⁹⁹ je program pomoći u provođenju zelene i digitalne tranzicije MSP u Bosni i Hercegovini. Uz sufinansiranje iz EU-a putem EBRD-a će se staviti na raspolaganje 40 mil. EUR za digitalna transformaciju MSP. Korisnici kredita će moći iskoristiti poticajne grantove u iznosu do 15 % iznosa ukupnog kredita. U obrazloženju za ovu liniju pomoći stoji da je potrebno da MSP što više koriste inovativne tehnologije, vještine i usluge, da bi ostvarile potrebni rast na održivijim osnovama kako bi imale šansu za opstanak u ekonomiji budućnosti. U okviru projekta „Podrška MSP za pristup tržištu Evropske unije kroz povećanu konkurentnost”¹⁰⁰ EBRD će plasirati sredstva u iznosu 1 mil. EUR. Sredstva su namijenjena MSP sa ciljem poboljšanja konkurentnosti i usklađenosti sa EU tehničkim standardima (u pogledu energetske efikasnosti, obnovljivih izvora energije, efikasnosti vode, smanjenja otpada, reciklaže i poboljšanja zdravstvenih i sigurnosnih standarda).

Projekat „EU4BusinessRecovery”¹⁰¹ (10 mil. KM) ima za cilj smanjenje posljedica izazvanih pandemijom Covid-19 na poljoprivredna i turistička preduzeća, mikro, mala i srednja preduzeća (MMSP) u metalnom i drvnom sektoru, i sektoru tekstila, odjeće i obuće. Cilj projekta da se osigura kontinuitet poslovanja postojećih preduzeća uz osnivanje novih inovativnih start-up, kako bi se sačuvala postojeća i osigurala nova radna mjesta. Time bi se pokušale ublažiti postojeće negativne socijalne posljedice poput nezaposlenosti, siromaštva ili migracije.

Krajem 2022. godine počeo je program „Challenge to Change 3.0” (u daljem tekstu C2C 3.0)¹⁰² namijenjen za podsticanje inovativnosti u MSP. Ukupni budžet trogodišnjeg projekta „Challenge to Change 3.0” je 3 mil. EUR. „Challenge fond” je dostupan registrovanim privrednim subjektima iz Bosne i Hercegovine i Švedske, koji imaju inovativne ideje, koje mogu dovesti do povećanja broja zaposlenih, povećanja konkurentnosti i održivog društveno-ekonomskog razvoja u našoj zemlji. Privredni subjekti koji ispune uspostavljene kriterije mogu dobiti grant sredstva u iznosu do 30 hiljada EUR¹⁰³.

Projekat „Podrška Evropske unije za konkurentnost poljoprivrede i ruralni razvoj u Bosni i Hercegovini” (EU4AGRI¹⁰⁴) je četverogodišnji projekat (2020-2024), sa ciljem modernizacije poljoprivredno-prehrambenog sektora, otvaranja novih i zadržavanja postojećih radnih mjesta te podrške oporavku nakon krize prouzrokovane COVID-19 virusom u Bosni i Hercegovini. Vrijednost projekta je 20 mil. EUR uz zajedničko sufinansiranje Razvojnog programa Ujedinjenih nacija (UNDP) i Češke razvojne agencije (CzDA).

⁹⁷ <https://www.rars-msp.org/lat/kompenzacioni-fond-sufinansira-kapitalne-investicije/>

⁹⁸ <https://poreskaupravar.org/objavljen-spisak-poslovnih-subjekata-koji-su-dobili-pomoc-vlade-rs/>

⁹⁹ <https://www.ebrd.com/news/2022/go-digital-in-bosnia-and-herzegovina.html>

¹⁰⁰ <https://www.ebrd.com/news/2020/ebd-and-eu-support-small-businesses-in-bosnia-and-herzegovina.html>

¹⁰¹ <https://www.eu4business.ba/bs/o-eu4business-recovery-wp>

¹⁰² <https://c2c.ba/en/project/information/1>

¹⁰³ <https://serda.ba/bs/projekti/challenge-to-change-30/26>

¹⁰⁴ <https://eu4agri.ba/en/homepage/>

Razvoj preduzetničkih, slobodnih zona i inkubatora

Najznačajnija vijest je da je u 2022. godini donešen Zakon o slobodnim zonama u Federaciji Bosne i Hercegovine a koji detaljno definiše njihov status. Efikasno poslovanje slobodnih zona doprinijeće poboljšanju poslovnog okruženja i povećanju konkurentnosti kao osnovu za privlačenje investicija. Putem slobodnih zona omogućit će se bolje iskorištenje industrijskih potencijala uz povoljnije uslove za uvođenje novih tehnologija i otvaranje novih radnih mjesta, od čega ima korist cjelokupna privreda. Prema raspoloživim podacima sa portala preduzetničkih zona¹⁰⁵ trenutno u Federaciji Bosne i Hercegovine postoji preko 120 verifikovanih preduzetničkih zona.

U Republici Srpskoj prema podacima koji su prezentovani na portalu¹⁰⁶ Republičke agencije za razvoj malih i srednjih preduzeća trenutno ima 13 poslovnih zona,¹⁰⁷ devet privrednih klastera i četiri poslovna inkubatora. U usvojenom zakonu o slobodnim zonama u prošloj godini (Sl. gl. RS br.15/21 od 03.03.2021.) utvrđeni su uslovi za osnivanje i rad slobodnih zona, djelatnosti koje se mogu obavljati u slobodnim zonama i uslovi za njihovo obavljanje, prestanak rada slobodnih zona, kao i druga pitanja od značaja za rad slobodnih zona u Republici Srpskoj. Prema definiciji slobodna zona je dio teritorije Republike Srpske koji je posebno ograđen i označen i u kojem se obavljaju djelatnosti uz posebne uslove u skladu sa ovim zakonom, carinskim propisima i drugim propisima kojima se uređuje rad slobodnih zona. Osnivač slobodne zone može da bude jedno ili više domaćih ili stranih pravnih i fizičkih lica. Prema obrazloženju ovaj zakon je donešen s ciljem¹⁰⁸ unapređenja poslovnog okruženja i povećanje konkurentnosti kao osnova za privlačenje investicija, bolja iskorištenost industrijskih potencijala, uvođenje novih tehnologija i otvaranje novih radnih mjesta.

¹⁰⁵ <http://zonefbih.gov.ba/>

¹⁰⁶ <https://www.rars-msp.org/lat/poslovna-podrska-lat/preduzetnicka-infrastruktura/poslovne-zone-lat/>

¹⁰⁷ <http://www.rars-msp.org/sr/preduzetnicka-infrastruktura/c69>

¹⁰⁸ <https://www.paragraf.ba/propisi/republika-srpska/zakon-o-slobodnim-zonama.html>

DODATAK

Godišnji izvještaj 2022. godine

Tabela 1: Industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima	Struktura 2015=100	2021.	2022.																
		Jan-Dec	Jan.	Febr	Mart	K1	April	Maj	Juni	K2	Juli	August	Sept.	K3	Okt	Nov.	Dec.	K4	Jan-Dec
Industrija ukupno	100,0	10,7	2,8	1,9	7,0	3,9	6,3	8,5	1,1	5,3	-1,4	1,6	-1,0	-0,3	-3,0	-1,2	-1,6	-1,9	1,7
Proizvodi za međufaznu potrošnju	32,5	11,8	9,0	8,0	10,4	9,1	6,5	10,6	-1,0	5,4	1,6	0,8	2,1	1,5	-2,4	-1,0	3,3	0,0	3,7
Energija	28,8	6,6	-5,6	-14,1	-4,1	-7,9	9,8	8,0	0,0	5,9	-3,1	-1,0	-13,9	-6,0	-11,1	-7,0	-11,5	-9,9	-4,9
Kapitalni proizvodi	12,8	28,9	17,8	20,9	13,3	17,3	9,4	2,6	4,0	5,3	2,7	16,4	4,9	8,0	5,2	8,6	-2,4	3,8	8,0
Trajni proizvodi za široku potrošnju	4,2	14,8	4,3	6,7	8,3	6,4	0,3	2,5	-6,6	-1,3	-7,6	-12,8	3,5	-5,6	-4,9	-7,3	-1,7	-4,6	-1,3
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	21,8	3,4	5,1	6,0	8,7	6,6	5,6	12,1	2,2	6,6	-3,4	0,3	-0,8	-1,3	-0,8	-1,3	6,9	1,6	3,2
B Vadenje ruda i kamena	10,5	-4,4	6,0	-5,8	-4,6	-1,5	5,3	6,4	-6,7	1,7	-7,5	5,3	-13,5	-5,2	-11,0	-1,2	-13,1	-8,4	-3,7
C Prerađivačka industrija	69,2	12,5	8,3	10,6	11,9	10,3	6,6	9,2	1,6	5,8	-0,1	1,7	1,9	1,2	-0,9	1,2	3,3	1,2	4,4
D Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom i plinom (izuzev grane 35.3) 1	20,5	11,7	-8,2	-17,0	-4,6	-9,9	9,6	7,3	0,9	5,9	-2,8	-3,9	-11,6	-6,1	-10,3	-9,0	-10,2	-9,8	-5,6
B05 Vadenje ugljena i lignita	7,8	-7,7	6,0	-3,7	-2,3	0,0	12,6	11,9	-1,6	7,6	-3,2	7,6	-18,0	-4,5	-12,8	0,8	15,8	1,3	-2,0
B07 Vadenje metalnih ruda	1,2	7,5	40,1	-11,1	-4,4	8,2	-9,2	4,1	-18,7	-7,9	-23,9	0,0	-21,1	-15,0	-8,7	-17,9	-24,6	-17,1	-11,2
B08 Vadenje ostalih ruda i kamena	1,5	2,1	12,6	-13,5	-15,3	-5,4	-10,9	-12,5	-19,0	-14,1	-9,1	3,5	13,7	2,7	-6,4	8,3	15,0	5,6	-3,5
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	9,2	4,1	6,3	2,2	9,6	6,0	2,5	11,3	1,6	5,1	0,3	6,5	4,8	3,9	7,9	15,6	18,7	14,1	7,2
C11 Proizvodnja pića	2,8	8,8	4,8	-11,3	-1,2	-2,6	2,5	10,2	7,9	6,9	-7,5	4,7	-9,0	-3,9	-11,9	-20,3	-10,0	-14,1	-3,6
C12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	0,0	-10,4	-39,8	-14,5	-41,1	-31,8	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-88,9
C13 Proizvodnja tekstila	1,7	17,3	9,9	11,2	-14,5	2,2	2,5	3,2	-30,0	-8,1	-43,8	-60,9	-41,3	-48,7	-50,4	-52,0	-49,3	-50,6	-28,7
C14 Proizvodnja odjeće	2,6	-14,9	-9,0	20,3	29,1	13,5	7,4	33,8	20,4	20,5	7,1	-8,4	-3,7	-1,7	9,3	6,1	14,8	10,1	10,2
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	3,7	2,6	6,1	16,0	14,3	12,1	12,8	0,6	4,6	6,0	5,6	4,8	-0,8	3,2	-6,3	-9,5	-4,7	-6,8	3,2
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala	4,8	9,5	8,0	23,6	10,7	14,1	5,7	12,1	23,6	13,8	-6,1	-2,4	-5,4	-4,6	-16,7	-19,7	-6,8	-14,4	0,8
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	2,5	11,8	3,1	-4,9	42,4	13,5	1,3	4,7	9,9	5,3	-8,7	-6,3	-3,4	-6,1	-4,8	-8,7	-3,4	-5,6	0,9
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	1,2	13,5	9,1	2,0	17,9	9,7	13,2	18,2	21,8	17,7	19,1	24,5	19,4	21,0	23,8	16,4	14,9	18,4	17,0
C19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	0,5	24,4	-5,9	-3,1	-5,1	-4,7	-7,5	-8,3	-11,6	-9,1	-13,0	-10,6	-21,5	-15,0	-24,5	-27,7	-22,2	-24,8	-13,4
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	3,4	19,6	8,8	9,5	11,9	10,1	3,5	12,3	1,3	5,7	-3,3	8,8	7,4	4,3	0,7	-0,7	-0,4	-0,1	4,7
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	1,4	2,8	3,0	14,9	10,1	9,3	-3,8	0,2	-13,8	-5,8	-14,9	-6,0	15,9	-1,7	-11,4	-11,8	10,2	-4,3	-1,7
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	4,2	13,1	9,5	11,0	11,8	10,8	12,4	18,5	5,5	12,1	16,1	2,4	16,0	11,5	0,1	-0,6	-3,6	-1,4	7,9
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	3,5	1,6	40,0	27,4	-0,6	22,3	13,6	7,7	2,5	7,9	-1,0	4,4	9,3	4,2	16,8	0,6	36,7	18,0	10,6
C24 Proizvodnja baznih metala	2,7	18,5	26,1	14,1	20,6	20,3	11,3	35,3	-18,7	9,3	21,7	-3,1	-1,8	5,6	-16,8	-6,4	-4,9	-9,4	5,7
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	12,8	26,5	15,0	22,6	20,9	19,5	6,1	6,4	6,4	6,3	2,3	17,9	3,3	7,8	0,3	15,3	-0,6	5,0	9,0
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,3	0,1	-19,7	-15,8	9,5	-8,7	-18,7	-15,3	3,1	-10,3	-17,7	-4,3	8,4	-4,5	-9,4	-11,3	16,7	-1,3	-6,5
C27 Proizvodnja električne opreme	2,1	19,2	5,9	2,0	6,0	4,6	-5,7	6,1	8,8	3,1	1,6	14,8	7,0	7,8	-4,5	-6,1	6,0	-1,5	3,2
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	2,2	19,7	15,2	-4,5	-4,3	2,1	4,2	12,5	-2,2	4,8	-2,7	-6,7	-5,9	-5,1	7,5	3,9	7,2	6,2	1,5
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	1,4	26,7	-7,5	-2,3	26,4	5,5	31,2	17,5	-19,6	9,7	27,1	51,5	30,7	36,4	12,7	42,3	23,8	26,3	18,2
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0,1	-15,0	-5,2	-1,2	-43,0	-16,5	51,6	-72,4	-3,6	-8,1	-62,0	-84,4	-34,7	-60,4	-55,9	-29,7	-44,9	-43,5	-36,5
C31 Proizvodnja namještaja	4,0	14,1	6,8	7,2	11,4	8,5	1,6	3,8	-6,0	-0,2	-6,9	-14,6	4,5	-5,7	-4,3	-7,3	-2,2	-4,6	-0,5
C32 Ostala prerađivačka industrija	0,8	-5,2	23,0	17,3	-8,6	10,6	-2,6	-3,7	-6,9	-4,4	-10,5	-16,0	13,3	-4,4	14,8	0,2	31,0	15,3	2,9
C33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	1,3	6,1	-4,4	7,1	6,3	3,0	-5,6	-6,6	-6,4	-6,2	1,7	7,7	3,0	4,1	28,0	8,8	-4,0	10,9	2,5
D35 Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom i plinom	20,5	11,7	-8,2	-17,0	-4,6	-9,9	9,6	7,3	0,9	5,9	-2,8	-3,9	-11,6	-6,1	10,3	-9,0	-10,2	-3,0	-5,6

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Tabela 2: Industrijska proizvodnja u Federaciji Bosne i Hercegovine

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima	Struktura 2015=100	2021.	2022.																
		Jan-Dec	Jan	Febr	Mart	K1	Apr	Maj	Jun	K2	Jul	Aug	Sept	K3	Okt	Nov	Dec	K4	Jan_Dec
Industrija ukupno	100,0	10,1	2,5	3,4	6,3	4,1	4,5	7,5	0,5	4,2	-2,1	0,6	-0,6	-0,7	-5,6	-0,8	-1,1	-2,5	1,2
Proizvodi za međufaznu potrošnju	32,6	12,3	8,5	8,3	9,9	8,9	4,8	8,2	-1,3	3,9	-0,6	-0,4	5,9	1,6	-1,3	0,3	6,7	1,9	3,9
Energija	26,3	2,9	-11,4	-15,0	-12,2	-12,9	0,0	1,3	-4,6	-1,1	-1,6	-3,3	-16,8	-7,2	-22,0	-12,9	-18,0	-17,6	-10,3
Kapitalni proizvodi	13,2	29,9	17,7	23,4	13,4	18,2	10,5	4,4	8,4	7,8	3,2	21,8	6,5	10,5	4,5	10,4	-0,7	4,7	9,7
Trajni proizvodi za široku potrošnju	3,2	15,8	14,2	9,3	15,8	13,1	8,1	-0,9	-9,0	-0,6	-9,7	-14,3	7,8	-5,4	-0,7	-3,6	3,9	-0,1	1,6
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	24,7	2,2	5,8	6,7	10,9	7,8	6,0	1,0	1,0	2,7	-5,2	-3,7	-2,5	-3,8	-2,3	-1,7	5,6	0,5	2,7
B Vađenje ruda i kamena	10,8	-8,2	0,3	-8,9	-12,7	-7,1	-5,4	-3,8	-8,4	-5,9	-6,9	2,8	-7,5	-3,9	-15,8	6,5	-8,2	-5,8	-6,1
C Prerađivačka industrija	73,2	13,1	9,4	11,6	13,0	11,3	5,9	9,3	2,1	5,8	-2,3	1,4	3,2	0,8	-0,7	2,2	3,9	1,8	-2,4
D Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom i plinom (izuzev grane 35.3) I	16,0	8,4	-14,3	-17,8	-12,0	-14,7	2,2	3,2	-4,6	0,3	-0,1	-6,3	-18,1	-8,2	-24,2	-17,2	-17,9	-19,8	-11,7
B05 Vađenje ugljena i lignita	8,9	-10,9	-1,3	-7,5	-13,6	-7,4	-4,4	-1,2	-0,7	-2,1	-3,3	5,0	-13,3	-3,9	-16,1	4,2	-17,7	-9,8	-6,4
B07 Vađenje metalnih ruda	0,3	-2,3	-13,8	-23,6	10,3	-9,0	-31,3	-34,1	11,2	-18,1	-54,1	-3,3	24,5	-10,9	-30,9	20,6	279,8	89,8	-16,6
B08 Vađenje ostalih ruda i kamena	1,6	2,6	7,3	-16,9	-15,0	-8,2	-6,8	-8,4	-34,7	-16,6	-8,5	-2,4	14,3	1,1	-11,9	16,4	24,1	9,5	-2,4
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	7,6	7,9	10,0	7,0	16,7	11,2	8,3	14,2	19,7	14,1	-1,1	7,4	-0,3	2,0	5,6	9,2	10,9	8,6	7,0
C11 Proizvodnja pića	3,7	0,2	1,1	-14,7	-7,3	-7,0	5,8	21,3	8,0	11,7	-5,7	-0,6	-20,3	-8,9	-11,8	-4,2	-2,3	-6,1	-2,4
C12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	0,1	-10,4	-39,8	-14,5	-41,1	-31,8	7,6	2,5	4,9	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-56,4	-55,9	-50,9	-54,4	-31,2
C13 Proizvodnja tekstila	2,5	16,3	13,0	14,8	-17,8	3,3	4,8	33,4	7,6	15,3	-49,1	-63,9	-45,5	-52,8	9,7	5,7	17,4	10,9	9,5
C14 Proizvodnja odjeće	4,0	-14,7	-11,3	18,9	29,6	12,4	12,8	1,8	21,9	12,2	8,0	-10,5	-5,4	-2,6	-5,6	-8,2	-6,8	-6,9	5,0
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	2,8	-6,9	9,0	14,9	24,5	16,1	-0,1	4,8	-11,7	-2,3	3,5	-1,9	9,4	3,7	7,7	6,3	12,5	8,8	3,2
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala	3,4	12,1	-6,2	14,3	2,2	3,4	-5,4	0,1	0,5	-1,6	-4,5	-5,7	3,2	-2,3	-13,3	-18,4	-7,7	-13,1	-3,8
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	2,9	13,1	4,3	-8,1	44,8	13,7	18,3	24,6	-19,6	7,8	-14,5	-11,9	-9,9	-12,1	16,9	9,6	0,4	9,0	15,4
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	1,5	17,4	15,5	3,0	20,9	13,1	-8,2	-8,8	7,2	-3,3	17,9	21,3	15,1	18,1	-27,0	-29,5	-23,0	-26,5	-14,5
C19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	1,4	25,0	-7,2	-4,5	-5,2	-5,6	4,0	10,4	-19,6	-1,7	-13,3	-11,7	-23,1	-16,0	0,9	0,0	0,1	0,3	4,9
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	4,1	18,7	8,1	10,5	13,7	10,8	-6,1	11,0	7,2	4,0	-4,6	9,9	8,3	4,5	-12,6	-7,3	5,9	-4,7	-2,7
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	2,4	3,1	-5,8	0,2	21,6	5,4	6,0	9,6	-4,1	3,8	-23,3	-17,9	34,9	-2,1	-2,7	-3,2	0,5	-1,8	5,5
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	3,9	21,7	12,0	9,7	10,4	10,7	5,3	1,7	-16,6	-3,2	10,7	-5,4	15,9	7,1	17,8	1,0	48,5	22,4	7,7
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	4,0	1,3	36,9	25,8	-7,5	18,4	11,1	40,4	18,3	23,3	-5,4	-2,8	9,1	0,3	-18,7	-7,4	-2,9	-9,7	7,0
C24 Proizvodnja baznih metala	5,6	13,5	25,9	17,0	15,4	19,4	9,8	12,5	-9,2	4,4	21,7	4,4	0,5	8,8	0,4	12,8	-2,5	3,5	12,1
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	11,5	27,6	17,1	25,4	24,9	22,5	-30,0	-27,3	10,5	-15,6	4,1	21,9	9,0	11,7	14,5	-15,1	24,5	8,0	-7,9
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,3	14,2	-14,4	-22,7	9,1	-9,3	-0,4	10,7	-4,9	1,8	-16,5	17,9	2,0	1,1	-3,0	-3,4	5,2	-0,4	5,1
C27 Proizvodnja električne opreme	1,4	15,3	9,7	5,0	13,4	9,4	1,8	7,7	-24,3	-4,9	-1,1	17,1	2,2	6,1	5,2	16,0	3,9	8,3	1,9
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	2,1	21,8	7,1	11,4	-8,8	3,2	-3,9	-9,5	-7,9	-7,1	-2,1	3,7	-5,0	-1,2	14,4	33,3	33,9	27,2	2,1
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	3,4	26,0	-13,2	-8,8	2,7	-6,5	-5,0	-0,7	-5,4	-3,7	-7,9	26,6	14,9	11,2	0,5	-3,7	4,7	0,5	2,1
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0,0	-26,7	16,0	8,5	15,6	13,4	8,1	-1,2	4,4	3,8	0,0	0,0	0,0	0,0	16,4	4,7	38,4	19,8	5,1
C31 Proizvodnja namještaja	3,1	15,2	16,0	8,5	15,6	13,4	-4,0	1,1	1,3	-0,5	-8,2	-15,6	9,0	-4,9	14,7	10,0	6,5	10,4	1,2
C32 Ostala prerađivačka industrija	0,8	-7,4	22,6	17,0	-8,1	10,5	-7,8	2,1	1,7	-1,3	-5,3	-16,0	16,7	-1,5	-24,2	-17,2	-17,9	-19,8	0,5
C33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	0,7	-3,1	-3,9	-3,6	-4,9	-4,1	2,2	-2,7	-4,6	-1,7	1,6	3,3	-1,9	1,0	3,3	-1,9	0,8	0,7	-1,8
D35 Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom i plinom	16,0	8,4	-14,3	-17,8	-12,0	-14,7	2,2	3,2	-4,6	0,3	-0,1	-6,3	-18,1	-8,2	-24,2	-17,2	-17,9	-19,8	-11,7

Izvor: Federalni zavod za statistiku Bosne i Hercegovine

Tabela 3: Industrijska proizvodnja u Republici Srpskoj

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima	Struktura 2015=100	2021.	2022.																
		Jan-Dec	Jan	Febr	Mart	K1	April	Maj	Juni	K2	Juli	Aug	Sept	K3	Okt	Nov	Dec	K4	Jan-Dec
Industrija ukupno	100,0	12,1	2,7	-2,0	7,9	2,9	10,0	10,3	1,6	7,3	-0,5	3,7	-1,6	1,6	2,3	-3,0	-4,1	-1,6	2,1
Proizvodi za međufaznu potrošnju	32,9	9,7	7,1	6,6	8,7	7,5	10,2	15,2	-1,0	8,1	5,4	3,2	-6,2	2,4	-5,3	-4,0	-4,2	-4,5	2,4
Energija	39,8	12,8	4,2	-12,9	9,6	0,3	27,3	18,1	7,2	17,5	-5,0	2,0	-7,1	-10,1	10,6	1,5	-2,5	3,2	3,8
Kapitalni proizvodi	5,9	26,2	19,7	12,0	14,1	15,2	7,2	-3,6	-12,9	-3,1	2,4	-3,4	0,3	-0,7	10,1	2,7	-7,6	1,7	2,4
Trajni proizvodi za široku potrošnju	2,0	13,0	-14,1	-0,1	-8,2	-7,5	-18,8	10,5	-2,4	-3,6	-1,5	-12,1	-8,5	-22,2	-17,3	-17,4	-16,0	-16,9	-9,5
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	19,3	8,4	3,5	4,4	4,7	4,2	1,6	1,0	-0,1	0,9	-1,6	9,8	3,1	11,3	-0,4	-4,9	5,6	0,1	2,0
B Vadenje ruda i kamena	13,3	2,0	17,3	-0,8	9,2	8,6	25,5	26,3	-3,9	16,0	-8,2	8,5	-22,0	-21,7	-4,2	-9,1	-19,1	-10,8	-0,3
C Prerađivačka industrija	53,8	11,5	4,0	7,4	8,1	6,5	7,6	8,3	-1,3	4,9	4,8	2,5	-1,2	6,2	-2,7	-2,7	-0,6	-2,0	2,6
D Proizvodnja i snabijevanje električnom energijom i plinom (izuzev grane 35.3) 1	32,9	16,7	1,3	-16,1	6,2	-2,9	20,6	12,2	8,2	13,6	-5,8	-1,1	0,6	-6,3	17,3	2,9	0,3	6,8	3,0
B05 Vadenje ugljena i lignita	6,8	-0,8	20,6	4,6	24,4	16,5	62,4	46,4	3,0	37,3	-2,9	11,5	-26,1	-17,5	-7,0	-3,3	-12,9	-7,7	6,5
B07 Vadenje metalnih ruda	5,5	9,3	52,5	-8,7	-7,4	12,2	-6,6	13,6	-12,2	-1,8	-16,7	0,5	-26,2	-42,4	-4,6	-21,1	-35,9	-20,6	-10,3
B08 Vadenje ostalih ruda i kamena	0,9	0,6	65,0	-3,5	-15,9	15,2	-21,4	-23,6	-22,1	-22,4	-10,8	23,1	12,1	24,4	6,4	-7,5	-6,5	-2,5	-6,4
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	8,8	2,0	0,9	-6,1	1,6	-1,2	-11,0	4,0	-1,2	-2,7	-0,8	4,0	14,4	17,6	8,4	18,4	24,2	17,0	4,9
C11 Proizvodnja pića	2,5	31,7	15,8	-2,3	13,6	9,1	-4,1	-13,6	0,2	-5,8	-11,0	16,6	11,4	17,0	-12,1	-40,8	-25,0	-26,0	-6,0
C12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	0,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-300,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0
C13 Proizvodnja tekstila	0,8	23,1	-9,7	-5,4	3,8	-3,8	-17,9	6,3	-4,6	-5,4	-19,4	-38,1	-13,6	-71,1	-15,2	-28,2	-42,5	-28,6	-15,1
C14 Proizvodnja odjeće	1,5	-17,6	23,4	36,9	23,4	27,9	43,9	38,2	28,1	36,8	-3,1	27,2	19,1	43,2	5,6	10,2	-17,3	-0,5	18,7
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	5,7	13,3	3,4	16,9	5,8	8,7	12,7	-0,6	1,7	4,6	7,7	11,7	-8,8	10,6	-7,0	-10,6	-2,7	-6,8	1,6
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala	6,0	6,2	21,1	27,9	8,5	19,2	5,7	34,2	48,8	29,6	-2,3	6,5	-17,0	-12,8	-27,6	-33,7	-15,6	-25,6	0,2
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	0,6	7,3	-1,6	8,0	35,0	13,8	27,0	23,0	18,4	22,8	12,2	13,6	24,0	49,8	23,9	19,6	12,1	18,5	17,9
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	0,6	-0,3	-19,1	-3,2	0,7	-7,2	-7,7	-7,6	21,6	2,1	23,6	39,5	41,5	104,5	63,8	39,8	52,5	52,0	23,7
C19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	0,0	15,4	25,9	23,1	-4,3	14,9	4,2	-1,8	-10,7	-2,8	-8,1	8,9	7,2	7,9	24,8	4,3	-8,9	6,7	3,5
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	2,1	27,2	14,7	2,3	-1,0	5,3	0,1	26,7	8,6	11,8	8,2	0,8	0,7	9,6	-0,7	-5,7	-4,1	-3,5	3,5
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	0,6	2,0	21,3	65,5	-16,7	23,4	3,1	-29,4	11,3	-5,0	31,5	24,9	-35,8	20,6	-5,5	-28,2	25,3	-2,8	1,9
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	2,9	-13,6	-22,4	4,4	-8,7	-8,9	23,5	27,1	-4,5	15,3	21,3	16,6	15,0	52,8	-4,5	-1,4	-23,7	-9,9	2,2
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	2,6	2,0	54,2	35,4	23,7	37,8	45,8	27,0	22,1	31,6	13,2	30,9	11,1	55,1	13,5	-0,7	7,3	6,7	20,6
C24 Proizvodnja baznih metala	3,6	44,6	27,0	2,8	51,4	27,1	12,0	17,5	-26,0	1,2	21,9	-28,2	-10,9	-17,2	-9,6	-2,0	-12,0	-7,9	0,4
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	7,0	22,6	1,7	11,5	6,5	6,6	-8,7	-13,5	-30,1	-17,4	-4,3	0,9	-17,2	-20,5	-0,3	25,2	7,0	10,6	-3,0
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,3	-11,3	-25,9	-8,5	10,1	-8,1	-1,7	-3,9	14,7	3,0	-19,1	-16,8	16,1	-19,8	-30,0	-7,2	11,5	-8,5	-4,9
C27 Proizvodnja električne opreme	1,3	28,6	-2,8	-4,1	-7,3	-4,7	-16,5	-4,3	5,2	-5,2	7,3	10,3	18,7	36,3	-7,9	-11,9	7,4	-4,1	-1,0
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	2,3	16,2	32,2	-26,0	5,4	3,8	22,6	22,6	2,6	15,9	-3,6	-24,0	-7,1	-34,7	11,9	-13,9	12,3	3,4	0,9
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	0,7	29,8	22,8	32,2	140,3	65,1	2)	130,3	3,3	66,8	162,0	131,4	91,3	384,7	6,5	73,7	-0,3	26,6	84,7
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0,5	-14,7	1,7	3,7	-40,5	-11,7	62,9	-71,1	-3,3	-3,8	-62,0	-84,8	-34,6	-181,3	-55,8	-29,6	-44,8	-43,4	-35,2
C31 Proizvodnja namještaja	1,9	12,0	-11,8	3,3	0,6	-2,6	-16,2	16,1	-3,4	-1,1	-2,8	-15,6	-9,4	-27,9	-18,9	-18,1	-19,9	-19,0	-8,7
C32 Ostala prerađivačka industrija	0,5	22,2	30,1	23,8	-13,8	13,3	15,5	-24,9	-21,5	-10,3	-49,0	-16,9	-17,9	-83,8	-8,0	-53,3	-42,7	-34,7	-20,3
C33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	1,3	26,3	-5,6	31,6	27,4	17,8	-2,1	-12,4	-21,6	-12,0	1,9	15,6	11,1	28,7	51,0	6,7	-16,5	13,7	4,7
D35 Proizvodnja i snabijevanje električnom energijom i plinom	32,9	16,7	1,3	-16,1	6,2	-2,9	20,6	12,2	8,2	13,6	-5,8	-1,1	0,6	-6,3	17,3	2,9	0,3	6,8	3,0

Izvor: Republički zavod za statistiku Republike Srpske

Tabela 4: Realni sektor - industrija i usluge (Rast g/g u %)

		2021	2022	2021				2022			
				K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4
Industrija	Industrijska proizvodnja - fizički obim	10,7	1,7	7,3	32,6	31,2	7,4	4,0	5,3	-0,3	-0,4
	<i>Intermedijarni proizvodi</i>	11,8	3,7	8,2	39,7	29,7	7,2	9,2	5,4	1,5	2,0
	<i>Energija</i>	6,6	-4,9	7,8	24,7	43,5	3,2	-7,9	5,9	-5,8	-7,8
	<i>Kapitalni proizvodi</i>	28,9	8,0	27,0	65,1	24,9	19,4	17,0	5,3	8,0	4,7
	<i>Trajni proizvodi za široku potrošnju</i>	14,8	-1,3	18,7	62,3	5,4	4,2	6,5	-1,3	-5,6	-3,4
	<i>Netrajni proizvodi za široku potrošnju</i>	3,4	3,2	-4,1	10,9	15,4	5,7	6,7	6,6	-1,3	2,9
Građevinarstvo	Obim građevinskih radova - Ukupno	2,1	0,2	3,3	2,8	1,5	0,9	1,3	-1,7	-1,8	1,6
	<i>Visokogradnja</i>	4,6	-3,6	2,7	6,6	11,1	-2,3	-1,8	-8,1	-4,6	0,3
	<i>Niskogradnja</i>	-0,1	2,8	3,9	-0,6	-6,6	3,7	4,0	4,4	0,5	2,6
Prevoz	Cestovni (prevezeno robe)	7,6	6,5	-4,9	5,5	7,7	18,6	17,4	12,8	2,5	-6,3
	Cestovni (prevezeni putnici)	6,5	33,0	-37,4	221,3	16,8	0,2	32,4	42,8	20,1	25,0
	Gradsko - Prigradski prevoz (prevezeni putnici)	12,1	10,1	-10,6	120,4	2,3	-7,2	1,2	-6,7	-14,1	13,5
	Željeznički (prevezeno robe)	6,9	3,6	-2,3	18,4	15,4	-2,2	-1,3	4,1	1,9	9,4
	Željeznički (prevezeni putnici)	38,1	76,8	-59,3	242,8	92,7	152,9	132,4	168,8	45,6	29,1
	Avionski (prevezeni putnici)	130,7	82,6	-70,8	643,5	310,8	276,9	249,1	219,0	44,0	37,9
Maloprodaja	Realni rast prometa	18,1	13,5	1,9	26,6	26,4	17,2	18,4	14,4	10,2	12,5
	<i>Motorna goriva u s.p.</i>	23,7	11,9	-2,0	37,1	33,3	26,8	27,8	18,5	2,8	4,1
	<i>Trgovina na malo, osim motornih goriva u s.p.</i>	16,8	13,9	2,8	24,2	24,7	15,0	16,1	13,4	12,1	14,6
Turizam	Dolasci turista - ukupno	91,7	50,7	-19,9	1162,5*	124,1*	19,5*	64	101,9*	36,7*	38,1*
	<i>Domaći turisti</i>	52,3	18,6	29	811,8*	17,2*	52,3*	20,5	35,7*	11,0*	19,9*
	<i>Strani turisti</i>	152,7	80,8	-51,9	3750,0*	474,8*	152,7*	143,3	195,4*	53,9*	54,3*

Izvori: BHAS zvanična saopštenja

* prosjek mjesečnih stopa

Tabela 5: Realni sektor po entitetima (rast g/g u %)

(u zaglavlju tabele ispod: Federacija Bosne i Hercegovine - FBiH, Republika Srpska - RS)

			2021	2022	2021				2022			
					K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4
Proizvodnja i građevinarstvo	Industrijska proizvodnja - fizički obim	FBiH	10,1	1,2	5,9*	18,1*	9,9*	7,5*	4,1*	4,2*	-0,7*	-2,5*
		RS	12,1	-0,1	10,4*	23,9*	8,4*	7,5*	0,4*	4,8*	-1,5*	-3,7*
	Građevinarstvo (vrijednost radova)	FBiH	4,1	1,2	3,0^	4,1^	4,7^	3,8^	0,6^	1,0^	1,7^	1,1^
		RS	-0,7	-2,0*	4,8^	0,2^	-0,2^	-4,4^	2,2^	-6,0^	-8,2^	3,3^
Prevoz	Cestovni (prevezeno robe)	FBiH	2	2,8	-5,5	4,0	4,7	2,5	5,7	3,4	3,3	-0,6
		RS	15,5	11,2*	-5,4	7,8	10,8	46,3	38,0	32,8	0,1	-15,6
	Cestovni (prevezeni putnici)	FBiH	0,1	13,5	-34,9	158,8	1,1	-9,2	19,1	27,8	5,7	1,8
		RS	10,1	9,2	-44,4	291,0	41,2	15,8	-4,2	9,6	8,3	4,4
	Gradsko - prigradski prijevoz (prevezeni putnici)	FBiH	12,1	-12,1	-8,2	114,2	0,7	-8,4	1,0	-9,2	-16,4	-15,5
		RS	12,7	2,7	-23,7	169,6	16,7	0,9	2,2	9,7	-0,5	-1,9
	Željeznički (prevezeno robe)	FBiH	4	-0,3	-3,4	13,0	9,4	-2,4	-4,0	0,6	-0,7	2,5
		RS	15,4	9,3	3,5	34,0	29,5	0,0	4,0	10,3	6,5	15,5
Željeznički (prevezeni putnici)	FBiH	55,3	89,4	-64,6	311,8	137,9	226,6	197,5	215,7	52,4	26,1	
	RS	3,4	36,7	-52,0	150,0	14,3	23,1	23,1	60,0	18,8	43,8	
Ugostiteljstvo	Nominalni rast prometa	FBiH	80,5	35,5*	-9,8	142,2	106,6	83,0	45,1	59,1	27,4	25,8
	Nominalni rast prometa	RS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Turizam	Dolasci domaćih turista	FBiH	-	19,8*	46,8*	-	23,6*	313,8*	26,3*	29,7*	2,7*	20,4*
		RS	41,8	23,8	25,0	719,9*	6,4*	33,1*	8,5	42,9*	27,2*	20,3*
	Dolasci stranih turista	FBiH	-	120,5*	-40,8*	-	-	264,7*	165,0*	214,6*	51,0*	51,2*
		RS	79,9	86,2	-43,4	3357,5*	184,3*	236,3*	102,8	157,5*	67,8*	65,7*

Izvori: Zvanična saopštenja entitetskih zavoda za statistiku

^ Realni rast proizvodnje u građevinarstvu

* prosjek mjesečnih/kvartalnih stopa

Tabela 6: Tržište rada

(u zaglavlju tabele ispod: Bosna i Hercegovina - BiH, Federacija Bosne i Hercegovine - FBiH, Republika Srpska - RS, Brčko Distrikt - BD)

Period	Broj zaposlenih lica*				Broj registrovanih nezaposlenih lica				Stopa registrovane nezaposlenosti**				Prosječne neto plate				Prosječne penzije***			
	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD
	osobe								%				KM							
I-XII 2020.	813.085	520.162	274.227	17.844	415.231	321.581	86.695	6.955	33,8	38,2	24,0	28,0	956	956	956	948	412	423	394	368
I-XII 2021.	821.887	525.397	279.030	17.795	394.402	311.679	76.033	6.689	32,4	37,2	21,4	27,3	998	996	1.004	961	421	428	409	374
I-XII 2022.	840.517	535.665	286.679	17.689	362.989	289.912	67.745	5.332	30,2	35,1	19,1	23,2	1.122	1.114	1.144	1.051	461	461	461	412
I 2022.	831.295	530.498		17.733	377.126	300.255	70.845	6.026	31,2	36,1		25,4	1.043	1.045	1.042	990	428	426	431	385
II 2022.	832.018	531.485		17.780	375.689	297.923	71.927	5.839	31,1	35,9		24,7	1.059	1.046	1.091	994	428	426	431	384
III 2022.	833.923	531.868	284.260	17.795	371.982	295.220	71.121	5.641	30,8	35,7	20,0	24,1	1.092	1.096	1.091	1.007	430	429	431	384
IV 2022.	839.775	534.914		17.556	365.878	290.750	69.684	5.444	30,3	35,2		23,7	1.083	1.080	1.094	1.011	448	459	432	395
V 2022.	841.339	536.325		17.696	360.511	286.644	68.548	5.319	30,0	34,8		23,1	1.106	1.110	1.105	1.023	465	459	475	418
VI 2022.	843.527	538.279		17.720	359.607	286.987	67.229	5.391	29,9	34,8		23,3	1.126	1.115	1.157	1.031	475	475	475	423
VII 2022.	841.254	534.839		17.690	361.774	290.231	66.263	5.280	30,1	35,2		23,0	1.134	1.122	1.160	1.096	474	474	475	423
VIII 2022.	838.410	532.253		17.707	360.434	289.905	65.300	5.229	30,1	35,3		22,8	1.145	1.138	1.166	1.067	474	474	475	424
IX 2022.	846.129	539.334	289.098	17.697	356.531	284.988	66.504	5.039	29,6	34,6	18,7	22,2	1.154	1.140	1.189	1.080	474	474	475	424
X 2022.	846.375	539.479		17.638	357.312	286.043	66.259	5.010	29,7	34,6		22,1	1.156	1.139	1.198	1.104	474	473	476	424
XI 2022.	846.912	540.421		17.626	354.700	284.842	64.968	4.890	29,5	34,5		21,7	1.175	1.161	1.211	1.100	480	483	475	429
XII 2022.	845.247	538.283		17.626	354.323	285.158	64.295	4.870	29,5	34,6		21,6	1.190	1.180	1.217	1.111	480	483	475	428

Izvor: BHAS, entitetski zavodi za statistiku, Federalni zavod za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje Republike Srpske, Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta, Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje, Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske.

* U Republici Srpskoj broj zaposlenih lica se objavljuje samo za mart i septembar.

** Stopa registrovane nezaposlenosti je izračunata kao odnos broja registrovanih nezaposlenih lica i ukupne radne snage (zaposlena i nezaposlena lica).

*** Prosječne penzije u Bosni i Hercegovini su izračunate na osnovu entitetskih nivoa penzija ponderisanih odnosom ukupnog broja penzionera u svakom entitetu (bez obzira na mjesto prebivališta).

Tabela 7: Pregled emitovanih obveznica Vlade Republike Srpske

Redni broj	Oznaka obveznice	Iznos u KM	Datum emisije	Rok dospijeca	Efektivna kamatna stopa
1.	RSBD-026	30.000.000	25.03.2022.	5 godina	2,700%
2.	RSBD-027	35.000.000	20.04.2022.	5 godina	3,400%
3.	RSBD-028	36.400.000	19.05.2022.	7 godina	3,500%
4.	RSBD-030	40.000.000	22.07.2022.	5 godina	4,500%
5.	RSBD-031	30.000.000	26.08.2022.	5 godina	5,000%
6.	RSBD-032	50.000.000	16.09.2022.	7 godina	5,000%
7.	RSBD-033	30.000.000	14.10.2022.	5 godina	5,000%
8.	RSBD-034	18.313.000	16.12.2022.	10 godina	6,000%
9.	RSBD-035	30.000.000	23.12.2022.	5 godina	5,000%
UKUPNO		299.713.000			

Izvor: Ministarstvo finansija Republike Srpske

Tabela 8: Pregled emitovanih obveznica Vlade Federacije Bosne i Hercegovine

Redni broj	Oznaka obveznice	Iznos u KM	Datum emisije	Rok dospijeca	Kamatna stopa
1.	FBH10222	30.000.000	22.06.2022.	10 godina	1,550%
2.	FBH60122	30.000.000	29.06.2022.	6 godina	2,700%
3.	FBH70322	30.000.000	06.07.2022.	7 godina	3,450%
4.	FBH20422	40.000.000	15.07.2022.	2 godine	2,200%
UKUPNO		130.000.000			

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

Tabela 9: Pregled emitovanih trezorskih zapisa Vlade Republike Srpske

Redni broj	Oznaka	Datum aukcije	Rok dospijeca /mjeseci	Vrijednost emisije (u KM)	Kamatna stopa %
1.	RS22-T01	09.03.2022.	6 mjeseci	20.000.000	0,6002%
2.	RS22-T03	05.05.2022.	6 mjeseci	24.300.000	0,4999%
3.	RS22-T04	17.06.2022.	6 mjeseci	14.400.000	0,4001%
4.	RS22-T05	20.09.2022.	3 mjeseca	48.000.000	1,2101%
5.	RS22-T06	22.11.2022.	6 mjeseci	51.800.000	1,4899%
6.	RS22-T07	20.12.2022.	6 mjeseci	34.500.000	1,6000%
UKUPNO				193.000.000	

Izvor: Ministarstvo finansija Republike Srpske

Tabela 10: Pregled emitovanih trezorskih zapisa Vlade Federacije BiH

Redni broj	Oznaka	Datum aukcije	Rok dospijeca /mjeseci	Vrijednost emisije (u KM)	Kamatna stopa %
1.	FBHTZ122	15.06.2022.	9 mjeseci	50.000.000	-0,0299%
UKUPNO				50.000.000	

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

Tabela 11: Rast i struktura monetarnih agregata (kraj perioda)

u mil. KM

Period	Gotovina izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u stranoj valuti	Ostali depoziti u stranoj valuti	Pričuveni (primarni) novac (M0)	Transakcijski novac (M1)	Kvazi novac (QM)	M2 ukupno
1	3	4	5	6	7	8	9	10	11=3+4+5	12=6+7	13=8+9+10	14=12+13
I-III 2021.	6.222,3	5.654,8	244,7	5.053,8	10.367,4	3.035,0	3.033,2	7.336,5	12.121,7	15.421,2	13.404,7	28.825,9
I-VI 2021.	6.441,3	5.941,7	261,3	5.211,3	10.931,2	3.111,9	3.043,9	7.326,3	12.644,3	16.142,5	13.482,1	29.624,6
I-IX 2021.	6.814,9	6.346,9	292,5	5.436,2	11.658,5	3.107,5	3.119,6	7.326,9	13.454,2	17.094,7	13.554,0	30.648,7
2021.	6.923,8	7.219,6	304,9	5.540,0	12.387,6	3.044,2	3.300,1	7.243,8	14.448,3	17.927,5	13.588,1	31.515,6
I-III 2022.	7.333,7	6.496,1	327,4	5.855,3	11.970,2	2.872,3	3.344,2	6.881,7	14.157,2	17.825,4	13.098,3	30.923,7
I-VI 2022.	7.222,0	6.828,7	317,4	5.855,3	12.552,3	2.907,4	3.201,8	6.992,5	14.368,1	18.407,7	13.101,8	31.509,4
I-IX 2022.	7.444,2	7.272,0	296,5	6.081,0	13.342,3	2.897,7	3.456,7	6.938,4	15.012,7	19.423,3	13.292,8	32.716,2
2022.	7.436,1	7.217,4	272,7	6.126,2	13.752,5	2.878,7	3.583,9	6.898,8	14.926,2	19.878,6	13.361,3	33.240,0
Stope rasta g/g												
I-III 2021.	9,5%	9,3%	31,3%	7,9%	17,9%	0,4%	18,3%	-1,9%	9,8%	14,5%	2,6%	8,6%
I-VI 2021.	10,4%	13,7%	27,6%	8,1%	22,1%	3,9%	16,3%	0,6%	12,2%	17,2%	4,5%	11,1%
I-IX 2021.	13,0%	19,4%	33,3%	11,0%	23,0%	4,1%	12,8%	0,9%	16,3%	18,9%	4,1%	11,9%
2021.	12,2%	22,3%	31,5%	9,8%	23,7%	0,3%	13,7%	-0,2%	17,4%	19,1%	3,0%	11,6%
I-III 2022.	17,9%	14,9%	33,8%	15,9%	15,5%	-5,4%	10,3%	-6,2%	16,8%	15,6%	-2,3%	7,3%
I-VI 2022.	12,1%	14,9%	21,5%	12,4%	14,8%	-6,6%	5,2%	-4,6%	13,6%	14,0%	-2,8%	6,4%
I-IX 2022.	9,2%	14,6%	1,4%	11,9%	14,4%	-6,8%	10,8%	-5,3%	11,6%	13,6%	-1,9%	6,7%
2022.	7,4%	-0,03%	-10,5%	10,6%	11,0%	-5,4%	8,6%	-4,8%	3,3%	10,9%	-1,7%	5,5%

Izvor: CBBiH

Tabela 12: Indeks potrošačkih cijena (CPI)

Kod	00			01			02			03			04			05			06		
Opis koda	UKUPAN INDEKS			Hrana i bezalkoholna pića			Alkoholna pića i duvan			Odjeća i obuća			Stanovanje, voda, električna energija, plin i drugi energenti			Namještaj, kućanski aparati i redovno održavanje kuće			Zdravstvo		
Vrsta indeksa	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g
I-XII 2020.	-	-	99,0	-	-	101,0	-	-	104,5	-	-	90,0	-	-	99,6	-	-	98,9	-	-	101,0
I-XII 2021.	-	-	102,0	-	-	103,5	-	-	101,9	-	-	91,1	-	-	101,3	-	-	100,2	-	-	100,7
I-XII 2022.	-	-	114,0	-	-	121,5	-	-	101,7	-	-	94,0	-	-	114,0	-	-	108,9	-	-	101,5
I 2022.	107,1	101,0	107,0	115,0	102,3	111,9	132,2	100,3	100,5	49,8	92,7	92,4	115,2	101,0	106,1	98,4	100,4	103,5	107,2	100,3	100,9
II 2022.	108,7	101,5	108,1	117,6	102,2	113,3	132,4	100,2	100,5	49,8	100,0	92,9	116,5	101,1	107,0	99,4	101,0	105,1	107,5	100,3	101,1
III 2022.	111,7	102,8	110,2	120,5	102,5	114,8	132,6	100,2	100,7	51,9	104,2	94,5	118,0	101,3	108,3	100,0	100,7	106,3	107,5	100,0	101,0
IV 2022.	114,4	102,4	113,2	127,3	105,6	120,6	132,8	100,2	100,6	52,9	102,1	95,2	115,1	97,6	109,9	101,3	101,3	106,8	107,7	100,2	101,1
V 2022.	115,6	101,1	114,4	129,6	101,8	122,7	132,8	100,0	100,6	52,8	99,8	95,0	115,8	100,6	111,3	102,5	101,2	108,1	107,9	100,2	101,3
VI 2022.	117,2	101,4	115,8	130,2	100,5	123,4	134,6	101,4	102,1	51,7	97,9	94,1	118,8	102,6	114,1	104,0	101,4	109,1	108,1	100,2	101,4
VII 2022.	118,0	100,7	116,7	130,8	100,5	124,7	135,2	100,5	102,5	49,3	95,3	95,5	120,3	101,3	115,4	105,0	101,1	110,4	108,3	100,2	101,6
VIII 2022.	118,3	100,3	116,8	132,4	101,2	125,6	135,2	100,0	102,3	49,0	99,3	95,9	122,4	101,8	117,4	106,2	101,1	111,0	108,4	100,1	101,6
IX 2022.	119,7	101,2	117,3	134,6	101,6	126,2	135,3	100,0	102,5	51,2	104,5	93,7	125,6	102,6	120,0	106,5	100,3	110,9	108,7	100,3	101,7
X 2022.	122,2	102,1	117,4	136,3	101,3	125,9	135,5	100,2	102,7	51,9	101,4	93,3	136,0	108,3	122,9	108,0	101,4	111,4	109,2	100,4	102,0
XI 2022.	122,5	100,2	116,3	137,3	100,7	124,5	135,3	99,8	102,5	51,7	99,6	92,9	134,2	98,7	119,1	109,4	101,3	112,2	109,4	100,3	102,2
XII 2022.	121,7	99,4	114,8	138,6	101,0	123,2	135,3	100,0	102,6	49,8	96,3	92,7	133,3	99,4	116,9	110,0	100,0	112,2	109,5	100,1	102,5

Izvor: BHAS

Tabela 12: Indeks potrošačkih cijena - nastavak

Kod	07			08			09			10			11			12		
Opis koda	Prevoz			Komunikacije			Rekreacija i kultura			Obrazovanje			Restorani i hoteli			Ostala dobra i usluge		
Vrsta indeksa	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g
I-XII 2020.	-	-	91,4	-	-	100,5	-	-	100,5	-	-	100,1	-	-	102,1	-	-	100,0
I-XII 2021.	-	-	105,9	-	-	99,8	-	-	100,6	-	-	100,2	-	-	101,0	-	-	100,6
I-XII 2022.	-	-	125,4	-	-	100,9	-	-	108,1	-	-	101,1	-	-	109,3	-	-	105,9
I 2022.	111,9	100,8	113,7	96,9	100,4	100,2	109,5	102,3	104,1	102,4	100,0	100,2	109,0	101,4	104,5	101,1	100,9	102,3
II 2022.	115,6	103,3	115,4	97,0	100,1	100,3	110,0	100,5	104,6	102,5	100,1	100,3	109,5	100,5	105,0	101,2	100,1	103,2
III 2022.	127,4	110,2	124,5	97,0	100,0	100,3	110,5	100,5	105,2	102,7	100,2	100,5	111,5	101,8	106,9	102,3	101,0	103,7
IV 2022.	131,8	103,5	128,9	97,4	100,4	100,8	111,3	100,8	106,1	102,7	100,0	100,5	112,6	101,0	107,8	103,0	100,7	104,5
V 2022.	133,7	101,4	130,3	97,4	100,0	100,8	111,8	100,5	106,3	102,9	100,2	100,7	113,5	100,8	108,6	103,9	100,8	105,2
VI 2022.	139,3	104,2	134,5	97,4	100,0	100,8	114,1	102,0	108,1	102,9	100,1	100,8	115,0	101,3	109,8	104,5	100,6	105,6
VII 2022.	141,7	101,7	134,2	97,4	100,0	100,9	115,8	101,6	108,7	102,9	100,0	100,8	116,1	100,9	110,8	105,4	100,9	106,4
VIII 2022.	136,2	96,2	128,4	97,4	100,0	100,8	117,1	101,1	109,4	103,1	100,1	100,9	117,1	100,9	111,7	106,2	100,8	107,4
IX 2022.	136,4	100,1	128,2	97,9	100,5	101,4	118,2	101,0	110,6	103,8	100,7	101,6	117,8	100,6	112,4	106,6	100,3	107,6
X 2022.	138,5	101,5	125,8	97,9	100,0	101,4	119,0	100,7	111,3	104,7	100,8	102,3	118,6	100,7	111,6	107,4	100,8	107,8
XI 2022.	138,7	100,2	123,8	97,9	100,1	101,5	119,1	100,1	111,5	104,8	100,1	102,4	118,8	100,1	111,0	108,0	100,6	108,1
XII 2022.	130,2	93,9	117,2	97,8	99,9	101,4	119,4	100,2	111,6	104,8	100,0	102,4	119,3	100,5	111,1	108,9	100,8	108,6

Tabela 13: Rast i sektorska struktura kredita (stanje na kraju razdoblja, u mil. KM)

Razdoblje	Kredit općoj vladi	Kredit nefinancijskim javnim poduzećima	Kredit nefinancijskim privatnim poduzećima	Kredit stanovništvu	Ostali kredit*	Ukupni kredit
	1	2	3	4	5	6=1+...+5
K1 2020.	1.109,5	475,1	8.841,8	9.902,0	162,0	20.490,5
K1-K2 2020.	1.101,9	535,9	8.740,9	9.844,5	172,8	20.396,0
K1-K3 2020.	1.109,2	526,8	8.639,7	9.924,9	168,8	20.369,4
K1-K4 2020.	1.161,2	535,7	8.588,4	9.894,8	167,30	20.347,4
K1 2021.	1.178,1	513,9	8.657,0	9.971,0	152,56	20.472,6
K1-K2 2021.	1.152,2	505,3	8.805,1	10.203,1	142,86	20.808,5
K1-K3 2021.	1.185,0	506,1	8.757,7	10.351,1	167,32	20.967,2
K1-K4 2021.	1.180,2	510,7	8.776,8	10.435,5	174,06	21.077,3
K1 2022.	1.110,8	506,1	9.035,1	10.595,3	166,40	21.249,3
K1-K2 2022.	1.092,3	487,0	9.188,4	10.769,6	178,39	21.715,6
K1-K3 2022.	1.134,9	154,1	532,7	10.903,7	178,91	21.848,2
K1-K4 2022.	1.122,8	626,3	9.155,5	10.978,4	1,809	22.068,0
Stopa rasta (g/g)						
K1 2020.	6,5%	14,4%	1,0%	5,3%	19,6%	3,7%
K1-K2 2020.	9,9%	28,3%	-2,6%	1,9%	3,2%	0,9%
K1-K3 2020.	2,5%	26,6%	-3,2%	0,7%	3,2%	-0,4%
K1-K4 2020.	5,7%	7,7%	-4,9%	-0,8%	-0,1%	-2,0%
K1 2021.	6,2%	8,2%	-2,1%	0,7%	-5,8%	-0,1%
K1-K2 2021.	4,6%	-5,7%	0,7%	3,6%	-21,5%	2,0%
K1-K3 2021.	6,8%	-3,9%	1,4%	4,3%	-0,9%	2,9%
K1-K4 2021.	1,6%	-4,7%	2,2%	5,5%	4,0%	3,6%
K1 2022.	-4,5%	-1,7%	3,1%	5,6%	9,2%	3,8%
K1-K2 2022.	-5,2%	-3,6%	4,4%	5,6%	24,9%	4,4%
K1-K3 2022.	-4,2%	7,0%	5,3%	5,3%	6,9%	4,2%
K1-K4 2022.	-4,9%	22,6%	4,3%	5,2%	70,2%	4,7%

Izvor: Centralna banka BiH

*U ostalim kreditima su krediti dani ostalim financijskim institucijama, neprofitnim organizacijama i ostali krediti.

Tabela 14: Rast i sektorska struktura depozita (stanje na kraju razdoblja, u mil. KM)

Razdoblje	Depoziti opće vlade	Depoziti nefinancijskih javnih poduzeća	Depoziti nefinancijskih privatnih poduzeća	Depoziti stanovništva	Ostali depoziti*	Ukupni depoziti
	1	2	3	4	5	6=1+...+5
K1 2019.	2.976,5	1.512,3	3.408,6	12.508,5	1.607,8	22.013,7
K1-K2 2019.	3.073,3	1.499,2	3.587,7	12.709,9	1.640,0	22.510,0
K1-K3 2019.	3.392,4	1.544,3	3.864,8	12.892,4	1.676,0	23.369,9
K1-K4 2019.	3.355,3	1.510,7	4.052,6	13.240,9	1.660,9	23.820,4
K1-2020.	3.334,4	1.646,8	3.862,4	13.090,7	1.671,9	23.606,2
K1-K2-2020.	3.386,7	1.488,2	4.140,1	13.126,0	1.645,7	23.786,7
K1-K3 2020.	3.475,9	1.531,5	4.350,5	13.336,4	1.615,3	24.309,8
K1-K4 2020.	3.264,0	1.556,0	4.706,9	13.760,7	1.694,6	24.982,2
K1 2021.	3.164,7	1.719,8	4.732,4	14.118,6	1.657,2	25.392,7
K1-K2 2021.	3.647,6	1.733,6	5.019,5	14.352,5	1.660,6	26.413,8
K1-K3 2021.	3.838,6	1.725,8	5.339,1	14.490,3	1.732,7	27.126,6
K1-K4 2021.	4.019,2	1.804,1	5.535,4	14.695,5	1.778,4	27.832,6
K1 2022.	3.983,7	2.010,8	5.303,0	13.787,6	1.733,9	26.818,9
K1-K2 2022.	4.679,8	2.022,9	5.400,6	13.871,1	1.810,9	27.785,4
K1-K3 2022.	4.722,3	1.211,5	1.981,6	14.218,6	1.885,3	28.685,6
K1-K4 2022.	4.254,5	1.993,8	6.296,0	14.575,4	1.886,0	29.229,2
Stopa rasta g/g						
K1 2019.	19,6%	1,4%	7,1%	9,2%	5,7%	9,3%
K1-K2 2019.	12,6%	-1,2%	4,6%	9,1%	6,2%	7,8%
K1-K3 2019.	22,7%	-4,3%	9,3%	9,0%	5,1%	9,5%
K1-K4 2019.	19,8%	1,9%	8,8%	9,0%	3,9%	9,5%
K1 2020.	12,0%	8,9%	13,3%	4,7%	4,0%	7,2%
K1-K2 2020.	10,2%	-0,7%	15,4%	3,3%	0,3%	5,7%
K1-K3 2020.	2,5%	-0,8%	12,6%	3,4%	-3,6%	4,0%
K1-K4 2020.	-2,7%	3,0%	16,1%	3,9%	2,0%	4,9%
K1 2021.	-5,1%	4,4%	22,5%	7,9%	-0,9%	7,6%
K1-K2 2021.	7,7%	16,5%	21,2%	9,3%	0,9%	11,0%
K1-K3 2021.	10,4%	12,7%	22,7%	8,7%	7,3%	11,6%
K1-K4 2021.	23,1%	15,9%	17,6%	6,8%	4,9%	11,4%
K1 2022.	25,9%	16,9%	12,1%	-2,3%	4,6%	5,6%
K1-K2 2022.	28,3%	16,7%	7,6%	-3,4%	9,0%	5,2%
K1-K3 2022.	23,0%	8,1%	14,8%	-1,9%	8,8%	5,7%
K1-K4 2022.	14,7%	11,6%	11,0%	-0,8%	6,1%	5,0%

Izvor: Centralna banka BiH

*U ostalim depozitima su depoziti sektora ostalih financijskih institucija, neprofitnih organizacija i ostali depoziti.

Tabela 15: Kamatne stope na kredite stanovništvu u KM s valutnom klauzulom (u %, na godišnjem nivou)

Godina	Mjesec	POTROŠAČKI KREDITI				STAMBENI KREDITI					OSTALI KREDITI			
		promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	kreditni preko 5 god. IPFKS	preko 10 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS
			s originalnim dospijećem preko 1 god.				s originalnim dospijećem preko 1 god.					s originalnim dospijećem preko 1 god.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2021.	1	NA	NA	NA	NA	3,605	3,60	NA	3,93	3,64	5,91	5,98	5,93	6,39
2021.	2	NA	NA	NA	NA	3,625	3,62	NA	3,97	3,64	6,09	6,10	5,75	6,34
2021.	3	NA	NA	NA	NA	3,541	3,54	4,26	3,99	3,54	6,00	6,01	5,60	5,76
2021.	4	NA	NA	NA	6,29	3,56	3,55	4,29	3,97	3,77	5,69	5,70	5,40	5,69
2021.	5	NA	NA	NA	NA	3,64	3,64	NA	4,62	3,74	5,70	5,71	5,47	5,48
2021.	6	NA	NA	NA	NA	3,62	3,62	NA	4,65	3,64	5,53	5,54	5,48	5,41
2021.	7	NA	NA	NA	NA	3,53	3,52	NA	4,75	3,58	5,40	5,41	5,13	5,33
2021.	8	NA	NA	6,63	6,12	3,32	3,32	4,07	4,41	3,90	5,68	5,68	5,25	5,58
2021.	9	NA	NA	NA	NA	3,35	3,34	NA	4,24	3,76	5,64	5,64	5,24	5,46
2021.	10	NA	NA	NA	NA	3,372	3,37	NA	4,21	3,85	5,59	5,594	5,07	5,39
2021.	11	NA	NA	NA	NA	3,455	3,45	NA	3,97	3,93	5,49	5,489	4,82	5,32
2021.	12	NA	NA	NA	NA	3,338	3,33	4,57	3,87	3,74	5,38	5,376	4,82	5,42
2022.	1	NA	NA	NA	NA	3,124	3,124	NA	3,960	3,819	5,471	5,471	5,113	5,60
2022.	2	NA	NA	NA	NA	3,206	3,199	NA	3,837	3,445	5,332	5,333	5,192	5,57
2022.	3	NA	NA	NA	NA	3,519	3,517	NA	3,891	3,523	5,125	5,130	4,987	5,42
2022.	4	NA	NA	NA	NA	3,275	3,270	NA	3,816	3,453	5,101	5,102	5,202	5,21
2022.	5	NA	NA	NA	5,754	3,515	3,506	NA	3,542	3,794	5,112	5,103	4,560	5,09
2022.	6	4,454	4,475	5,997	5,490	3,686	3,686	NA	3,404	3,518	5,004	5,003	4,203	5,03
2022.	7	NA	NA	5,515	5,344	3,541	3,541	NA	3,548	3,777	4,911	4,916	4,420	5,25
2022.	8	NA	NA	5,582	5,292	3,845	3,845	NA	3,693	3,599	4,868	4,870	4,722	5,29
2022.	9	NA	NA	4,965	5,811	4,188	4,188	NA	4,033	3,621	5,113	5,140	4,927	5,17
2022.	10	NA	NA	NA	5,543	3,945	3,945	NA	3,506	3,675	5,192	5,195	4,739	5,19
2022.	11	NA	NA	NA	NA	4,237	4,237	NA	3,924	3,551	5,604	5,606	4,651	5,25
2022.	12	NA	NA	NA	NA	4,384	4,330	NA	3,811	3,696	5,673	5,674	4,842	5,20

Izvor: Centralna banka BiH

Kamatne stope u tablici se odnose na nove poslove

IPFKS - inicijalni period fiksne kamatne stope

Tabela 16: Kamatne stope na kredite nefinancijskim poduzećima u KM s valutnom klauzulom (u %, na godišnjem nivou)

Godina	Mjesec	do iznosa od 0,25 miliona EUR				preko 0,25 miliona EUR do 1 miliona EUR				Preko iznosa 1 miliona EUR			
		promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS
			s originalnim dospijecem preko 1 god.				s originalnim dospijecem preko 1 god.				s originalnim dospijecem preko 1 god.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2021.	1	4,51	4,53	4,31	3,95	3,95	3,94	3,66	4,22	NA	NA	NA	NA
2021.	2	4,30	4,61	4,40	3,99	3,58	3,98	NA	3,19	3,36	3,36	NA	NA
2021.	3	4,56	4,54	4,69	4,15	3,71	4,11	3,82	NA	3,93	3,93	NA	NA
2021.	4	4,39	4,736	4,03	4,11	4,20	4,51	2,41	4,24	4,33	4,27	NA	NA
2021.	5	4,36	4,376	4,31	4,03	3,85	4,39	NA	NA	3,95	3,95	NA	NA
2021.	6	4,47	4,528	4,27	3,76	3,74	3,76	3,47	3,91	3,45	3,45	NA	NA
2021.	7	4,08	4,09	4,36	4,17	3,94	3,97	3,04	NA	3,69	3,69	NA	NA
2021.	8	4,19	4,19	4,03	3,60	3,78	3,95	3,14	NA	3,38	3,38	2,68	3,53
2021.	9	4,12	4,15	3,60	3,58	3,78	3,76	3,01	4,30	3,09	3,09	NA	NA
2021.	10	4,39	4,39	3,45	NA	3,88	3,878	NA	3,444	NA	NA	NA	NA
2021.	11	4,19	4,19	3,75	4,25	3,26	3,52	2,68	NA	3,79	4,00	NA	NA
2021.	12	4,12	4,12	3,36	3,38	3,61	3,69	3,02	3,23	3,29	3,20	NA	NA
2022.	1	4,08	4,24	3,62	3,00	3,76	3,92	3,17	NA	3,87	3,87	NA	NA
2022.	2	4,18	4,28	3,43	NA	3,41	3,41	2,73	3,51	NA	NA	NA	NA
2022.	3	4,44	4,53	3,59	3,34	3,75	3,61	NA	3,32	3,98	3,98	NA	NA
2022.	4	4,13	4,19	3,61	3,48	3,99	4,00	2,83	NA	NA	NA	2,91	2,48
2022.	5	4,13	4,46	3,86	3,39	3,46	3,39	NA	4,08	3,10	2,84	NA	NA
2022.	6	4,34	4,32	3,37	4,06	3,68	3,99	2,57	3,45	NA	NA	NA	NA
2022.	7	4,11	4,19	3,28	NA	3,69	3,87	NA	4,17	3,02	3,02	1,66	NA
2022.	8	4,00	4,48	3,65	3,42	3,61	3,61	NA	NA	3,92	3,92	NA	NA
2022.	9	4,94	4,95	3,85	NA	3,95	4,44	NA	NA	NA	NA	NA	3,84
2022.	10	4,86	5,07	4,25	NA	4,27	4,21	3,49	NA	4,405	4,405	NA	NA
2022.	11	4,72	5,33	4,55	NA	4,31	4,65	4,41	NA	NA	NA	NA	NA
2022.	12	5,04	5,11	4,78	NA	4,47	5,13	4,78	5,080	3,817	NA	NA	NA

Izvor: Centralna banka BiH

Kamatne stope u tablici se odnose na nove poslove

IPFKS - inicijalni period fiksne kamatne stope

Tabela 17: Kamatne stope na depozite stanovništva (u %, na godišnjoj razini)

Depoziti stanovništva											
Godina	Mjesec	Depoziti u KM i depoziti s valutnom klauzulom				Depoziti u EUR				Depoziti u stranoj valuti	
		s dogovorenim dospijecem			Depoziti po viđenju	s dogovorenim dospijecem			Depoziti po viđenju	s dogovorenim dospijecem	Depoziti po viđenju
		do 1 god.	preko 1 do 2 god.	preko 2 god.		do 1 god.	preko 1 do 2 god.	preko 2 god.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2021.	1	0,13	1,04	1,04	0,07	0,15	0,97	1,07	0,05	0,44	0,03
2021.	2	0,16	0,76	1,19	0,07	0,18	0,97	1,15	0,05	0,63	0,03
2021.	3	0,26	0,55	1,02	0,07	0,17	1,13	1,32	0,04	0,35	0,03
2021.	4	0,45	0,6	0,99	0,04	0,46	1,29	1,16	0,04	0,43	0,03
2021.	5	0,31	0,59	0,85	0,04	0,38	1,05	1,27	0,04	0,62	0,03
2021.	6	0,25	0,76	0,83	0,04	0,2	0,95	1,11	0,04	0,40	0,03
2021.	7	0,26	0,85	0,87	0,04	0,28	1,05	1,18	0,04	0,31	0,03
2021.	8	0,23	0,61	0,86	0,04	0,23	1,08	1,01	0,04	0,25	0,03
2021.	9	0,2	0,53	0,73	0,04	0,24	0,92	0,93	0,04	0,23	0,03
2021.	10	0,16	0,54	0,67	0,04	0,2	0,8	1,05	0,04	0,22	0,03
2021.	11	0,13	0,56	0,59	0,04	0,16	0,73	0,79	0,05	0,14	0,03
2021.	12	0,1	0,47	0,62	0,05	0,23	0,95	0,93	0,06	0,21	0,03
2022.	1	0,15	0,42	0,65	0,05	0,15	0,92	0,93	0,05	0,13	0,03
2022.	2	0,16	0,34	0,66	0,04	0,22	0,91	1,05	0,05	0,19	0,03
2022.	3	0,16	0,38	0,73	0,05	0,2	0,8	1,37	0,05	0,2	0,03
2022.	4	0,22	0,46	0,67	0,05	0,17	0,86	1,	0,05	0,17	0,03
2022.	5	0,14	0,63	0,76	0,05	0,18	0,94	1,13	0,05	0,28	0,03
2022.	6	0,2	0,55	0,84	0,05	0,21	0,74	1,2	0,06	0,13	0,03
2022.	7	0,25	0,83	0,78	0,03	0,41	0,95	1,26	0,05	0,17	0,03
2022.	8	0,2	0,9	0,99	0,05	0,29	1,03	1,47	0,05	0,28	0,02
2022.	9	0,44	0,87	1,13	0,05	0,43	1,17	1,52	0,05	0,29	0,02
2022.	10	0,45	0,99	1,43	0,05	0,45	1,24	1,54	0,04	0,31	0,02
2022.	11	0,45	1,07	1,26	0,05	0,31	1,46	1,38	0,04	0,23	0,02
2022.	12	0,52	0,91	1,53	0,05	0,37	1,13	1,74	0,05	0,16	0,03
Depoziti nefinancijskih poduzeća											
2021.	1	0,36	0,57	1,07	0,02	NA	0,88	1,35	0,01	NA	0,03
2021.	2	0,42	0,82	0,95	0,02	0,04	1,07	1,26	0,01	NA	0,03
2021.	3	0,65	0,27	1,10	0,02	NA	1,06	1,23	0,02	NA	0,03
2021.	4	0,65	0,76	0,98	0,02	0,30	1,08	1,59	0,01	NA	0,05
2021.	5	0,53	0,86	1,06	0,02	NA	NA	1,15	0,01	NA	0,04
2021.	6	0,37	1,00	1,60	0,03	0,61	1,19	1,52	0,01	NA	0,05
2021.	7	0,47	0,81	1,24	0,02	0,61	1,06	NA	0,01	NA	0,04
2021.	8	0,32	0,62	1,23	0,02	0,29	0,57	1,44	0,01	NA	0,04
2021.	9	0,47	0,40	0,81	0,02	NA	0,23	1,01	0,01	NA	0,05
2021.	10	0,36	0,34	NA	0,04	0,11	0,82	NA	0,00	NA	0,04
2021.	11	0,34	0,40	0,69	0,02	0,24	0,53	1,36	0,01	NA	0,04
2021.	12	0,23	0,24	NA	0,02	0,43	0,31	0,95	0,01	NA	0,04
2022.	1	0,37	0,20	NA	0,02	0,15	0,88	1,09	0,01	NA	0,05
2022.	2	0,21	0,21	0,70	0,01	NA	0,37	NA	0,02	NA	0,05
2022.	3	0,17	0,26	0,59	0,01	0,03	0,95	1,29	0,01	NA	0,03
2022.	4	0,14	0,24	0,52	0,02	0,38	0,37	0,94	0,01	NA	0,03
2022.	5	0,17	0,33	0,52	0,02	0,10	0,56	NA	0,01	NA	0,03
2022.	6	0,10	0,25	1,03	0,02	0,13	0,61	0,88	0,01	NA	0,03
2022.	7	0,44	0,36	0,53	0,02	0,37	0,57	0,86	0,01	NA	0,03
2022.	8	0,23	0,18	0,73	0,02	0,31	NA	NA	0,01	NA	0,03
2022.	9	0,53	0,54	0,82	0,03	0,32	NA	1,68	0,01	NA	0,06
2022.	10	0,35	1,06	1,29	0,051	0,455	1,21	1,50	0,005	NA	0,03
2022.	11	0,16	0,76	NA	0,047	NA	1,50	1,57	0,005	NA	0,03
2022.	12	0,49	0,73	1,78	0,035	0,307	1,94	1,03	0,005	NA	0,04

Izvor: Centralna banka BiH

Kamatne stope na depozite po viđenju se odnose na postojeće poslove

Kamatne stope na depozite sa dogovorenim dospijecem se odnose na nove poslove

Depoziti u stranoj valuti obuhvaćaju sve strane valute osim EUR

Tabela 18: Uvoz i izvoz roba prema HS klasifikaciji za 2022. godine

Izvoz i uvoz dobara klasifikovanih prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)		IZVOZ				UVOZ				DEFICIT				
		2021	2022	2022/2021 promjena %		2021	2022	2022/2021 promjena %		2021	2022	2022/2021 promjena %		Pokrivenost uvoza izvozom
		u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	
	UKUPNO	14274	17974	25,9	25,9	21597	28636	32,6	32,6	-7323	-10662	45,6	45,6	62,8%
1	ŽIVOTINJE I PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA	158	201	27,2	0,3	627	803	28,1	0,81	-469	-602	28,4	1,82	25,0%
2	PROIZVODI BILJNOG PORIJEKLA	281	241	-14,2	-0,28	829	1108	33,7	1,29	-548	-867	58,2	4,36	21,8%
3	MASTI I ULJA ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA I BILJNOG PORIJEKLA	89	155	73,9	0,46	165	237	43,6	0,33	-76	-82	8,2	0,08	65,3%
4	PREHRAMBENE PRERAĐEVINE	385	466	21,0	0,57	1788	2243	25,4	2,11	-1403	-1777	26,7	5,11	20,8%
5	PROIZVODI MINERALNOG PORIJEKLA	1412	2020	43,1	4,26	2716	4933	81,6	10,27	-1304	-2913	123,4	21,97	40,9%
6	PROIZVODI HEMIJSKE INDUSTRIJE ILI SRODNIH INDUSTRIJA	981	1329	35,5	2,44	1916	2263	18,1	1,61	-935	-934	-0,1	-0,01	58,7%
7	PLASTIČNE MASE, GUMA I KAČUK	661	824	24,7	1,14	1622	1917	18,2	1,37	-961	-1093	13,7	1,80	43,0%
8	KOŽA I KRZNO	109	123	12,6	0,10	307	352	14,7	0,21	-198	-229	15,8	0,43	34,9%
9	DRVO I PROIZVODI OD DRVETA	976	1181	21,0	1,44	382	511	33,8	0,60	594	670	12,8	-1,04	231,1%
10	CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJIHOVI PROIZVODI	392	521	32,9	0,90	480	642	33,8	0,75	-88	-121	37,5	0,45	81,2%
11	TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	663	790	19,2	0,89	1359	1617	19,0	1,19	-696	-827	18,8	1,79	48,9%
12	OBUČA, ŠEŠIRI, KAPE I SLIČNI PROIZVODI	735	889	21,0	1,08	334	431	29,0	0,45	401	458	14,2	-0,78	206,3%
13	PROIZVODI OD KAMENA, GIPSA, CEMENTA I SLIČNIH MATERIJALA, KERAMIČKI PROIZVODI, STAKLO I STAKLENI PROIZVODI	162	228	40,7	0,46	432	560	29,6	0,59	-270	-332	23,0	0,85	40,7%
14	BISERI, PLEMENITI METALI I NJIHOVI PROIZVODI, DRAGO I POLUDRAGO KAMENJE	50	50	0,0	0,00	51	67	31,4	0,07	-1	-17	1600,0	0,22	74,6%
15	BAZNI METALI I PROIZVODI OD BAZNIH METALA	3095	4079	31,8	6,89	3314	4638	40,0	6,13	-219	-559	155,3	4,64	87,9%
16	MAŠINE, APARATI, MEHANIČKI I ELEKTRIČNI UREĐAJI	2042	2484	21,6	3,10	2974	3716	24,9	3,44	-932	-1232	32,2	4,10	66,8%
17	TRANSPORTNA SREDSTVA I NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	393	517	31,6	0,87	1419	1566	10,4	0,68	-1026	-1049	2,2	0,31	33,0%
18	SATOV I MJERNI, MUZIČKI I MEDICINSKI INSTRUMENTI	54	79	46,3	0,18	315	366	16,2	0,24	-261	-287	10,0	0,36	21,6%
19	ORUŽJE I MUNICIJA, NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	235	253	7,7	0,13	14	28	100,0	0,06	221	225	1,8	-0,05	903,6%
20	RAZNI PROIZVODI	1392	1534	10,2	0,99	0	616	5,0	0,00	1392	918	-34,1	6,47	68,7%
21	UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI PREDMETI I ANTIKVITETI	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0	0,00	0,0%
98	NERAZVRSTANO	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0,0%

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Tabela 19: Vanjskotrgovinska razmjena u BiH po glavnim trgovinskim partnerima u 2022. godini

u 000 KM

Zemlje					Promjena u %					Promjena u %					Promjena u %
	2021		2022			2021		2022			2021		2022		
	KM	u %	KM	u %		KM	u %	KM	u %		KM	u %	KM	u %	
EU	10.395	72,8%	13.226	73,6%	27,2%	12.731	58,9%	16.297	56,9%	28,0%	-2.336	31,9%	-3.071	28,7%	31,5%
CEFTA	2.406	16,9%	3.304	18,4%	37,3%	2.762	12,8%	3.517	12,3%	27,3%	-356	4,9%	-213	2,0%	-40,2%
Ostali partneri	1.472	10,3%	1.443	8,0%	-2,0%	6.104	28,3%	8.849	30,9%	45,0%	-4.632	63,2%	-7.406	69,3%	59,9%
Njemačka	2.138	15,0%	2.666	14,8%	24,7%	2.567	11,9%	2.992	10,4%	16,6%	-429	5,9%	-326	3,0%	-24,0%
Hrvatska	1.864	13,1%	2.676	14,9%	43,6%	1.923	8,9%	2.844	9,9%	47,9%	-59	0,8%	-168	1,6%	184,7%
Italija	1.608	11,3%	1.991	11,1%	23,8%	2.601	12,0%	3.540	12,4%	36,1%	-993	13,6%	-1.549	14,5%	56,0%
Srbija	1.723	12,1%	2.363	13,1%	37,1%	2.427	11,2%	3.057	10,7%	26,0%	-704	9,6%	-694	6,5%	-1,4%
Slovenija	1.219	8,5%	1.421	7,9%	16,6%	984	4,6%	1.113	3,9%	13,1%	235	-3,2%	308	-2,9%	31,1%
Austrija	1.285	9,0%	1.710	9,5%	33,1%	824	3,8%	1.003	3,5%	21,7%	461	-6,3%	707	-6,6%	53,4%
Turska	358	2,5%	311	1,7%	-13,1%	1.270	5,9%	1.675	5,8%	31,9%	-912	12,5%	-1.364	12,8%	49,6%
Rusija	107	0,7%	100	0,6%	-6,9%	630	2,9%	658	2,3%	4,4%	-523	7,1%	-558	5,2%	6,8%
Kina	36	0,3%	38	0,2%	5,8%	1.702	7,9%	2.327	8,1%	36,7%	-1.666	22,7%	-2.289	21,4%	37,4%
Ostale zemlje	3.935	27,6%	4.697	26,1%	19,4%	6.669	30,9%	9.454	33,0%	41,8%	-2.734	37,3%	-4.757	44,5%	74,0%
UKUPNO	14.273	100%	17.973	100,0%	25,9%	21.597	100%	28.663	100,0%	32,7%	-7.324	100,0%	-10.690	100,0%	46,0%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Tabela 20: Platni bilans Bosne i Hercegovine

PLATNI BILANS BOSNE I HERCEGOVINE u milionima KM	2021	2022	Promjena 2022 / 2021
TEKUĆI RAČUN	-923	-2.045	121,5%
Roba - saldo	-7.170	-10.095	40,8%
Izvoz robe, fob	12.710	16.133	26,9%
Uvoz robe, fob	19.880	26.228	31,9%
Usluge - saldo	2.571	3.625	41,0%
Potražuje - ukupno	3.775	5.318	40,9%
Duguje - ukupno	1.204	1.693	40,7%
Primarni dohodak - saldo	-565	-344	-39,1%
Potražuje - ukupno	1.016	1.215	19,6%
Duguje - ukupno	1.581	1.559	-1,4%
Sekundarni dohodak - saldo	4.240	4.769	12,5%
Od čega: Personalni transferi - potražuje	3.043	3.580	17,6%
KAPITALNI RAČUN	353	330	-6,4%
FINANSIJSKI RAČUN	-93	-1.220	1207,0%
Direktne investicije	-899	-1.149	27,8%
Od čega: Reinvestirane zarade - Pasiva	525	683	30,1%
Portfolio investicije	80	195	143,7%
Ostale investicije	-1.970	-408	-79,3%
Neto finansijska aktiva	-103	802	-878,9%
Valuta i depoziti	-212	465	-319,1%
Ostalo	109	337	208,0%
Neto finansijska pasiva	1.867	1.211	-35,1%
Valuta i depoziti	-286	-145	-49,2%
Zajmovi	750	291	-61,2%
Vladin sektor	364	-245	-167,3%
Ostali sektori	386	535	38,8%
Trgovinski krediti i avansi	795	1.073	34,9%
Rezervna aktiva	2.695	142	-94,7%
NETO GREŠKE I PROPUSTI	477	495	3,6%

Izvor: Centralna banka Bosne i Hercegovine

Na osnovu člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 i 24/08), člana 54. stava (1) tačke b) i člana 56. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na _____. sjednici, održanoj _____ godine, donijelo

Z A K L J U Č A K

1. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je dokument ***Bosna i Hercegovina Ekonomski trendovi godišnji izvještaj 2022. godine.***

broj: _____ od _____ godine.

Broj: _____ , _____ godina
S a r a j e v o

M. P.

Predsjedavajuća
Vijeća ministara Bosne i Hercegovine
Borjana Krišto

Na temelju članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 i 24/08), članka 54. stavka (1) točke b) i članka 56. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na _____. sjednici, održanoj _____ godine, donijelo je

Z A K L J U Č A K

1. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je dokument ***Bosna i Hercegovina Ekonomski trendovi godišnji izvještaj 2022. godine.***

broj: _____ od _____ godine.

Broj: _____, _____ godina
S a r a j e v o

M. P.

Predsjedateljica
Vijeća ministara Bosne i Hercegovine
Borjana Krišto

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине („Службени гласник Босне и Херцеговине“, бр. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 и 24/08), члана 54. става (1) тачке б) и члана 56. Пословника о раду Савјета министара Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 22/03) Савјет министара Босне и Херцеговине на _____ сједници, одржаној _____ године, донио је

ЗАКЉУЧАК

1. Савјет министара Босне и Херцеговине усвојио је документ ***Босна и Херцеговина Економски трендови годишњи извјештај 2022. године.***

број: _____ од _____ године.

Број: _____, _____ година
С а р а ј е в о

М. П.

Предсједавајућа
Савјета министара Босне и Херцеговине
Борјана Кришто